"Kaikkien maiden proletaarit,
yhtykää!"

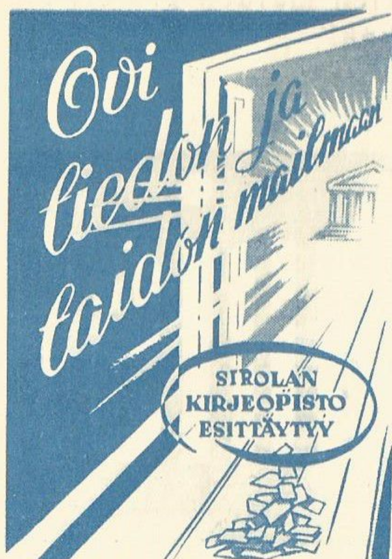
Kommunisti

POLIITTIS-TEOREETTINEN AIKAKAUSLEHTI

Maaliskuu 3 1949

JULKAISIJA: SUOMEN KOMMUNISTINEN PUOLUE

Opinto-ohjelmia ja kirjekursseja

yksityisopiskelijoille ja kerhoille:

Suomen työväenliikkeen historia
Neuvostoliiton Kommunistisen puolueen historia
Kommunistisen puolueen manifesti
Nainen, aika ja perhe
Puhetaidon opinto-ohjelma
Suomen kieli

ja monia muita mielenkiintoisia aineita sisältyy ohjelmistoomme

Tiedustelkaa hintojamme ja esittelylehtistämme.

SIROLAN KIRJEOPISTO

Helsinki, Lauttasaari, Myllykallio

Tärkeää kansalaistietoa

PEKKA RAILO

MARXIN TALOUSOPIN PERUSTEET

"Kirja tarjoaa paljon sellaista selvästi ja havainnollisesti esitettyä taloudellista kansalaistietoutta, jonka tunteminen nykyajan ihmiselle on tarpeellista." (Helsingin Sanomat) — "Aikamme kulttuuri"-sarja N:o 13. Hinta 225:—/300:—.

R. H. OITTINEN

TYÖVÄENKYSYMYS JA TYÖVÄENLIIKE SUOMESSA

"Ensimmäinen selvä, suuria linjoja noudattava, pätevä ja yleistajuinen esitys työväenkysymyksen kehityksestä meillä 1800-luvun alusta alkaen." (Pohjanmaan Kansa). — "Aikamme kulttuuri"-sarja N:o 12. Hinta 330:—/410:—.

ANTTI VUORINEN

YLEINEN YHTEISKUNTAOPPI

Työväen- ja kansanopistojen oppikirjaksi hyväksytty uusi tietoteos, joka yleistajuisesti kirjoitettuna sisältää kaikkien tarvitseman asiapitoisen rungon yhteiskuntamme olo- ja toimintamuodoista sekä elämästä. — Sid. kangasselk. 190:—.

J. R. HICKS

YHTEISKUNNAN TALOUDELLINEN RAKENNE

Englantilaisen kansantaloustieteilijän selkeä kansantaloustieteellinen oppikirja, joka auttaa ymmärtämään monia nykyajan ilmiöitä. — Hinta 320:—, sid. 400:—.

tammi

Kommunisti 5 VUOSIKERTA · 1949
MAALISKUU N:o 3 (133)
POLIITTIS-TEOREETTINEN AIKAKAUSLEHTI

Tilanne ja tehtävät

Kansainvälinen tilanne on viime aikoina muuttunut jatkuvasti demokraattisen leirin eduksi ja imperialistisen leirin vahingoksi. Amerikkalaisten maailmanherruuden tavoittelijain kiihkeät pyrkimykset uusien sotaliittojen muodostamiseksi ovat ilmausta siitä, että kapitalistisen maailman johtomiehet tuntevat heidän edustamansa järjestelmän jäävän tappiolle rauhallisessa taloudellisessa kilpailussa.

SOSIALISMIN JA KANSANDEMOKRATIAN MAIDEN TALOUDELLINEN NOUSU

Neuvostoliiton talous on noussut nopeasti sodanjälkeisinä vuosina. Vuonna 1948 maan teollisuustuotanto oli 118 % sodanedellisestä tasosta ja maataloustuotanto saavutti saman tason kuin parhaimpana vuonna ennen sotaa. Työtätekevien reaalipalkka kaksinkertaistui viime vuonna suoritettujen palkankorotusten ja hinnanalennusten johdosta, ja tämän vuoden maaliskuun ensimmäisenä päivänä suoritettiin jälleen kulutustarvikkeiden hintojen alennuksia, joiden yhteissumman lasketaan tekevän 71 miljardia ruplaa. Täten sosialistinen järjestelmä kohottaessaan tuotantoa kohottaa jatkuvasti myös kansan elintasoa.

Kansandemokratian maissa ovat saavutukset olleet sitä suuremmat, mitä tarmokkaammin niissä on nujerrettu suurpääoman taloudellinen valta. Taloudellisen kehityksen eturintamassa kulkevat Bulgaria ja Puola. Bulgariassa on teollisuustuotanto ylittänyt sodanedellisen tason 75 prosentilla, Puolassa 50 prosentilla. Molemmissa maissa on työväen reaalipalkka nyt huomattavasti korkeampi kuin ennen sotaa. Erityisesti Puolan kehityksessä on huomattavaa, että sodan aikana tapahtunut väkiluvun väheneminen kuudella miljoonalla ei ole ehkäissyt tuotannon valtavaa nousua. Väestön elintason kohoamista kuvaa se, että nyt Puolan teollisuus tuottaa jokaista asukasta kohden tarvikkeita kaksi kertaa enemmän kuin ennen sotaa.

Myös Tshekkoslovakian teollisuustuotanto on ylittänyt sodan edellisen tason

10 prosentilla, ja työväen reaalipalkka on siellä noussut enemmän kuin tuotanto, sillä reaalipalkan ilmoitettiin jo vuoden 1947 lopulla ylittäneen suuresti sodanedellisen tason. Viimeisellä tilalla kansandemokraattisten maiden joukossa ovat Romania ja Unkari, jotka kuitenkin ovat kehittyneet nopeammin kuin länsi-Euroopan kapitalistiset maat. Romanian ja Unkarin muihin kansandemokratian maihin verraten hitaampi kehitys johtuu siitä, että siellä ryhdyttiin kansallistamaan suurteollisuutta myöhemmin kuin muissa kansandemokratioissa. Siitä huolimatta myös Romanian ja Unkarin teollisuustuotanto on ylittänyt sodanedellisen tason. Ansio siitä lankeaa näiden maiden teollisuuden kansallistetuille aloille, jotka esimerkiksi Unkarissa ovat kohottaneet tuotantoaan paljon enemmän kuin yksityiskapitalistiset teollisuudenalat. Esimerkiksi kansallistettu kaivosteollisuus oli jo viime lokakuuhun mennessä kohottanut tuotantonsa 37 % korkeammalle tasolle kuin se oli ennen sotaa. Työväen reaalipalkka on Unkarissa 15—20 % sodanedellistä suurempi.

Kansandemokratian maiden nopeaan taloudelliseen kehitykseen on vaikuttanut suuresti Neuvostoliiton niille antama taloudellinen apu. Mutta perussyynä näiden maiden taloudelliseen nousuun on niiden siirtyminen sosialistisen talousjärjestelmän raiteille. Teollisuuden ja rahatalouden kansallistaminen on kaikissa kansandemokratian maissa niin laajaa, että sosialistiset ainekset ovat päässeet voitolle niiden talouselämässä. Rakentaessaan Neuvostoliiton rinnalla ja sen avustamina sosialismia näiden maiden kansat ovat saavuttaneet suuria tuloksia sodanjälkeisessä rakennustyössään.

KAPITALISTINEN MAAILMA TALOUDELLISEN PULAN PARTAALLA

Amerikan Yhdysvallat, kapitalistisen maailman johtava maa, säästyi sodan aiheuttamalta hävitykseltä ja kohotti muita liittoutuneita avustaessaan teollisuustuotantoaan niin suuresti, että se oli vuonna 1943 ylittänyt enemmän kuin kaksi kertaa sodan edellisen tason. Jos vuoden 1937 tason merkkinä on 100, oli Yhdysvaltojen teollisuustuotannon taso vuonna 1943 212 pistettä. Mutta sen jälkeen se on laskenut monin heilahduksin ollen tämän vuoden tammikuussa 191 pistettä. Työväen reaalipalkka on viime vuosina laskenut. Vuoden 1945 tammikuun ja vuoden 1948 elokuun välisenä aikana kohosivat hinnat 35 %, mutta palkat vain 13 %, minkä ohella työttömien lukumäärä on jatkuvasti lisääntynyt ollen se nykyisin 7 tai 8 miljoonaa.

Iso-Britannia, jonka hallitus aivan väärin uskottelee harjoittavansa "sosialistista" talouspolitiikkaa, on vieläkin suuremmissa taloudellisissa vaikeuksissa kuin Yhdysvallat. Viime vuoden kesäkuussa se oli ylittänyt sodanedellisen teollisuustuotannon tason 12 prosentilla, mutta jo elokuussa maan teollisuustuotanto oli pudonnut yhden prosentin verran sodanedellisen tason alapuolelle. Työläisten palkat kohosivat vuoden 1947 syksystä vuoden 1948 syksyyn mennessä 4 prosentilla, mutta elinkustannukset 7 prosentilla, joten reaalipalkka laski.

Ranskan teollisuustuotanto ylitti viime vuoden alkupuoliskolla sodanedellisen tason 15 prosentilla, mutta laski vuoden kolmannen neljänneksen aikana sodanedelliselle tasolle. Työväen reaalipalkka ei Ranskassa ole kuin 49—50 % sodanedellisestä. Italiassa on teollisuustuotanto vain 80 % vuoden 1939 tasosta. Työväen reaalipalkka on yhtä alhainen kuin Ranskassa.

Vastaavanlainen on taloudellinen tilanne useimmissa Yhdysvaltojen taloudelliseen johtoon antautuneissa kapitalistisissa maissa. Ne ovat tavoitelleet taloudellisessa kehityksessään sodanedellistä tasoa, mutta eivät ole saavuttaneet sitä. Eräät ovat siitä vielä hyvinkin kaukana. Näiden maiden työttömien lukumäärä, joka on yhteensä noin 25 miljoonaa, jos mukaan lasketaan myös työttömien perheen jäsenet, osoittaa pelottavalla tavalla kapitalistisen maailman rappiota.

MAAILMANHERRUUDEN TAVOITTELIJAT VALMISTELEVAT HYÖKKÄYSTÄ

Tuntien kapitalistisen järjestelmän häviävän taloudellisessa kilpailussa ja peläten sosialismin lähestyvää voittoa amerikkalaiset maailmanherruuden tavoittelijat etsivät itselleen pelastusta uuden suursodan valmisteluista. Kylmän propagandasodan lisäksi Yhdysvaltojen ja muiden kapitalistimaiden taantumukselliset johtomiehet varustelevat avoimesti kuumaakin sotaa, imperialistista hyökkäystä Neuvostoliittoa ja muita rauhaarakastavia kansoja vastaan.

Äskettäin hyväksytty Yhdysvaltojen tulo- ja menoarvio antaa havainnollisen kuvan sikäläisten rauhan vihollisten kuumeisista sodanvalmisteluista. Budjetin menot on merkitty 42 miljardiksi dollariksi. Siitä on aseistukseen merkitty 14,2 miljardia, eli noin 21 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Kansainväliset menot, jotka on tarkoitettu Yhdysvaltojen vasallimaiden aseistamiseksi ja varustamiseksi, muodostavat 7,7 miljardia dollaria. Välillisiin aseistusmenoihin on sen lisäksi merkitty 3,5 miljardia dollaria. Kun siihen lisätään eräät salaiset sotilaalliset menoerät, muodostavat sotilasmenot 3/4 Yhdysvaltojen budjettimenoista. Sellaista sodan ja hyökkäyksen valmistelun budjettia ei edes Hitler liene koskaan esittänyt valtiopäivilleen.

Yhdysvaltojen pyrkimys muodostaa sodan tukikohtia maailman kaikille kulmille on tunnettua. Sotainen länsiliitto, johon kuuluvat Ranska, Iso-Britannia, Belgia, Hollanti, Luxemburg ja Länsi-Saksa, on muodostettu Yhdysvaltojen militaristien ohjauksen mukaisesti. Viime kuukauden aikana Yhdysvallat on harjoittanut ennenkuulumattoman julkeaa painostusta ja kiristystä Skandinavian maita kohtaan pakottaakseen nämä muodostamaan Atlantin sopimuksen tai liittymään muuten länsiliittoon. On huomattava, että Atlantin liitto tähtäytyy Neuvostoliiton ohella myös Suomea vastaan.

Samanaikaisesti anglo-amerikkalaiset sodanvalmistelijat ovat jyrkästi kieltäytyneet hyväksymästä Neuvostoliiton tekemiä ehdotuksia asteittaisesta aseistariisumisesta ja atomisodan kieltämisestä. Yhdysvaltojen presidentti Truman on torjunut Stalinin ehdotuksen neuvotteluista, joiden tarkoituksena olisi ollut laskea perusta pitkäaikaiselle, kestävälle rauhalle. Peläten tappiotaan järjestel-

mien rauhanomaisessa taloudellisessa kilpailussa amerikkalaiset imperialistit valmistelevat kolmatta maailmansotaa, jonka tuloksena he kuvittelevat pääsevänsä maailmanherroiksi. Sodanvalmistelijain päämääränä on kaikkien kansakuntien orjuuttaminen ja amerikkalaisten monopolikapitalistien johtaman maailmanvallan luominen.

RAUHAN VOIMAT TORJUVAT IMPERIALISTISEN HYÖKKÄYKSEN

Demokraattisen leirin ja imperialistisen leirin väliset todelliset voimasuhteet osoittavat kuitenkin, että maailman demokraattiset kansat ovat kyllin voimakkaat torjuakseen hyökkäyksen, tai jos hyökkääjät aloittavat epätoivoisen sotansa, murskatakseen näiden hyökkäysarmeijat.

Toinen maailmansota todisti, että sosialistinen Neuvostoliitto on sekä taloudellisesti että sotilaallisesti maailman vahvin valtio. Se kukisti Hitler-Saksan, joka olisi ilman Neuvostoliiton sotapanosta voittanut muut vastustajansa. Neuvostoliiton rinnalla on toisen maailmansodan jälkeen syntynyt joukko kansandemokraattisia valtioita, joiden asukasluku on noin 100 miljoonaa ihmistä ja joiden sotilaallinen voimakin on melkoinen. Euroopan kapitalistisilla mailla ei ole armeijoita, jotka voisivat kuvitella voitokasta sotaa Neuvostoliittoa ja kansandemokraattisia maita vastaan. Amerikan sotapanos ei missään tapauksessa voi olla edes Neuvostoliiton sotapanoksen veroinen, mutta sen lisäksi Amerikka on liian kaukana Euroopasta ratkaistakseen taistelun länsimaisten hyökkääjien eduksi. Yhdysvaltojen imperialismin suurtappio Kiinassa osoittaa, että Amerikka ei ole sellainen ylivoimainen sotilasmahti, joksi kolmannen maailmansodan valmistelijat sitä kehuvat. Imperialistisen leirin tappio Kiinassa on niin suuri, että mitkään länsiliitot ja Atlantin blokit eivät voi korvata sitä.

Kaiken tämän lisäksi rauhan voimat ovat hyvin suuret myös Euroopan kapitalistisissa maissa. Ranskan ja Italian kommunististen puolueiden johtajat Thorez ja Togliatti eivät ole erehtyneet julistaessaan, että heidän edustamansa kansat eivät koskaan lähde sotaan kansojen vapauden suurta ystävää Neuvostoliittoa vastaan. Ranskan ja Italian kommunistien lippua seuraa kolmasosa näiden maiden kansoista, ja sodanvaaraa vastaan näissä maissa voidaan yhdistää taisteluun paljon laajemmatkin joukot. Ranskan ja Italian hallitukset, jos ne ryhtyvät amerikkalaisten hyökkääjien välikappaleiksi, eivät pysy pystyssä pitkää aikaa sodanjulistuksensa jälkeen. Myös muissa Euroopan maissa on luokkavoimien suhde sellainen, että hyökkääjät eivät saa niiden yksimielistä tukea. Euroopan kansat nousevat taisteluun sodan vaaraa vastaan, ja jos sodanvalmistelijat sittenkin hyökkäävät, on heidän imperialistisen, epäoikeudenmukaisen sotansa tappioon päättyminen varmaa. Rauhaa kannattavien kansojen taistelurintama on kyllin vahva murskatakseen hyökkääjät.

SUOMEN TAANTUMUSLEIRIN POLITIIKKA TUOTTAA TURMIOTA KANSALLEMME

Meidän maamme sai toisen maailmansodan jälkeen tilaisuuden demokraattiseen kehitykseen. Maamme talouselämä oli jatkuvasti nousussa viime vuoden puoliväliin saakka. Kansallemme taattiin jo välirauhansopimuksessa siltä aikaisemmin riistetyt perustuslailliset, demokraattiset oikeudet ja vapaudet. Suhteet Neuvostoliiton kanssa paranivat jatkuvasti turvaten Suomen kansainvälisen aseman.

Fagerholmin hallitus, joka muodostettiin viime vuoden heinäkuun lopulla, on lyhyenä toimintakautenaan vaarantanut nämä saavutukset. Antautumalla talouspolitiikassaan amerikkalaisen monopolikapitalismin armoille se on sitonut Suomen talouden länsimaiseen pulatalouteen, jonka seuraukset tuntuvat jo Suomessakin. Teollisuustuotanto aleni viime vuoden kolmannella neljänneksellä, ja vaikka se olisi viimeisellä neljänneksellä hiukan noussutkin (siitä ei ole vielä numerotietoja käytettävissä tätä kirjoitettaessa), ei nousu missään tapauksessa voi olla sellainen, että voisimme sanoa Pekkalan hallituksen aikana tapahtuneen tuotannon nousun jatkuvan. Työväen ja kaikkien vähävaraisten kuluttajien ostokyky on painettu urakkapalkkojen alentamisen ja kymmeniin tuhansiin henkilöihin nousevan työttömyyden avulla niin alas, että kotimarkkinateollisuudessa ja maataloudessa on syntynyt menekkipula. Osittainen hintojen aleneminen johtuu siitä, että väestö ei jaksa ostaa tarvitsemiaan tavaroita. Mutta suhteellinen liikatarjonta aiheuttaa puolestaan häiriöitä tuotannossa, joka saattaa pysähdyttää nousunsa pitemmäksikin ajaksi, jopa ottaa alenevankin suunnan. Työläiset, pienviljelijät, omalla työllään elävät talonpojat ja yleensä työtätekevä väestö joutuu luonnollisesti kärsimään sellaisesta talouspolitiikasta.

Kansan demokraattisia oikeuksia vastaan tähdätyt hallituksen toimenpiteet ovat tukeneet tätä turmiollista talouspolitiikkaa. Sellaisia toimenpiteitä ovat olleet poliisikapulan käyttäminen Arabian lakkolaisia vastaan, hallituksen apu työnantajille näiden alentaessa työväen urakkapalkkoja, sosialidemokraattisen oikeiston SAK:n johdossa harjoittama hajoituspolitiikka työväen puolustustaistelun ehkäisemiseksi ja yleensä sosialidemokraattisen puoluejohdon ja kokoomuksen työskentely kommunisminvastaisen rintaman luomiseksi. Tämä kommunisminvastainen sisäpolitiikka on heikentänyt työväenluokan voimaa siinä määrin, että työnantajat, suurpääoman herrat, ovat kyenneet saamaan aikaan monia huononnuksia työtätekevien asemaan.

Hallituksen ulkopolitiikka on ollut sellaista, että Suomen alueelta käydään nykyisin esteettömästi kylmää sotaa Neuvostoliittoa vastaan. Maamme porvarillisten ja sosialidemokraattisten voimien puoluekoneistot ovat kokonaan neuvostovastaisen sotapropagandan käytettävissä. Fasististen ainesten toiminta on elpynyt ampumaseuroissa ja muissa järjestöissä. Neuvostohallituksen nootit ovat varoittaneet maamme hallitusta, mutta siitä ei ole ollut apua, sillä länsimaailman kylmän sodan tykkimiehillä on ilmeisesti liian suuri vaikutusvalta kylmään sotaan osallistuvien suursuomalaisten pistoolimiesten keskuudessa. Sellainen seikkailun-

omainen ulkopolitiikka on ehkäissyt maamme hallitusta käyttämästä tarpeellisessa määrin hyväkseen Neuvostoliiton ja kansandemokratian maiden taloudellisia markkinoita. Niitä vaikeuksia, joita lännen pulatalous on aiheuttanut vientiteollisuudellemme, ei ole yritetty kyllin tarmokkaasti voittaa kehittämällä kaupallisia suhteita niihin maihin, joiden antama apu voisi pelastaa kansantaloutemme lännen pulatalouden puristuksesta. Enemmän kuin kolme neljännestä maamme ulkomaankaupasta tulee edelleenkin lännen pulatalouden osalle.

On selvää, että maamme taantumusleiri harjoittaa Suomelle epäedullista vienti- ja tuontipolitiikkaa sitoakseen maamme kohtalot epätoivoiseen sotaan valmistautuvan imperialistisen leirin kohtaloon. Atlantin sotaliiton puuhaajat pitävät kiinteää yhteyttä suomalaisiin vasalliherroihinsa saadakseen nämä harjoittamaan sellaista politiikkaa, joka palvelee sodanvalmistelijain puuhia. Se tekee ymmärrettäväksi, miksi Suomen ministereitä ilmestyy "kalastusmatkoille" aina niihin Skandinavian kaupunkeihin, joissa neuvotellaan Atlantin sotasopimuksesta. Tosin niin ministerit kuin muutkin virallista suuntausta edustavat henkilöt ovat julkisuudessa kieltäneet pyrkivänsä takaoven kautta Atlantin sotaliittoon. Mutta siitä propagandasta, jota porvarillinen ja sosialidemokraattinen lehdistö harjoittaa kaikkien läntisten sotaliittojen puolesta, näkyy selvästi, että tämän tahon todellista politiikkaa voidaan Atlantin liittoa koskevassa kysymyksessä luonnehtia suomalaisella sananlaskulla: "Vie sinä, minä vikisen!"

DEMOKRATIAN VOIMAT TAISTELUUN SUOMEN POLITIIKAN MUUTTAMISEKSI

SKP ja SKDL antoivat vuoden alussa kansallemme toimintatunnuksen, joka vaatii maan politiikan muuttamista joka suhteessa. Taantumuksellisesta sisäpolitiikasta on siirryttävä demokraattiseen sisäpolitiikkaan, ulkolaisia imperialisteja palvelevasta neuvostovihamielisestä ulkopolitiikasta on siirryttävä Suomen kansakunnan etujen mukaiseen neuvostoystävälliseen ulkopolitiikkaan, ja niihin molempiin nojaten maan talouspolitiikka on muutettava sellaiseksi, että se avaa kansantaloudellemme suurpääoman kahleista vapaat kehitysnäköalat, johtaa maan talouselämän kukoistukseen ja koituu työkansan eikä pienen kapitalistiryhmän hyväksi.

Myös maalaisliiton taholta on tunnustettu, että nimenomaan nykyisen hallitussuuntauksen talouspolitiikka on johtanut Suomen maatalouden vaikeuksiin ja saattanut erityisesti maaseudun pienviljelijäväestön ahdinkoon. Se todettiin myös välikysymyskeskustelun jälkeen toimitetussa eduskuntaäänestyksessä, jossa hallitus sai vain yhden äänen enemmistön — kiitos sen seikan, että kahdeksan ministeriä sai äänestää omassa asiassaan luottamuslausetta itselleen! Mutta vielä selvemmin nykyisen hallituksen politiikan ovat tuominneet niin kaupunkien työläiset kuin maaseudun kyntäjätkin pitämissään kansalaiskokouksissa. Se osoittaa, että vaikka kokoomuspuolue ja edistyspuolue, maan patavanhoillinen porvaristo, antoivatkin välikysymyskeskustelussa kannatuksensa Fagerholmin

hallitukselle, se on sittenkin sanan täydellisessä merkityksessä suurpääoman etuja palveleva vähemmistöhallitus, jonka politiikka tuottaa turmiota Suomen kansan enemmistölle.

Maalaisliitto arvostelee kuitenkin vain nykyisen hallituspolitiikan eräitä yksityisiä piirteitä. Monissa yhteyksissä maalaisliittolaiset johtomiehet ovat selittäneet, että he hyväksyvät Fagerholmin hallituksen sisä- ja ulkopolitiikan ja arvostelevat vain sen maatalouspolitiikkaa. Mutta sellainen "oppositio" joutuu varsin omituiseen valoon, kun otetaan huomioon, mitä edellä on sanottu, että hallituksen sisäpolitiikka ja ulkopolitiikka ovat palvelleet sen talouspolitiikkaa. Eihän olisi ilman poliisitoimenpiteitä voitu painaa työväen ostokykyä niin alas, että siitä syntyi maataloustuotteiden menekkivaikeuksia. Olisihan voitu pelastua monista vientiteollisuuden menekkivaikeuksista harjoittamalla neuvostoystävällistä ulkopolitiikkaa. Maatalouden vaikeudet ovat seurausta kokonaisuudessaan huonosta ja kelvottomasta talouspolitiikasta, jonka kulmakivinä ovat olleet kelvoton sisäpolitiikka ja yhtä kelvoton ulkopolitiikka. Salatessaan tämän tosiasian maalaisliiton johtomiehet osoittavat olevansa hallitusta kohtaan "oppositiossa", jolla ei ole vakavaa tarkoitusta.

Siksi Suomen Kommunistinen Puolue ja Suomen Kansan Demokraattinen Liitto vaativat koko nykyisen hallituspolitiikan muuttamista taantumuksellisesta edistykselliseksi.

TAISTELUUN RAUHAN PUOLESTA!

Tässä taistelussa maan politiikan muuttamiseksi on taistelu rauhan puolesta siirtynyt viime viikkoina etualalle. Suomen taantumusleiri pyrkii monin keinoin kytkemään Suomen kansainvälisten sodanvalmistelijain talutusnuoraan, ja siksi on välttämätöntä, että Suomen demokratian voimat kootaan taisteluun rauhan puolesta.

Puolueemme pääsihteeri Ville Pessi osoitti maaliskuun 3 päivänä DLP:lle antamassaan haastattelussa, että hallituksen päälehti Suomen Sosialidemokraatti on yhtynyt amerikkalaisten uutistoimistojen propagandataisteluun, jonka tarkoituksena on heikentää kansojen taistelua rauhan puolesta. Maamme hallituksen pää-äänenkannattajan Tukholman kirjeenvaihtaja vääristeli Thorezin ja Togliattin lausuntoja, uskotellen, että nämä eivät muka toimisi Ranskan ja Italian etujen mukaisesti luvatessaan auttaa Neuvostoliittoa ja muita rauhaarakastavia kansoja taistelussa sodan ehkäisemiseksi, tai jos se osoittautuu mahdottomaksi, hyökkääjän lyömiseksi. Toveri Pessi huomautti ulkolaisten sodanlietsojien propagandaa harjoittavalle hallituksen päälehdelle, että koko Suomen kansa on hyväksynyt tämän Ranskan ja Italian sekä kaikkien kommunistien kannan hyväksymällä Neuvostoliiton kanssa ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimuksen. Siihenhän sisältyy juuri se ajatus, jota presidentti Paasikivi tähdensi helmikuun 12 päivänä v. 1947 SNS-lehdelle antamassaan lausunnossa seuraavin sanoin:

"Jos joku tulevaisuudessa pyrkisi Neuvostoliiton kimppuun meidän alueemme

lävitse, niin meidän on yhdessä Neuvostoliiton kanssa tapeltava hyökkääjää vastaan niin paljon ja niin kauan kuin jaksamme."

Herjatessaan Thorezia ja Togliattia vastaavanlaisesta lausunnosta maamme hallituksen pää-äänenkannattaja astuu siis selvästi sitä Suomen etujen mukaista linjaa vastaan, joka on hyväksytty Suomen ja Neuvostoliiton keskeisessä ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimuksessa. Mutta jos hallituksen päälehti astuu siten Suomea vastaan Atlantin liittoa puuhaavien ulkolaisten voimien palvelukseen, on se vakava varoitus kansallemme. Taistelu rauhallemme vaarallista hallitussuuntausta vastaan astuu kaikessa toiminnassamme etualalle.

Rauhan voimat ovat maailmassa vahvemmat kuin sodan voimat, mutta sodan kannattajat ovat kiihdyttäneet toimintaansa viime aikoina ja siksi rauhan kannattajien on oltava valppaina. Taistellen edelleenkin maamme nykyisen politiikan muuttamiseksi kokonaisuudessaan kommunistisen puolueemme ja kaikkien demokraattisten järjestöjen päätehtävänä on huolehtia siitä, että sotakiihkoiset taantumusvoimat, joiden johtomiehet nykyinen hallitus on päästänyt pois vankiloista, eivät saa syöstä kansaamme uusiin onnettomuuksiin. Suomen kansa ei tahdo enää koskaan taistella lännen imperialistivaltojen tinasotilaana suurta ystäväämme ja suojelijaamme Neuvostoliittoa vastaan. Jos Suomen kansa pakotetaan taisteluun, ei se tahdo enää valita liittokumppaneikseen häviöön tuomittuja maailmanherruuden tavoittelijoita. Suomen kansa tulee siinä äärimmäisessä tapauksessa taistelemaan itsenäisyytemme ja kansallisten etujemme mukaisesti Neuvostoliiton rinnalla hyökkääjän murskaamiseksi.

50 vuotta Suomen työväenliikettä

KAUKO HEIKKILÄ

Vanhan työväenliikkeen luokkataisteluperinteet

Maamme työväenliikkeellä, kuten jokaisen maan työväenliikkeellä on oma esihistoriansa, maamme kapitalismin kasvun historia.

"Samassa määrässä kuin porvaristo s.o. pääoma kehittyy, samassa määrässä kehittyy myöskin proletariaatti, uudenaikaisten työläisten luokka, työläisten, jotka elävät vain niin kauan kuin heillä on työtä, ja jotka saavat työtä vain niin kauan kuin heidän työnsä lisää pääomaa" (Kommunistinen manifesti).

Työväenliikkeen muodostumiseen tarvitaan sen lisäksi, että kapitalismin kehitys synnyttää työväenluokan, myös sitä, että ainakin osa työväestöstä, sen etujoukot kasvavat tietoisiksi työväenluokan erikoisista tehtävistä luokkana. Suomen työväenliikkeen kasvuvaiheen erikoisuuksiin kuuluu liberaalisten porvarien aloite heitä tyydyttävän "työväenliikkeen" synnyttämiseksi (wrightiläinen työväenliike) **ja liikkeen taltuttamiseksi,** ennenkuin työläiset itse asiaan tarttuvat ja antavat liikkeelle vallankumouksellisen sisällön. Eri asia on se, että tuo porvarillisten ainesten aloite sittemmin muodostui portaaksi varsinaisen työväenpuolueen syntymiselle.

Taistelu wrightiläisyyttä vastaan alkuvaiheen työväenliikkeen sisällä, taistelu kasvavaa kapitalistista riistoa, venäläistä tsaristista sortovaltaa ja ruotsalaista virkamiesbyrokratiaa vastaan vaikuttivat yhdessä sen, että Sosialidemokraattisesta puolueesta tuli vuosisadan alkupuolella työväen luokkataistelupuolue — tosin monine puutteineen ja heikkouksineen.

VANHAN SOSDEM. PUOLUEEN TAISTELUPERIAATTEET.

Maamme taistelevan työväenliikkeen luokkataistelupohjan kasvun edellytykset ovat samat kuin työväenliikkeen edellytykset muissakin kapitalistisissa maissa:

"Kaikista luokista, jotka nykyään ovat porvaristoa vastassa, on vain proletariaatti todella vallankumouksellinen luokka. Muut luokat kuihtuvat ja häviävät suurteollisuuden mukana, proletariaatti on sen ominaisin tuote" (Kommunistinen manifesti).

Marx ja Engels osoittivat, että työväen vallankumouksellisuus kasvaa

proletariaatin luokka-aseman erikoisuuksien pohjalta. Tämä maaperä kasvatti voimat, jotka askel askeleelta karkoittivat puolueesta ne liberaaliset porvarit, jotka olivat ottaneet erikoistehtäväkseen työläisten taltuttamisen kautena, jolloin työväestö juuri oli kypsymässä tietoiseksi omasta luokka-asemastaan ja luokkansa erikoisuuksista. Samalta maaperältä, mihin oman lisänsä antoi marxilaisen luokkataisteluteorian vaikka puutteellinenkin tuntemus, kasvoi esiin Forssan puoluekokouksen v. 1903 hyväksymä ohjelma, missä puolueen tehtävistä sanotaan mm., että ohjelmansa **"toteuttamiseksi se (puolue) käyttää kaikkia tarkoituksenmukaisia ja kansan luonnollista oikeudentunnetta vastaavia keinoja".**

Tältä pohjalta nousi v:n 1905 työväen kunniakas ja maamme yhteiskunnallisia oloja suuresti mullistanut lakko-aalto. Siinä mahtavassa joukkoliikkeessä työväen menettelytavan saneli **Forssan puoluekokouksen puolueen periaatteeksi hyväksymä kansan luonnollinen oikeudentunto.** Huolimatta taistelun monista puolinaisuuksista ja siitä, että puolueen johto ei ollut liikkeen valmistamiseen ja sen johtamiseen erikoisemmin vaikuttanut, ottivat puoluejärjestöt käsiinsä aloitteen ja liikkeen johtamistehtävän. Silloin perustettujen punaisten kaartien toiminta sai tunnustuksen v. 1906 Oulun puoluekokouksessa, joka lausui:

"Maan punaset kaartit muodostuivat ylläpitämään järjestystä työväen kokouksissa ja mielenosoitusretkillä, suojaamaan työväen yhdistymis- ja kokoontumisoikeutta kaikenlaisia sortoyrityksiä vastaan. Tämän tehtävänsä ovat ne yleensä kunnialla täyttäneet, vaikuttaen osaltaan pontevasti eduskuntakysymyksen ratkaisuun."

PUOLUEEN LUOKKATAISTELUHENKI.

Lukuisat tapaukset vanhan yhtenäisen Sosialidemokraattisen puolueen toiminnan kaudelta osoittavat, että vaikka puolueen sisällä oli oikeistolaisia reformistisia aineksia, jotka kävivät taistelua vaikutuksensa lisäämiseksi puolueessa, niin puolueen toiminta kokonaisena ottaen oli työväen luokkataisteluhengen ilmausta. Oulun edustajakokouksen päätös porvarilliseen senaattiin omavaltaisesti menneen J. K. Karin puolueesta erottamisesta oli selvä osoitus taistelusta porvaristoon sovittelevasti suhtautumista ja luokkarajojen hämäämisyrityksiä vastaan. Oikeistososialidemokraattien "puhtaan parlamenttarismin" periaate, mikä ei siedä "torikokouksiksi" solvattuja työväen joukkomielenosoituksia sotii jyrkästi vanhan sos.dem. puolueen toimintaperiaatteita vastaan, joita kuvaa esim. Puoluetoimikunnan Kotkan edustajakokoukselle v. 1909 esittämän toimintakertomuksen kohta:

"Mielenosoituksia, paitsi vappujuhlia, on puoluetoimikunnan kehoituksesta pidetty: duuman hajoituksen johdosta, 14 p:nä heinäk. 1907. Rautatiehallituksen yhdistymisvapauden kuristusaikeiden johdosta, elokuulla 1907. Kieltolain viipymisen johdosta, marraskuulla 1908. Senaatin ehdotuksen johdosta, ettei eduskunnan kieltolakipäätöstä olisi vahvistettava, 14 p. helmik. 1909."

SUHDE VALLANKUMOUKSEEN.

Kotkan puoluekokouksen päätöslauselman perusteluissa tuodaan ajatus työväenvallankumouksesta ja sen tehtävistä esille seuraavalla tavalla:

"Taistelutarmoansa vahvistaen voi Suomenkin työväenluokka mahdollisimman pian tulla kyllin tietoiseksi ja voimakkaaksi v a l t a a m a a n v a l t i o v a l l a n k ä s i i n s ä (harvennus minun K.H.) sekä sitä käyttäen ja taloudellisella taistelulla, yhdessä muiden kapitalististen maiden työväenluokkien kanssa, toteuttamaan sosialidemokratian aina mielessä pidettävän v a l l a n k u m o u k s e l l i s e n p ä ä m ä ä r ä n, joka on k a i k e n l u o k k a v a l l a n j a r i i s t ä m i s e n l o p e t t a m i n e n" (harv. minun K. H.).

Edellä sanottu ei tosin täytä marxilaisuuden vaatimuksia. Siinä ei lähemmin määritellä sitä, miten tehtävä on käytännössä toteutettavissa, mutta itse työväenvallankumouksen asettaminen puolueen tehtäväksi "kaiken luokkavallan ja riistämisen lopettamiseksi" on yhdenmukainen Kommunistisen manifestin periaatteen kanssa:

"Proletariaatti tulee käyttämään valtiollista valtaansa ottaakseen vähitellen pois porvaristolta kaiken pääoman, keskittääkseen kaikki tuotantovälineet valtion, s.o. hallitsevaksi luokaksi järjestyneen proletariaatin käsiin ja lisätäkseen mahdollisimman nopeasti tuotantovoimien määrää."

Tehtävän toteuttamisen ehdoista, mikä edellä esitetystä Kotkan puoluekokouksen asettamuksesta puuttuu, sanoo Marx:

"Siirryttäessä kapitalismista sosialismiin tulee olemaan ylimenokausi, jonka valtiomuotona ei voi olla mikään muu kuin proletariaatin diktatuuri",

sekä

"Kommunistit halveksivat salata mielipiteitään ja aikomuksiaan. He selittävät avoimesti, että heidän päämääränsä voidaan saavuttaa ainoastaan väkivaltaisesti kumoamalla koko tähänastinen yhteiskuntajärjestys."

Ei ole vaikea havaita, että vaikka vanhan työväenpuolueen asettamukset eivät täytäkään Marxin ja Engelsin työväenpuolueille asettamia vaatimuksia, niin niiden pyrkimys on sentään ollut aivan toinen kuin mitä tannerilainen sosialidemokratia kieroillen ja taantumusta häikäilemättömästi puolustaen vaatii.

Muka "demokratian" ja "parlamenttarismin" nimessä se kieltää luokkataistelun saarnaten työväenluokan ja kapitalistien sovintoa, "kolmatta tietä", joka Fagerholmin hallituksen politiikan avulla on selvästi paljastunut vain taantumusporvariston tukemisen tieksi. Valtiovallaksi järjestäytyneet kapitalistit yleensä ja fasistisoituneet kapitalistit erikoisesti eivät antaudu parlamentaaristen aseiden edessä, sen on osoittanut jo omankin työväenliikkeemme kokemus, sen tietää suuri työtätekevä kansakin. Päinvastaisen uskottelu on kansan karkeata pettämistä.

Myös kansainvälisyyskysymyksessä ja suhteessa Venäjän kansaan ja sen työväenliikkeeseen oli puolueen kanta kokonaan toinen kuin nykyisen sosdem. puolueen johdon vihamielinen ja sotaisia seikkailuja Venäjän kansaa vastaan suosiva kanta. Puolueen suhtautumisen Venäjän kansaan ja sen työväenliikkeeseen määritteli Oulun edustajakokous ja Kotkan puoluekokous vahvisti päätöslauselman erikoisesti painostaen:

"Käsittäen Venäjän vapausliikkeen merkityksen taistelussa Suomenkin kansan oikeuksien turvaamiseksi uudistaa puoluekokous Oulun puoluekokouksen päätöksen solidaarisuudesta tämän liikkeen kanssa ja terottaa sen tehokkaamman käytännössä toteuttamisen tarpeellisuutta."

Merkittävänä puutteena päätöslauselmassa on, että siinä puhutaan vain solidaarisuudesta Venäjän työväenliikkeen kanssa kun sensijaan olisi ollut oikein puhua yhteisestä taistelusta yhteistä vihollista vastaan. Tsarismihan sorti niin Suomen kuin Venäjänkin työläisiä ja koko työtätekevää kansaa ja Suomen työväen hyökkäys oman maan porvaristoa vastaan saattoi käydä tehokkaaksi vasta sitten, kun porvaristolta oli riistetty Venäjän taantumuksellisten tuki.

Syksyllä v. 1917 joulukuun 4 p., jolloin Venäjällä jo oli vallassa työväen Neuvostohallitus, Svinhufvudin senaatti ilmoitti eduskunnalle esittävänsä ehdotuksen hallitusmuodoksi, jonka mukaan "Suomi on oleva riippumaton tasavalta". Sosdem. ryhmä tietysti hyväksyi tämän periaatteen, mutta vaati, että se on toteutettava sovinnollista tietä Venäjän kanssa aikaansaatavalla sopimuksella. Tämän oikean ehdotuksen hylkäsi eduskunnan porvarillinen enemmistö kuitenkin joulukuun 6 päivänä. Saman kuun 18 pnä esittivät sosialistit välikysymyksen sen johdosta, että huhut kertoivat joidenkin suomalaisten puuhaavan Ruotsin puuttumista Suomen asioihin, josta palkaksi sille annettaisiin Ahvenanmaa. Ryhmä kysyi myös, mitä hallitus on tehnyt Venäjän ja muiden maiden tunnustuksen saamiseksi Suomen itsenäisyydelle. Osoittautui, että hallitus oli kääntynyt asiassa eri maiden hallitusten puoleen, mutta vihamielisenä Venäjän työväenhallitukselle, oli tehnyt sen sivu Neuvostohallituksen. Neuvostohallitukselta saatiinkin sitten, kuten tunnettua, tunnustus maamme itsenäisyydelle, kun sen puoleen oli asiain pakosta käännytty.

Tarkasteltaessa vanhan yhtenäisen Sosialidemokraattisen puolueen asettamuksia ja toimintaa, voidaan todeta puolueen, sen sisällä olleiden reformistien vaikutuksesta huolimatta, pitäneen päämääränään työväen etuja ja sen pyrkimyksenä olleen sosialismi. Päätökset ovat puolinaisia. Puolueen heikkous oli juuri sen puolinaisuudessa, epäröinnissä, selvän, eteenpäin suuntautuvan näkemyksen puuttumisessa, johdonmukaisen marxilaisen työväen luokkataisteluteorian tuntemuksen puuttumisessa.

Työväen vallankumouksen periaatteessa hyväksymisestä, mutta sen toteuttamiseen tähtäävien käytännöllisten tehtävien määrittelyn puuttumisesta johtuu, että puolue kulki työväen joukkoliikkeen mukana, mutta ei kyennyt liikettä johtamaan. Näin ollen onkin ymmärrettävää, että historiallisia ratkaisuja vaativassa tilanteessa puolueen rohkeus joutui sille ylivoimaisiin koettelemuksiin. Tunnetussa "Itsekritiikissään" luonnehtii O. V. Kuusinen puolueen virallista kantaa seuraavalla tavalla:

"Puolueemme virallisena kantana oli ollut sama "itsenäinen luokkataistelun" kanta kuin esim. Saksan sosialidemokratialla oli ennen sotaa. Taantumusaikana tämä kanta oli helppo säilyttää: se ei silloin joutunut vakavaan koettelemukseen, eikä tietoisten oikeistososialistien vastustus silloin voinut saada tuulta siipiinsä. Mutta maaliskuussa (1917 K.H.) tuli puolueemme proletaarisen siveyden eteen lankeemus."

Sikäli kuin Väinö Tanneriin voi luottaa — mitä tässä asiassa ei ehkä tarvinne epäillä — niin lankeemus alkoi kohta ensimmäisessä koettelemuksessa. Tanner kertoo kirjassaan "Kuinka se oikein tapahtui", että maaliskuun 14 p. 1917 Pietariin tilanteesta selvää ottamaan lähetetyt sosialidemokraattisen puolueen edustajat, joiden joukossa oli Tannerkin, lähettivät puoluetoimikunnalle lähettämässään ensimmäisessä tiedoituksessa Venäjän porvarillisen Väliaikaisen Hallituksen kehoituksesta ohjeen:

"Lakko Suomessa ei olisi vain tarpeeton, vaan suuresti vahingollinen, koska se estäisi elintarpeiden viennin Pietariin. Erittäin kiivaasti toivotaan täällä sekä venäläisten että suomalaisten keskuudessa, ettei mitään suurlakkoa puhkeaisi Suomessa. Koettakaa kaikin voimin estää sitä! Soittakaa heti muihin paikkakuntiin ja antakaa tietoa tästä!"

Tanner kehaisee, että "lakkoja ei täten syntynyt — alussa". Näin se siis alkoi tapahtua. Kertomuksesta selviää, että tiedoituksen lähettäjät tarkastelivat tilannetta Pietarissa vain Suomen ruotsalaisen seurakunnan pappilan ikkunasta ja saivat tietoja Väliaikaisen Hallituksen jäseniltä. Sensijaan siitä ei käy selville, että he olisivat tavanneet yhtään venäläisten tai suomalaisten työläisten edustajaa.

Näin syntyneessä tilanteessa joukkojen taisteluhalua hillittäessä ja taltutettaessa, pääsivätkin puolueen oikeistolaiset ainekset sikäli vaikuttamaan, että eduskunnassa vähemmistönä ollut ja vallankumouksen säikähdyttämä porvaristo sai maan hallituksessakin puolet hallituspaikoista. Kun puolue ei ollut kyennyt itselleen selvittämään marxilaista työväen luokkataisteluteoriaa, ei sen vallankumouksellisen osan hyvä tahto voinut asiaa pelastaa. Leninin esittämä ajatus, että "Ilman vallankumouksellista teoriaa ei voi olla vallankumouksellista liikettäkään", osoittautui Suomenkin vuoden 1917 kokemusten valossa todeksi. Puolueen parhaimmistoakin sokaisi se, että maassa oli yksikamarinen eduskunta, suhteellinen vaalitapa ja laaja äänioikeus. Lisäksi oli puolue jo vuo-

den 1916 vaaleissa saanut eduskuntaan pienen enemmistön.

Suhteessa Venäjän Väliaikaiseen Hallitukseen sai puolue tältä hallitukselta pian havainto-opetusta. Kun eduskunta oli porvarillisen vähemmistön vastarinnasta huolimatta hyväksynyt yleisvenäläisen työ- ja sotamiesneuvostojen edustajakokouksen päätöksen mukaisen perustuslakisäännöksen Suomen sisäisestä kansanvaltaisesta vapaudesta ja eduskunnan oikeudesta maan korkeimman vallan käyttöön, määräsi Venäjän Väliaikainen hallitus heinäkuun lopulla eduskunnan hajoitettavaksi ja uudet vaalit toimitettavaksi. Puolueen asennetta kuvaa se, että sosialidemokraattinen ryhmä koetti kahteen kertaan saada hajoitetun eduskunnan istuntoja jatkettaviksi. Ensi kerralla Kerenskin husaarit olivat eduskuntatalon ovella. Toisella kerralla oli esteenä kerenskiläinen sinetti. Eduskunnan sosialidemokraattinen puhemies murti sinetin ja istunto pidettiin, mutta siihen ottivat osaa ainoastaan sos.dem. ryhmän jäsenet. Tapaus on kuvaava esimerkki maamme porvariston niin paljon meluamasta itsenäisyystaistelusta. Vaikka porvaristokaan ei enää vakavasti luottanut Venäjän porvariston vallan pysyväisyyteen ja sen sortumista peläten ryhtyi jo kesällä 1917 perustelemaan suojeluskuntia tuekseen kansaa vastaan, tahtoi se kuitenkin riippua siinä tuessa niin pitkälle kuin mahdollista. Samanaikaisesti sen vehkeilyt Saksan imperialistien avun saamiseksi olivat täydessä käynnissä.

Tuntuu luonnolliselta, että silloin kun porvaristo eduskunnassa vähemmistönä ollen kokosi suojeluskuntia ja vehkeili maan itsenäisyydellä, sos.dem. puolue olisi viipymättä ryhtynyt voimakkaisiin ennakolta estäviin toimenpiteisiin sen vallankaappauspuuhiin nähden. Niin ei kuitenkaan tapahtunut.

Kun puolue sitten vaaleissa, huolimatta saamastaan äänimäärän kasvusta menetti enemmistöasemansa eduskunnassa, ei porvaristo kainostellut käyttää saamaansa voittoa, pyrkien anastamaan käsiinsä diktatuurivallan maassa, vaikka ei uskaltanutkaan panna päätöstään 3 miehen diktatuurista käytäntöön.

Tämän päätöksen jälkeen puolue kyllä teki heikon yrityksen nousta porvariston kaappauspuuhiin nähden vastarintaan. Puolueen toimesta julistettiin marraskuun suurlakko. Työläisten keskuudessa vaadittiin vallanottoa, olletikin kun Venäjällä tapahtunut Lokakuun työväenvallankumous oli esimerkillään vaikuttanut työväen mieliä kohottavasti. Puolue ei kuitenkaan kyennyt tekemään päätöstä vallanotosta työväen käsiin, joten ei lakkokaan voinut kauan jatkua. Puolue teki päätöksen lakon lopettamisesta julistaen lakon lopetetuksi, mutta ilmoitti vallankumouksen jatkuvan. Tosin ei puolueen johtokaan tiennyt miten vallankumousta olisi jatkettava. Tätä epäröintiä ja horjumista luonnehtii O. V. Kuusinen ”Itsekritiikissään” seuraavasti:

”Marraskuussa sitä vastoin me päätimme perääntyä vallankumouksellisen taistelun edestä, osaksi suojellaksemme kansanvaltaisia saavutuksiamme vaaroilta, osaksi toivoen voivamme parlamentaarisilla keinoilla ehkä kiertää koko historian pyörteen, ja osaksi kai myös fatalistisesti ajatellen: jos vallankumous on tullakseen, nyt tai myöhemmin, tulee se meidän vastustuksestamme huolimattakin ja sillä se itsensä vasta oikein voimallisesti osoittaakin..”

KUN RATKAISEVA KANNANOTTO OLI KIERTÄMÄTÖN, VOITTI PUOLUEESSA TYÖVÄEN LUOKKATAISTELUHENKI.

Vuoden 1918 kokemus osoitti, että perääntymisellä ei voitu suurporvariston sudennälkää tyydyttää. Se osoitti, että mikäli työväki ei halua avuttomana porvariston edessä antautua, niin epäröivä perääntyminen taistelusta luokkaristiriitojen kärjistymisen kaudella antaa vain porvaristolle sen edun, että se voi määrätä itselleen edullisen taistelun alkamishetken. Tammikuussa v. 1918 se pakoitti työväen tekemään ratkaisun: antautua tai taistella. Tässä ratkaisevassa tilanteessa voitti puolueessa työväen luokkataisteluhenki. Taistelusta luopumisenkin mielialoja puolueen johdon keskuudessa oli, mutta erittäinkin O. V. Kuusisen ja Yrjö Sirolan voimakkaasti vaatiessa taisteluun lähtemistä, puolue päätti taistella. Taistelussa esiintyi puutteita ja heikkouksia, mutta puolue taisteli niin hyvin kuin osasi. Työväen vallankumouksellisen nousun aalto muodostui niin valtavaksi, että se veti reformismiinkin viettyneitä ”rehellisiä” työläisiä mukaansa. Oman lukunsa muodostavat ne reformistiset johtajat, jotka tulivat mukaan pettääkseen vallankumouksen, vaikeuttaakseen työväen taistelua tai siitä luopuakseen.

PUOLUEEN HAJAANTUMINEN OLI HISTORIALLINEN VÄLTTÄMÄTTÖMYYS.

Työväen luokkataistelupohjalle rakentunut, mutta marxilaisen työväen luokkataisteluteorian tuntemuksen puutetta potenut puolue ei voinut kestää historian myrskyä. Se hajosi siihen, se lakkasi olemasta. Puolueen hajotessa kahmivat oikeistososialidemokraattiset johtajat, valkoisen valtakomennon heille suomaa tilaisuutta hyväkseen käyttäen, yhteisen puolueen omaisuuden ja kaappasivat sen nimen. Hetkellä, jolloin puolueen taistelulippua kantaneesta puolueen perusjoukosta oli valkoinen terrorikomento osan sortanut sorakuoppiin, osan sullonut kuolemanleireihinsä ja osa oli päässyt pelastautumaan valkoisen vallan kostotoimenpiteiltä Neuvosto-Venäjälle, työväenliikkeen luopiot kirosivat taistelun sekä perustivat uuden sosialidemokraattisen puolueen. Osa uuden puolueen perustajista ei ollut koskaan ollutkaan sosialisteja, vaikka keikailivat sosialistin nimellä, osa taas oli reformismin niin perusteellisesti harhauttamia, että taistelua säikähtäneenä olivat valmiit luopumaan ehkä joskus omaamistaan sosialistisista ihanteista. Nämä ainekset edustivat vanhassa työväenpuolueessa sitä työväen luokkataistelusta luopumisen linjaa, mistä nykyisen sos.dem. puolueen johto on sittemmin kehittänyt sosialifasistisen käytännön.

SKP KASVOI ESIIN TAISTELUN TULESTA.

Työväen luokkataisteluhenkeä eivät 1918 kovat koettelemukset voineet tappaa. Sitä ei yksinkertaisesti voida tappaa, koska kapitalismi ei voi tappaa työväenluokkaa. Vanhan Sosialidemokraattisen puolueen taisteluperinteet jäivät elämään työväen joukoissa. SKP:n perustaminen kohta luokkasodan tappion jälkeen ei ollut sattuma, samoinkuin luokkasotakaan ei ollut sattuma. SKPn perustaminen oli historiallisten kokemusten esiin puristama. Sen tehtäväksi tuli, ei kokemusten peloittamana, vaan taistelun karaisemana, luoda katsaus menneisyyteen, katsoa mikä oli tehty hyvin ja mikä huonosti. SKP:n perustajat suorittivat tuon tehtävän. He näkivät vanhan työväenpuolueen puutteet. Se, mitä aikaisemmin ei osattu päätettiin nyt oppia. Puolueen perustajat päättivät oppia tuntemaan marxilaisuuden. Oma ja Venäjän työväenluokan kokemus opetti näkemään, että tie työväenluokan voittoon käy Marxin, Engelsin ja Leninin viitoittamaa tietä. Tähän sekä maanpaossa että vankileireillä olleiden taistelijain yhteiseen näkemykseen on perustunut SKP:n sitkeä voima. **Valkoisten voitto luokkasodassa ei merkinnyt luokkaristiriitojen ratkaisua, vaan niiden syventämistä, työväen väkivaltaista alaspainamista, ratkaisun lykkäämistä.**

Kun elokuussa 1918 perustettu Suomen Kommunistinen Puolue omaksui vanhan työväenpuolueen perintönä tehtävän valtiovallan valtaamisesta työväen käsiin ja sen kautta sosialismin toteuttamisen, tuli SKP:stä vanhan työväenliikkeen kansanvaltaisten taisteluperinteiden perijä ja kehittäjä. Luokkasodan kokemus osoitti, että vaistovarainen vallankumouksellinen tahto ei riitä työväen voiton turvaamiseksi. Työväen joukoissa elävä vanhan työväenpuolueen herättämä työväenvallankumouksen ja työväenvallan jotenkin epämääräiseksi jäänyt passiivinen hyväksyminen oli kehitettävä Marxin, Engelsin ja Leninin työväen luokkataisteluopin mukaiseksi määrätietoiseksi, hellittämättömäksi taisteluksi työväen vallankumouksen ja sosialismin toteuttamiseksi. Tämän päämäärän puolesta on SKP työtä tehnyt. Tähän työhön puolue ryhtyi tarmokkaasti kohta perustamisensa jälkeen, levittämällä Marxin, Engelsin, Leninin ja Stalinin ym. kirjoittamia kirjasia. Siten puolue aloitti toimintansa toteuttaakseen perustamislausunnossaan ottamansa tehtävän:

”Kommunistinen puolue nojaa siihen vallankumoukselliseen marxilaisen sosialismin periaatteeseen, siihen kommunismin periaatteeseen, jota Marx ja Engels julistivat, mutta jota myöhemmän ajan sovittelupolitikoitsijat ovat väärin selittäneet...”

Sille periaatteelle SKP onkin ollut uskollinen. SKP näkee, että vain työväenluokka liitossa muiden työtätekevien kanssa voi vapauttaa työtätekevät riiston ja sorronalaisesta asemasta. Vain sosialismi avaa kansalle tien parempaan tulevaisuuteen.

SKP taistelee Suomen kansan tulevaisuuden puolesta.

Teorian kysymyksiä

AARNE HULKKONEN

Piirteitä maatalouden sosialistiselle kehitystielle siirtymisestä kansandemokratian maissa

TYÖLÄISTEN JA TALONPOIKIEN LIITTO SOSIALISMIN KEHITYKSEN EDELLYTYKSENÄ

Luja taisteluliitto teollisuustyöväen ja talonpoikain välillä ei ole välttämättömänä edellytyksenä ainoastaan suurpääoman mahtivallan murskaamiseksi. Se on yhtä tärkeä edellytys sosialistisen yhteiskunnan rakentamiselle sen jälkeen kun valtiollinen valta on työtätekevien väestökerrosten käsissä.

Leninismi opettaa, ”että talonpoikaiston enemmistön riveissä on vallankumouksellisia voimia ja että niitä voidaan käyttää proletariaatin diktatuurin hyväksi”; — ”että talonpoikaiston enemmistö voidaan vetää osuustoiminnan avulla sosialistiseen rakennustyöhön siten, että vähitellen juurrutetaan kollektivismin alkeita maatalouteen, ensin maataloustuotteiden myynnin ja sitten tuotannon alalla”. (J. Stalin Leninismin kysymyksiä.)

Tämän leniniläisen opin on vakuuttavasti oikeaksi vahvistanut Neuvostoliiton voittoisa sosialismin rakennustyö kuluneiden vuosikymmenien aikana. Tunnettuahan on kuinka menestyksellisesti bolshevikkien puolue on osannut käyttää sosialismin rakennustyön eri vaiheissa tuota talonpoikaistossa piilevää vallankumouksellisuutta talonpoikaiston itsensä hyväksi ja sosialismin asemien vahvistamiseksi; kuinka syvällisellä periaatteellisuudella se on taistellut työväen- ja talonpoikain liiton lujittamisen puolesta kaikkia sen aliarvioimiseen ja heikentämiseen tähtääviä leninismiä väärentäviä syrjäpyrintöjä vastaan. Taistelu trotskilaissinojevilaisen vasemmistoryhmittymän ideologisesti murskaamiseksi 20-luvulla oli taistelua ennenkaikkea työväen ja talonpoikain liiton turvaamisesta, keskivarakkaan talonpojan sosialismin rakennustyöhön mukaan saamiseksi, jota ilman ei sosialismin rakentaminen yhdessä maassa olisi ollut mahdollista kuten kokemus ja Leninin opit ovat osoittaneet. Taistelu buharinilaisen oikeistoryhmittymän ideologisesti aseista riisumisesta 30-luvun alussa sen pyrkiessä rakentamaan liittoa myös kapitalistisen kulakkitalonpoikaiston kanssa oli niinikään taistelua työväen ja talonpoikain taisteluliiton turvaamiseksi sitä hajoittavaa vaaraa vastaan, minkä Buharinin vaatima kapitalististen ainesten suosiminen olisi ilmeisesti maaseudulla esille tuonut.

"On otettava huomioon, että työläisten ja talonpoikain liitto proletariaatin diktatuurin oloissa ei ole vain yksinkertainen liitto. Se on työväenluokan ja talonpoikaiston työtätekevien joukkojen erikoinen luokkaliiton muoto, joka asettaa päämääräkseen: a) työväenluokan asemien lujittamisen; b) työväen johtavan aseman turvaamisen tämän liiton sisällä; ja c) luokkien ja luokkayhteiskunnan hävittämisen. Työläisten ja talonpoikain liiton käsittäminen muulla tavalla on opportunismia."

(Leninismin kysymyksiä s. 192.)

Venäjän bolshevikkien taistelu työväen- ja talonpoikain liiton lujittamiseksi ja siihen nojaten takapajuisen pienmaatalouden muuttamiseksi sähkö- ja konevoimaan perustuvaksi sosialistiseksi suurmaataloudeksi on antanut rikkaan kokemuksen muiden maiden kommunistisille puolueille, niiden ratkaistessa talonpoikaiskysymykseen yhdistyviä vaikeita ongelmia. Tuohon kokemukseen nojaten ovat etenkin itä-Euroopan kansandemokraattiset maat saavuttaneet menestystä talonpoikaiston voittamisessa demokraattisen kehityksen puolelle ja maatalouden sosialistiselle pohjalle järjestämisessä.

MAATALOUSOLOT ITÄ-EUROOPAN MAISSA ENNEN SOTAA.

On tunnettua, että itä- ja kaakkois-Euroopan kansandemokraattisten maiden — Tshekkoslovakiaa lukuunottamatta — maatalousoloilla ennen sotaa oli paljon samanlaisuutta Venäjällä ennen lokakuun vallankumousta vallinneiden maanomistusolojen kanssa. Porvaristo ei ollut kyennyt useista sotien välivuosina toimeenpannuista maareformeista ja suoritetusta asutustoiminnasta huolimatta ratkaisemaan maakysymystä. Hallitseva asema maataloudessa oli kapitalistisiin oloihin mukautuneella, feodaaliselta kaudelta peräisin olevalla tilanomistajataloudella, jonka rinnalle oli muodostunut suhteellisen vähälukuinen kulakkikerros suurtalonpoikaisto, suurimman osan talonpoikaistosta eläessä maan vähyyden vuoksi köyhyydessä ja raskaan riiston alaisuudessa. Niinpä esim. Puolassa vuoden 1939 tilaston mukaan omisti 19.000 suurtilallista 45 % viljellystä maasta, lopun maan jakautuessa varsinaisten talonpoikien kesken, joille tuli keskimäärin maata vajaa hehtaari henkilöä kohden. Romaniassa suurtilalliset, joita oli 0,8 % maanomistajista omistivat 18,7 % viljelystä maasta samaan aikaan kun alle 5 hehtaarin omistajat, joita oli 75 % talonpoikaistosta omistivat vain 35,8 % maasta. Unkarissa tilanomistajat, joita oli 1,2 % maaseutuväestöstä omistivat 48 % maasta. Bulgariassa 13,6 % suurviljelijöitä omisti 38,7 % pellosta.

On luonnollista, että noissa maissa, samoinkuin Venäjällä ennen lokakuun kumousta, köyhyydessä elävä ja maanpuutetta poteva talonpoikaisto oli proletariaatin läheinen ja luonnollinen liittolainen taistelussa puolifeodaalisilla perusteilla olevan yhteiskuntajärjestelmän ja maanomistusolojen muuttamiseksi. Näin ollen sodassa kärsityn tappion seurauksena noissa maissa tapahtunut kansandemokraattinen vallankumous veti talonpoikaisjoukot mukaansa ja joutui sosialistisen uudistustyön ohella suorittamaan porvarillis-demokraattisen vallankumouksen tehtäviä: hävittämään feodaalisen maanomistuksen jätteet maataloudesta ja antamaan maata maanpuutetta kärsivälle talonpoikaistolle.

MAAREFORMIEN VAIKUTUS LUOKKASUHTEISIIN.

Vuosina 1945—46 kansandemokraattisissa maissa toimeenpannuilla maareformeilla oli näin ollen ratkaiseva merkitys talonpoikaisjoukkojen voittamiselle uuden kehityksen puolelle ja maatalouden tuotantovoimien vapauttamiselle poistamaan nopeasti sodan aiheuttama maatalouden rappiotila.

Maatalousolojen muuttaminen sai aikaan syviä muutoksia maaseudun sosiaalisessa kokoonpanossa. Suurtilallisten, kirkkojen ja yhtiöiden maanomistus hävitettiin. Sen seurauksena maaseutua hallinneen taantumuksellisen tilanomistajaluokan taloudellinen ja poliittinen mahtivalta murskattiin. Maata saanut pientalonpoikaisto vaurastui tullen maaseudun johtavaksi ainekseksi samalla kun kulakisto, joka oli jäänyt puolueettomaksi tilanomistajien maatalouden hävittämisen aikana, jäi nyt kapitalistisen kehityksen viimeiseksi edustajaksi maaseudulla.

Unkarin työväenpuolueen sihteeri toveri J. Revai kosketellessaan maareformin aikaansaamaa muutosta luokkavoimien uudelleen ryhmittymisessä Unkarissa toteaa:

> "Maareformin toteuttamisen kaudella oli mahdollista neutralisoida kulakisto, vieläpä saada se siellä täällä jossain määrin liittolaiseksikin taistelussa suurtilanomistajia vastaan. Myöskään suurpankkien ja teollisuuslaitosten kansallistamisen kaudella ei kulakki vielä ollut ehdoton demokraattisen kehityksen vastustaja. Niin kauan kun demokraattinen kehitys ratkaisi pääasiassa porvarillis-demokraattisen vallankumouksen tehtäviä se suhtautui lojaalisti demokraattiseen kehitykseen. Vasta sen jälkeen kun me ylitimme porvarillisen demokratian rajat ja kävi selväksi ettemme suorita suurteollisuuslaitosten ja pankkien kansallistamista porvarillis-demokraattisessa vaan sosialistisessa mielessä, kulakisto kääntyi demokraattisen kehityksen vastustajaksi."

Maareformin seurauksena itsenäiseksi isännäksi päässyt maata saanut köyhä talonpoikaisto tiivistyi kansandemokraattisen kehityksen edistyessä entistä päättävämmin demokratian kannattajaksi, johon työväenluokan johtama liittopolitiikka on pääasiassa nojannut. Kysymys horjuvan keskitalonpojan voittamisesta sosialistisen kehityksen puolelle ja taisteluun kulakiston edustamaa kapitalistista kehityssuuntaa vastaan on noussut tässä uudessa kehitysvaiheessa kansandemokraattisen maatalouspolitiikan keskeiseksi kysymykseksi.

UUSI KEHITYSTIE.

Tämänsuuntainen luokkavoimien uudelleen ryhmittyminen on tapahtunut muissakin kansandemokratian maissa maareformin ja kansallistamisen toteuttamisen seurauksena. Se selittää myös sen, miksi luokkataistelu sosia-

lismin tielle suuntautuvan kehityksen kannattajien ja maaseudun ja kaupunkien kapitalististen ainesten välillä on kaikissa kansandemokratian maissa jatkuvasti kiihtynyt ja kärjistynyt.

Kehitys kansandemokratian maissa on eittämättömästi todistanut oikeaksi sen leninismin opetuksen, että mitä pitemmälle proletariaatin diktatuurin oloissa sosialismin rakennustyö edistyy sitä raivokkaammaksi käy syrjäytyvien kapitalististen ainesten taistelu tuon kehityksen estämiseksi ja vaikeuttamiseksi. Se ei ole todistuksena kapitalististen ainesten voiman vahvistumisesta, kuten sitä porvariston taholta pyritään selvittämään, vaan siitä,

"että sosialismi kasvaa nopeammin kuin kapitalistiset ainekset, minkä takia kapitalististen ainesten ominaispaino vähenee, — ja juuri siksi, että kapitalististen ainesten ominaispaino vähenee ne vainuavat kuolemanvaaraa ja lisäävät vastarintaa". (Stalin: Leninismin kysymyksiä.)

Näin ei tapahdu ainoastaan kansandemokratian maiden sisäisessä kehityksessä. Se pitää paikkansa myös kansainvälisen politiikan suhteen, missä eritoten tällä haavaa imperialistisen taantumuksen sotainen pöyhistely pyritään tulkitsemaan sen voiman lisääntymiseksi, vaikka se asiallisesti johtuu kuolemanpelosta, jonka sosialismin voimien jatkuva vahvistuminen maailman mitassa ja eritoten kansandemokratian maissa on aikaansaanut.

Kansandemokraattisten maiden nykyiselle kehitysvaiheelle on ominaista siirtyminen sosialistisen yhteiskunnan perusteiden määrätietoiseen rakentamiseen yhteiskuntaelämän kaikilla aloilla. Se merkitsee: 1) kapitalististen ainesten syrjäyttämistä taloudellisesta ja valtiollisesta elämästä sekä loppujen lopuksi niiden hävittämistä, 2) sosialistisen suunnitelmatalouden ulottamista kaikille yhteiskuntaelämän aloille ja 3) taistelua työväenluokan johtoaseman lujittamiseksi työväen- ja talonpoikain liitossa sekä kapitalistisen ideologian poisjuurruttamiseksi ihmisten tietoisuudesta.

Maataloudessa tämä merkitsee työtätekevän talonpoikaiston kokonaisuudessaan voittamista sosialismin puolelle ja sen järjestämistä työväenluokan johdolla taisteluun maaseudun kapitalistista kehitystä edustavan kulakkitalouden rajoittamiseksi ja hävittämiseksi. Keskeisimmäksi maatalouspoliittiseksi kysymykseksi on näin ollen noussut maataloudelle uuden kehitystien voittaminen ja keskivarakkaan talonpoikaiston vakuuttaminen sen omakohtaisen kokemuksen kautta sosialismin tien paremmuudesta kapitalistisiin maatalousoloihin verraten.

Tuon tehtävän ratkaisu on välttämätöntä ei vain sen vuoksi, että myrskyisästi kehittyvä sosialistinen teollisuus ja kasvava teollisuusväestö tarvitsee herkeämättömästi lisääntyvää raaka-aineiden ja elintarvikkeiden tuotantoa. Sitä vaatii myös sosialistisen kehityksen turvaaminen, sillä yksilötalouden pohjalle rakentunut maaseudun pientalous synnyttää joka päivä ja joka tunti — kuten Lenin on sanonut — kapitalisteja ja pikkukapitalisteja, jotka puolustavat olemassaoloaan ja myrkyttävät ympäristöä pikkuporvarisella vaistovaraisuudella.

Maataloudellisen kehityksen suuntaaminen sosialismin tielle ei suinkaan ole helppo tehtävä. Jo Neuvostoliiton kokemus osoitti siinä tarvittavan vuosikymmenen kestänyt kehityskausi, jonka kuluessa asteettain kypsyivät sosialistisen maatalouden, nykyisen kollektiivitalousmuodon edellytykset. Kansandemokratian maissa ei suinkaan kehityksen tarvitse kulkea juuri samoja teitä. Kussakin maassa antavat kehitykselle oman leimansa maan erikoisolosuhteet. Yhteistä sille on kumminkin se, että sosialistisen maatalouden muotojen kehitys tapahtuu kussakin maassa asteettain korkeimpiin muotoihin kehittyvän ja laajenevan osuustoiminnan kautta, jota valtio ja sen käsissä oleva luottolaitos, kauppa- ja verotuspolitiikka sekä koneteollisuus voimakkaasti tukevat. Maatalouden sähköistäminen ja koneellistaminen onkin se vanhoillisuuden ja ennakkoluulojen jäänsärkijä, mikä vastustamattomasti tuo sosialismia maatalouteen. Ei ole siis sattuma, että kaikissa kansandemokratian maissa on keskeinen huomio kiinnitetty maatalouskoneteollisuuden kehittämiseen ja maataloudellisten koneasemien perustamiseen. Esim. Tshekkoslovakiassa on kolmen viime vuoden kuluessa maatalous saanut enemmän koneita kuin edellisen 20 vuoden aikana. On järjestetty kautta maan ulottuva koneasemien verkosto, joka kymmeninetuhansine traktoreineen ja muine koneineen suorittaa pääasiallisemmat maataloustyöt. Bulgariassa, jossa ennen sotaa oli vielä verrattain yleistä puuauran käyttö toimii nykyisin 70 koneasemaa, joiden käytettävänä on mm. 5000 traktoria. Puolan koneasemien traktorimäärä kohoaa tällä hetkellä jo lähes 20.000 jne.

Uudenaikaisen konetekniikan tehokas hyväksikäyttö on johtanut osuuskunnallisten yhteismaanviljelysmuotojen kehittämiseen. Niinpä kaikissa kansandemokratian maissa ollaankin siirtymässä satunnaisista maa- ja karjataloutta palvelevista osuustoimintamuodoista korkeampityyppisiin maataloudellisiin tuotanto-osuuskuntiin, joissa yhteisviljely vieläpä karjanhoitokin on järjestetty vakiintuneempiin osuuskuntamuotoihin. Unkarissa noita tuotanto-osuuskuntia on kolmea perustyyppiä. Bulgariassa on taas rajoitettu yhteen samanlaisten sääntöjen mukaisesti rakentuvaan perustyyppiin. Romaniassa ja Tshekkoslovakiassa on niinikään maataloustuotannollinen osuustoiminta vauhdikkaasti kehittymässä.

Kaikille näille osuustoimintamuodoille, niin monessa suhteessa kuin ne yksityiskohdissa voivatkin erota toisistaan, on yleisenä luonteenomaisena piirteenä se, että niissä yhteisviljelymuotoihin siirtyminen tapahtuu maan yksityisomistuksen pohjalla, loukkaamatta yksityisomistuksen käsitettä. Osuuskuntiin liittyvät talonpojat vuokraavat määräajaksi maansa perustamalleen osuuskunnalle säännöissä lähemmin määrättyä vuokraa vastaan ja osallistuvat yhteisviljelyn tuottamien tuotteiden jakoon yhteisviljelmän hoitamiseen suorittamansa työmäärän mukaan. Näin ollen osuuskunnan jäsen saa maakorkona vuokran hyväkseen sekä palkakseen yhteisten koneiden avulla tehostetusta maataloustyöstä paljon korkeamman tulon kuin ennen käsityönä pienellä peltotilkulla harjoitetusta maanviljelyksestä. Tässä mielessä osuuskunta on sopusoinnussa maan yksityisomistuksen kanssa. Mutta sen ohella kehittyy siinä rinnalla myös sosialistisen yhteistalouden piir-

teitä. Osuuskunnan vuositulosta siirretään yhteisellä päätöksellä säännöissä lähemmin määrätty osa osuuskunnan jakamattomaan pääomarahastoon, joka käytetään yhteistaloudellisten laitosten kehittämiseen, hankitaan karjaa, koneita jne. Tämä osa osuuskunnan taloudesta muodostaakin sen sosialistisen talouden kehitysytimen, jonka jatkuva vahvistuminen valtion tuen avulla tulee asteettain muuttamaan osuuskunnan luonnetta yhä selvemmin sosialistiselle pohjalle. Ja tämän ohella yhteinen työ kasvattaa sosialistista henkeä, muuttaa talonpoikain yksilöllistä ajatustapaa ja totuttaa uutta suhtautumista työhön ja yhteisiin työvälineisiin, mikä on sosialistisen tuotantotoiminnan menestyksen tärkeä edellytys niin teollisuudessa kuin maataloudessakin.

Tältä kehityksen näköalalta lähtien on mm. Bulgarian erikoisoloissa voitu kysymys asettaa siten, että maan kansallistamisella ei siellä ole käytännöllistä merkitystä, vaan pienestä yksilötaloudesta voidaan siirtyä maatalouden koneellistamisen ja osuustoiminnan avulla sosialistiseen suurmaatalouteen, joka varmentaa maaomistuksen ikiajoiksi talonpoikien käyttöön.

Sosialistisiin maatalousmuotoihin siirtyminen kansandemokraattisissa maissa ei siis tapahdu, kuten se ei ole tapahtunut Neuvostoliitossakaan, äkkiä, kädenkäänteessä jonkin ulkoisen pakon tai hallinnollisten määräysten alaisena, vaan pitkäaikaisen osuustoiminnallisen kehityksen kautta sitä mukaa kun määrätyt taloudelliset ja poliittiset edellytykset sille ovat kypsyneet. Tuollaisina perusedellytyksinä esiintyy: 1. Sosialistisen teollisuuden sellainen kehitystaso, että se kykenee varustamaan maatalouden uudenaikaisella maatalouskoneistolla ja -kalustolla sekä kykenee maatalouskoneasemien avulla osoittamaan talonpoikaistolle niiden omakohtaisen kokemuksen pohjalla koneellisen yhteisviljelyn antaman edun. 2. Maataloustuotanto-osuuskuntien tuottaman etuisuuden perusteella talonpoikaiston saaminen vakuuttuneeksi osuustoiminnallisen yhteismaanviljelyksen etuisuudesta ja täysin vapaaehtoisesti yhtymään siihen. 3. Se, että talonpoikaiston perusjoukot käsittävät maatalouskapitalismin hävittämisen välttämättömyyden.

TYÖVÄEN- JA TALONPOIKAIN LIITON NYKYINEN PERUSTEHTÄVÄ.

Noiden edellytysten kypsyminen ei voi tapahtua ilman kärjistyvää luokkataistelua kapitalistisia aineksia vastaan niin maaseudulla kuin kaupungeissakin. Siitä johtuu, että työväen- ja talonpoikain liiton käytännöllispoliittiset tehtävätkin ovat viime aikoina muuttuneet uutta kehitysvaihetta vastaaviksi. Kun vielä jokin aika sitten tehtävänä oli kansandemokraattisen kehityksen saavutusten puolustaminen taantumuksen hyökkäystä vastaan on tällä hetkellä työväen- ja talonpoikain liiton perustehtävänä kapitalististen yrittäjien syrjäyttäminen maataloudessa ja maaseutuelämän sosialismin tielle suuntauminen. Käytännöllisessä maatalouspolitiikassa tämä merkitsee sosialistis-osuustoiminnallisten laitosten suosituimmuusasemaan asettamista verotus-, luotto- ja kauppapolitiikassa ja rajoitusten asettamista yksityiskapitalististen riisto- ja keinottelupyrkimysten tielle. Useissa kansandemokraattisissa maissa kuten esim. Bulgariassa, Puolassa ja Romaniassa onkin vuoden vaihteessa vahvistetuissa lähivuosien kansantalouden kehittämissuunnitelmissa otettu tehtäväksi sosialistis-osuustoiminnallisen talousmuodon voittoon saattaminen kapitalistisista yksilöllisistä talousmuodoista, jotka tällä hetkellä ovat vielä vallitsevana maaseudulla.

Kansainvälisen taantumuksen laskelmat kansandemokraattisen kehityksen pysähdyttämiseksi ja kapitalismin mahdin takaisinpalauttamiseksi Itä-Euroopan maissa perustuivat siihen harhakuvitelmaan, ettei kommunistien onnistu saada mukaansa talonpoikaistoa, vaan se voidaan johtaa taistelemaan työväenluokkaa vastaan. Kävi aivan toisin.

Kapitalismin orjuuttama talonpoikaisto sai maan ja vapautui riistäjistään suurtilanomistajista työväenluokan ansiosta, kommunististen puolueiden johtaman valtiopolitiikan tuloksena. Sen seurauksena se alkoi saada huokeampia teollisuustuotteita kansallistetulta teollisuudelta. Ylijäämän vapaakauppa turvasi sille entistä paremmat tulot maataloudesta, jonka hyväksi tehtävää työtä helpoittamaan saapuivat työläisten valmistamat koneet tehtaista. Verotaakka helpottui sillä verotuksen päärasitus siirrettiin teollisuuden ja liike-elämän sekä kapitalistipiirien kannettaviksi.

Kaikki tuo, ja sen ohella työväenluokan horjumaton taistelu kapitalisteja ja tilanomistajia vastaan niiden pyrkiessä palaamaan entisiin asemiinsa nojaamalla talonpoikien etuihin ratkaisi talonpoikaiston valinnan — sosialismin hyväksi.

Tämä valinta merkitsi myös talonpoikaispuolueiden johdossa olleiden suurkapitalistien ja anglo-amerikkalaisten imperialistien asiamiesten valtakauden loppua ja heidän politiikkansa täydellistä vararikkoa. Niin kävi Puolassa Micolaiczykin, niin kävi Bulgariassa Petkovin, Romaniassa Maniun, Huditzen ym. Jäätyään vaille joukkoja talonpoikaispuolueiden hajaantuessa ja niiden jäsenjoukkojen siirtyessä demokraattisessa yhteistyössä oleviin puolueisiin joutuivat "talonpoikain johtajat" demokratiaa vastaan taistellessaan turvautumaan todellisiin isäntiinsä englantilais-amerikkalaisiin pankkiherroihin ja ryhtymään avoimesti maansa kavaltajiksi, josta luonnollisesti seurasi lakien mukainen rangaistus.

Tämä kansandemokratian voittoisaa kehitystä maaseudulla heijastava poliittinen ilmiö oli omiaan puhdistamaan maaseudun poliittista ilmapiiriä ja vapauttamaan talonpoikaistoa vuosikymmeniä eksyttäneen valhepropagandan pauloista. Tämän ohella proletariaatin ja sen puolueiden, kommunististen puolueiden johdolla alkama päättävä hyökkäys kapitalismin hävittämiseksi lujitti lopullisesti työväen taisteluliiton myös keskivarakkaan talonpojan kanssa. Kävi toteen se stalinilainen opetus, että keskitalonpoikaiston horjuminen on lopetettavissa vain

"taistelemalla päättävästi kulakkeja vastaan ja työskentelemällä entistä voimakkaammin maalaisköyhälistön keskuudessa, sillä ilman näitä ehtoja keskitalonpoika voi horjahtaa kulak-

kien puolelle kuten voiman puolelle ainakin"
(Stalin: Leninismin kysymyksiä s. 196).

Sen vuoksi on tärkeää, opettaa leninismi, että

"on kyettävä pääsemään sopimukseen keskitalonpoikaiston kanssa luopumatta hetkeksikään taistelusta kulakkia vastaan ja lujasti nojautuen vain maalaisköyhälistöön" (Lenin).

Johdonmukaisesti ja päättävästi tuota Leninin ohjetta noudattaen ovat itä-Euroopan maiden kommunistiset puolueet kyenneet rakentamaan lujan taisteluliiton työväen ja talonpoikaiston työtätekevien joukkojen välille ja suuntaamaan maatalouden kehityksen sosialistiselle kehitystielle. Tätä on pidettävä sosialismin rakentamisen ratkaisevana voittona noissa maissa.

Varastostamme on saatavana

v:n 1948 sidottuja vuosikertoja, hinta mk 550: —, sekä irtokansia mk 70: —;

v:n 1947 sidottuja vuosikertoja, hinta mk 425: —, sekä irtokansia mk 65: —;

v:n 1946 sidottuja vuosikertoja, hinta mk 325: —, sekä irtokansia mk 70: —; ja

v:n 1944—45 irtokansia (2 osaa) yht. mk 120:—.

Kaikkiin hintoihin tulevat lähetettäessä lisäksi postikulut.

Aikakauslehti
"KOMMUNISTI"

Konttori: H:ki, Kotkankatu 9.

Filosofian kysymyksiä

MAURI RYÖMÄ

N. s. looginen empirismi — „Kolmannen tien" edustaja filosofiassa*)

MATERIALISTIT JA IDEALISTIT — FILOSOFIAN KAKSI VASTAKKAISTA LEIRIÄ.

Marxin suuri työtoveri Engels osoitti Feuerbachin filosofiaa käsittelevässä teoksessaan, että "kaiken filosofian ylin kysymys" on kysymys "ajattelun suhteesesta aineeseen, hengen suhteesta luontoon" ja että filosofit jakautuvat kahteen suureen leiriin sen mukaan, miten he vastaavat tähän kysymykseen: Ne, jotka pitävät henkeä alkuperäisenä luontoon nähden, jotka siis viime kädessä edellyttävät jonkinlaista maailman luomista, muodostavat idealismin leirin; ne, jotka pitävät luontoa alkuperäisenä, muodostavat materialismin leirin. Idealismi- ja materialismi-käsitteiden (filosofisessa mielessä) kaikki muunlainen käyttö johtaa vain sekaannukseen.

Marx ja Engels asettuivat päättävästi tieteellisen, dialektisen materialismin kannalle kaikkia idealistisia suuntia vastaan, jotka loppujen lopuksi johtavat uskovaisuuteen (fideismiin) tai luonnon tietoamisen mahdollisuuden kieltämiseen (agnostisismiin). Tällä tieteellisen materialistisen filosofian pohjalla lepää koko heidän valtava työnsä, joka on antanut työväenluokalle avaimen vapautumiseen kapitalistisesta riistosta.

Vuonna 1909 ilmestyneessä kuuluisassa teoksessaan "Materialismi ja empiriokritisismi" Lenin kehitteli edelleen Marxin ja Engelsin filosofisia opetuksia tarkastellen niiden valossa heidän kuolemansa jälkeen esiintyneitä filosofian virtauksia. Tämä teos on, kuten Leninin suuri työtoveri Stalin toteaa, "marxilaisuuden teoreettisten perusteiden — dialektisen ja historiallisen materialismin — puolustusta ja materialistinen yleistys kaikesta siitä tärkeästä ja oleellisesta, minkä tiede

*) Julkaistu Työkansan Sanomissa 21—22. 1. 49 (n:ot 16—17/-49) otsikolla "Miten looginen empirismi ratkaisee kantansa materialismin ja idealismin välillä".

ja ennen kaikkea luonnontiede on saanut selville kokonaisen historiallisen kauden kuluessa, sinä aikana, joka on kulunut Engelsin kuolemasta (1895) Leninin kirjan 'Materialismi ja empiriokritisismi' ilmestymiseen asti." (NKP(b):n historia)

Leninin teoksella on valtava merkitys, ei vain Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen, vaan koko maailman marxilaisen työväenliikkeen historiassa ja kehityksessä. Se on edelleenkin perusteos kommunismin teoreettisen pohjan, marxilaisen puolueen teoreettisten perusteiden selvittelyssä.

Tämän teoksen pohjalla Stalin määrittelee nykyaikaiselle filosofiselle materialismille seuraavat kolme peruspiirrettä:

I. Päinvastoin kuin idealismi, joka pitää maailmaa "absoluuttisen aatteen",*) "maailmanhengen", "tajunnan" ruumiillistumana, Marxin filosofinen materialismi lähtee siitä, että maailma on luonteeltaan materiaalinen (aineellinen), että moninaiset ilmiöt maailmassa ovat liikkuvan materian eri muotoja, että ilmiöiden keskinäinen yhteys ja keskinäinen riippuvaisuus, minkä dialektinen metodi (tutkimusmenetelmä) toteaa, ovat liikkuvan materian kehityksen lainmukaisuutta, että maailma kehittyy materian liikunnan lakien mukaan eikä kaipaa minkäänlaista "maailmanhenkeä".

II. Päinvastoin kuin idealismi, joka väittää, että todellisesti on olemassa vain meidän tajuntamme, että aineellinen maailma, olevainen, luonto on olemassa vain meidän tietoisuudessamme, aistimuksissamme, mielteissämme, käsitteissämme, marxilainen filosofinen materialismi lähtee siitä, että materia, luonto, olevainen on objektiivista todellisuutta, mikä on olemassa tietoisuuden ulkopuolella ja siitä riippumatta, että materia on ensisijainen, koska se on aistimusten, mielteiden, tietoisuuden lähteenä, ja tajunta on toissijainen, so. johdannainen, koska se on materian heijastusta, olevaisen heijastusta, että ajattelu on kehityksessään korkean täydellisyysasteen saavuttaneen materian tuote, nimittäin aivojen tuote, ja aivot ovat ajattelun elin, että sen vuoksi ei saa erottaa ajattelua materiasta, jos ei mieli joutua karkeaan virheeseen.

III. Päinvastoin kuin idealismi, joka kieltää maailman ja sen lainmukaisuuksien tietoamisen mahdollisuuden, ei usko tietojemme todenperäisyyteen eikä tunnusta objektiivista totuutta, vaan jonka mukaan maailma on täynnä "olioita sinänsä", joita tiede ei voi tiedota koskaan, — marxilainen filosofinen materialismi sitävastoin lähtee siitä, että maailma ja sen lainmukaisuudet ovat täysin tiedottavissa, että kokemuksen ja käytännön tarkistamat tietomme luonnon laeista ovat todenperäisiä tietoja, joilla on objektiivisten totuuksien merkitys, että maailmassa ei ole olioita, joiden tietoaminen on mahdotonta, vaan ainoastaan olioita, joita ei vielä ole tiedottu ja jotka tullaan löytämään ja tietoamaan tieteen ja käytännön voimilla.

*) Katso tämän kirjoituksen lopussa olevia vierasperäisten sanojen selityksiä.

"PUOLUEETTOMAT."

Jokaisen filosofisen suunnan ja "järjestelmän", vanhimmasta kaikkein "uudenaikaisimpaan" asti, on vastattava näihin peruskysymyksiin, valittava idealismin ja materialismin leirien välillä, katsomatta ollenkaan siihen, kuinka suuressa määrässä ja kuinka taitavasti ne koettavat kiertää vastausta, välttää selvää kannanottoa molempien leirien välillä.

Tämän kirjoituksen tarkoituksena on ottaa tarkasteltavaksi eräs länsi-Euroopan ja Amerikan filosofisista muotivirtauksista, joka käyttää itsestään nimitystä looginen empirismi. Siihen on sitäkin enemmän aihetta, kun sanotun virtauksen nykyinen eurooppalainen pääedustaja Bertrand Russell viime aikoina on tehnyt itsensä tunnetuksi kiivaana neuvostovastaisena propagandistina ja uuden sodan lietsojana ja kun se näyttää olevan saavuttamassa suosiota esim. Suomen sosialidemokraattisen puolueen keskuudessa. Loogisen empirismin tunnetuin edustaja Suomessa, professori Eino Kaila, on liittynyt sosialidemokraattiseen puolueeseen, ja sanotun puolueen valistussihteeri Armas D. Siimeksen teoreettisluontoinen tuotanto viittaa mainitulta filosofilta saatuihin vaikutteisiin.

Tarkastelun pohjana käytetään loogisen empirismin erään toisen suomalaisen edustajan, tätä nykyä Cambridgen yliopiston opettajana työskentelevän prof. G. H. von Wrightin vuonna 1945 ilmestynyttä teosta "Looginen empirismi. Eräs nykyisen filosofian pääsuunta". Tekijä ilmoittaa esipuheessa, että hän "ei tunne mitään tätä esitystä vastaavaa johdatusta loogiseen empirismiin", haluamatta suinkaan väittää tällaista oppikirjan luontoista teosta miksikään tyhjentäväksi esitykseksi aiheestaan. Koko oppisuunnan asennoitumisen pääkysymyksiin täytynee kuitenkin käydä siitä selville. Tässä ei ole oleellista, onko tekijä joissakin kohdin tarkoittanut omaa käsitystään vaiko loogisen empirismin tai sen uranuurtajien käsityksiä yleensä.

Joudutaan ensimmäiseksi toteamaan, että looginen empirismi kuuluu niihin, ei ainakaan tässä suhteessa erikoisen uudenaikaisiin suuntiin, jotka pyrkivät kiertämään kysymyksen ytimen, välttämään selvän asennoitumisen idealismin ja materialismin välillä:

"On aivan yhdentekevää, oletammeko realistien (tarkoittaa materialisteja. M. R.) tavoin havaintojen 'takana' olevan, havaitsijasta riippumattoman todellisuuden vai kiellämmekö sen solipsistien tavoin, sillä kumpikaan olettamus ei anna meille mitään uutta tuntomerkkiä, jonka avulla voisimme erottaa todellisen epätodellisesta. Siksi onkin turhaa riidellä siitä, onko realistien vai solipsistien todellisuusteoria oikea." (S. 32.)

"Kun tiedustelen, onko päällystakkini jatkuvasti eteisessä, ja vastaan tähän menemällä katsomaan, olen käyttänyt sanaa 'olla' ('olla olemassa', 'eksisteerata') aivan toisessa merkityksessä kuin silloin, kun kysyn, ovatko oliot olemassa kaikista havainnoista riippumatta. Kun tämän olen oivaltanut — mikä tietenkin on

mahdollista vasta hyvin huolellisen loogisen analyysin jälkeen — lopetan ilman muuta metafyysilliset spekulaatiot todellisuuden laadusta." (S. 180–181.)

Jo nämä kaksi lainausta antavat alustavan käsityksen loogisen empirismin suhtautumisesta pääkysymykseen. Kun se ottaa ylevän puolueettomuuden asenteen idealismiin ja materialismiin nähden ja koettaa selvitä pälkähästä selittämällä filosofian ydinkysymyksen "metafyysilliseksi spekulaatioksi", niin voidaan — sen seikan valaisemiseksi, että tällainen asettelu ei ole mikään eilisen päivän keksintö — palauttaa mieleen, mitä Lenin sanoi eräistä muista yhtä "puolueettomista" filosofeista:

> **"Niin, nämä herrat kerskuvat puolueettomuudellaan, ja jos heillä onkin vastapuoli, niin se on vain yksi ja vain... materialisti. Kaikkien machilaisten kaikkien kirjoitelmien läpi kulkee punaisena lankana se tylsäjärkinen luulo, että he 'kohoavat' materialismin ja idealismin 'yläpuolelle', sivuuttavat tämän 'vanhentuneen' vastakohdan, mutta todellisuudessa koko tuo veljessarja kompastuu joka hetki idealismiin, käyden yhtämittaista ja herkeämätöntä taistelua materialismia vastaan."**

> **"Marxin ja Engelsin nerokkuus ilmeni muun muassa juuri siinä, että he halveksivat rikkiviisasta leikittelyä uusilla sanoilla, konstikkailla termeillä, ovelilla 'ismeillä' ja sanoivat yksinkertaisesti ja suoraan: filosofiassa on materialistinen ja idealistinen linja ja niiden välillä erilaisia agnostisismin vivahteita. Ponnistelut 'uuden' näkökannan löytämiseksi filosofiassa osoittavat yhtä suurta henkistä köyhyyttä kuin ponnistelut 'uuden' arvoteorian, 'uuden' maankorkoteorian jne. luomiseksi."**

MACHIN EMPIRIOKRITISISMIN "ELEMENTIT".

Koska looginen empirismi edellisestä päättäen ei itse ole halukas tunnustamaan enempää materialistista kuin idealistista väriä, niin tehtäväksi jää tarkastella materialismin ja idealismin edelläselostettujen päätunnusmerkkien avulla, kuinka pitkälle sen ylevämielistä puolueettomuutta riittää. Loogiselle empirismille tehtäneen tällöin parhaiten oikeutta, jos lähdetään niistä perustavista periaatteista, jotka von Wrightin mukaan ovat sen "yleisesti tunnustettuja päätuloksia".

Ko. päätuloksista kaksi ensimmäistä on sellaisia, että niiden tarkastelu edellyttäisi käsitteiden selvittelyä palstakaupalla. Sentähden menemme suoraan kolmanteen, joka on "tietoteoreettisen monismin periaate": "Sen mukaan reaalitieto muodostaa loogisesti yhtenäisen käsitepiirin. Kaikki todellisuutta koskevat käsitteet (predikaatit) voidaan loogisesti rakentaa, konstituoida tai määritellä, yhtä ja samaa laatua olevista peruskäsitteistä (elementaaripredikaateista)."

Teoksensa alkupuolella von Wright vertaten laajasti käsittelee itävaltalaisen Ernst Machin filosofista rakennelmaa "loogisen empirismin eräänä edelläkävijänä", miehenä, joka "on omaperäisesti ja pelottomasti käynyt käsiksi filosofian tehtävään täysin loogisen empirismin hengessä", ja pitää "tietoteoreettista monismia" sopivimpana nimityksenä tämän filosofialle. Kun sitäpaitsi sattuu, että myös tämä Mach aikoinaan "konstituoi" maailmansa, joskaan ei "elementaaripredikaateista", niin kuitenkin "elementeistä", niin sallittakoon jälleen vilkaista, mitä Lenin sanoo Machista "elementteineen":

> **"Maailman elementtien löytö on siis sitä, että**
>
> **1) kaikki olevainen julistetaan aistimukseksi;**
>
> **2) aistimuksia nimitetään elementeiksi; ...**
>
> **6) 'uusi' oppi selitetään vapaaksi 'yksipuolisuudesta'.**
>
> **Yksipuolisuutta siinä ei tosiaankaan ole, mutta on vastakkaisten filosofisten katsantokantojen mitä löyhintä toisiinsa sekoittamista."**
>
> **"Voidaan ja täytyy puhua idealismista silloin, kun 'fyysillisen kokemuksen elementit' (so. fyysillinen, ulkomaailma, materia) katsotaan samaksi kuin aistimukset, sillä se ei ole mitään muuta kuin berkeleylaisuutta."**

Loogisen empirismin suurelle edelläkävijälle Ernst Machille "elementteineen" siis ei käynyt sen paremmin kuin, että hänet voitiin osoittaa solipsisti Berkeleyn aateveljeksi.

*

Lenin osoittaa siis "Materialismi ja empiriokritisismi"-teoksessaan, että Machin oppi, jonka mukaan aistimukset ovat todellisuuden elementtejä, on idealismia, subjektiivista idealismia, solipsismia.

Prof. von Wrightin teoksen, jonka pohjalla ns. loogista empirismiä tässä tarkastellaan, vahvimpana kohtana ei voida pitää sitä, että se mainitun "nykyisen filosofian erään pääsuunnan" uranuurtajien joukossa antaa Machille sen kunnian, joka oikeammin kuuluisi Berkeleylle.

Sensijaan tämä teos tekee täyttä oikeutta Leninin arviolle Machin filosofiasta, jonka sisällöstä se kertoo mm. seuraavaa: "Todellisuuden elementtejä ovat aistimukset... Kaikki ns. substanssit, aineelliset kuten sielullisetkin, ovat vain näiden elementtien välisten lainalaisten yhteyksien ilmaisuja... Tieteen kuten arkiajattelunkin käsitteenmuodostukset ovat havainto-kompleksien symboleja... Kaikki tieto todellisuudesta kohdistuu aistimuksiin ja näiden keskinäisiin funktioyhteyksiin... Se aineellisen tapahtuman ominaisuus, että se esiintyy avaruudessa, merkitsee että havainnot (näkö- ja tuntovaikutelmat), joita minulla on tästä tapahtumasta, ovat määrätyssä suhteessa kokonaiseen systeemiin muita havaintoja, jotka yhdessä konstituoivat fyysisen ympäristömme (mukaanlukien fyysisen ruumiimme)... Se mitä nimitämme aineellisiksi kappaleiksi ja aineellisiksi tapahtumiksi on pohjimmaltaan vain yhteinen nimitys hyvin komplisoiduille havaintostruktuureille..."

Machin mukaan siis ei ole olemassa muuta todellisuutta kuin subjektin aistimukset, havainnot, havaintokompleksit, havaintostruktuurit ynnä muut näiden keskinäiset yhteydet, funktioyhteydet ja systeemit sekä kaikkien edellämainittujen nimitykset ja symbolit, joita myös sanotaan käsitteiksi. Toisin sanoen todellisesti on olemassa vain subjektin tajunta, mikä juuri on

eräs idealistisen filosofian perusväittämä. Mutta koska en voi aistia jonkun toisen aistimuksia, havaintoja jne., niin ainoaksi todellisuudeksi jäävät minun aistimukseni, minun havaintoni, minun tajuntani, mikä juuri on solipsismia.

Lenin tosin järkyttää machilaisten monistista sielunrauhaa huomauttamalla, että kaikki aistiminen edellyttää aineellista hermostoa ym. aineellista ruumista — juuri sentähden machilaisuus on "vastakkaisten filosofisten katsantokantojen mitä löyhintä toisiinsa sekoittamista" —; mutta esim. professori Kaila puolestaan tästä huomautuksesta välittämättä pelastaa machilaisia solipsismin mielettömyydestä "loogisen behaviorismin periaatteellaan", mikä tarkoittaa sitä, että "subjektin fenomenaaliset ilmaisut voidaan tulkita subjektin käyttäytymistä koskevina lauseina", jolloin "käyttäytymisellä" tarkoitetaan lähinnä hermoston tilaa. Prof. von Wrightin mielestä kuitenkin prof. Kailan "käsitystavan oikeutus voidaan asettaa kysymyksenalaiseksi". (S. 177.)

Se, että machilaisuus (= empiriokritisismi = empiriomonismi = tietoteoreettinen monismi = positivismi = fenomenalismi) on subjektiivista idealismia, ei tietenkään millään tavoin estä loogisia empiristejä julistamasta Machia oppi-isäkseen, mikäli siten haluavat luonnehtia "erään nykyisen filosofian pääsuuntansa" piispa Berkeleyn (1685—1753) solipsismin uudenaikaiseksi muunnokseksi.

Mutta onko looginen empirismi tosiaankin samaa kuin machilaisuus, ts. subjektiivista idealismia? Sen seikan selvittämiseksi on välttämätöntä jatkaa loogisen empirismin "yleisesti tunnustettujen päätulosten" tarkastelua, jolloin toivottavasti samalla avautuu mahdollisuus aikaisemmin mainittujen "elementaaripredikaattien" kohtalon ratkaisemiseen.

LOOGISEN EMPIRISMIN "ELEMENTAARIPREDIKAATIT".

"Päätulos" n:o 4 koskee "totuuden ja välittömän tiedon probleemaa". Looginen empirismi hylkää käsityksen absoluuttisesti elementaaristen predikaattien olemassaolosta: "Käsitteet ja lauseet voivat olla elementaarisia vain siinä relatiivisessa mielessä, että ne muodostavat meidän omaksumamme lähtökohdat todellisuussysteemimme konstituutiolle ja reaalilauseiden totuusarvon koettelemiselle." (Siv. 176.)

"Päätulos" n:o 3 ilmoitti, että kaikki todellisuutta koskevat käsitteet voidaan loogisesti rakentaa peruskäsitteistä (elementaaripredikaateista). Niin varmalta kuin tuntuukin, että tällainen "tietoteoreettisen monismin periaate", joka merkitsee käsitteiden rakentamista eli "konstituoimista" toisista käsitteistä, on idealismia, joka ei tunnusta muuta todellisuutta kuin meidän tajuntamme (käsitteemme jne.), ja että se on juuri tietoteoreettista monismia (= machilaisuutta), siis subjektiivista idealismia, niin loogista empirismiä jäi kuitenkin kannattelemaan se oljenkorsi, että noihin "elementaaripredikaatteihin" ehkä kuuluisi sellaisia käsitteitä kuin materia, luonto, objektiivinen todellisuus, joka on olemassa tietoisuuden ulkopuolella ja siitä riippumatta.

Kuten nähdään, "päätulos" n:o 4 tuhoaa tuon viimeisen aineellisen oljenkorren julistamalla sen kaiken muun olevaisen tai olemattoman mukana pelkäksi "meidän omaksumastamme lähtökohdasta" konstituoiduksi käsitteeksi, siis pelkän sopimuksen tuotteeksi. Enemmän tai vähemmän mielivaltaisella sopimuksella voidaan kyllä konstituoida oljenkorren kuten muitakin käsitteitä tai todellisuussysteemejä vaikka millä mitalla, mutta ei yhtään aineellista oljenkortta enempää kuin muutakaan aineellista todellisuutta, jollainen on siinä suhteessa absoluuttinen, että se on olemassa kaikista "meidän" lähtökohdistamme, käsitteistämme tai sopimuksistamme riippumatta.

Loogisen empirismin "päätulos" n:o 4:ssä julistettu sen elementaaripredikaattien ns. elementaarisuuden suhteellisuus eli relatiivisuus ja sopimuksenomaisuus — ts. tietoteoreettinen konventionalismi — antaa aiheen palauttaa mieliin, mitä Lenin sanoi "nykyisen filosofian erään pääsuunnan" toisesta pääoppi-isästä (Machin rinnalla), ranskalaisesta Henri Poincarésta ("suuresta fyysikosta ja pienestä filosofista"):

> **"Poincaren mielestä . . . luonnon lait ovat symbooleja, sovinnaisuuksia, joita ihminen luo 'mukavuuden' vuoksi. 'Ainoa oikea objektiivinen realiteetti on maailman sisäinen sopusointu'; Poincaré nimittää objektiiviseksi yleismerkityksistä, jonka enemmistö tai kaikki ihmiset tunnustavat, so. puhtaasti subjektiivisesti tuhoaa objektiivisen totuuden, kuten kaikki machilaiset tekevät, — ja kysymykseen, onko tuo 'sopusointu' meidän ulkopuolellamme, hän vastaa jyrkästi: 'epäilemättä ei'. On aivan ilmeistä, että uudet oppisanat eivät ollenkaan muuta agnostisismin iänikuisen vanhaa filosofista linjaa, sillä Poincarén 'originellin' teorian ydin (vaikka hän ei ole läheskään johdonmukainen) on objektiivisen todellisuuden ja luonnon objektiivisen lainmukaisuuden kieltäminen."**

Machilainen agnostikko, siis "pienen filosofin" ominaisuudessaan rotupuhdas idealisti — tämä on Leninin arvio loogisen empirismin oppi-isä Poincarésta sopimuksineen (konventioineen). Kun prof. von Wright sitten vielä nimenomaan lausuu, että "myöhempi tutkimus on ollut omiaan yhä tähdentämään Poincarén katsantokannan yleistä merkitystä", että luonnonlait (yleensä) "ovat hypoteeseja ja jäävät sellaisiksi" ja että looginen empirismi voi "yhtyä niihin ajatuskulkuihin, jotka ovat perustana luonnonlakien loogisen rakenteen konventionalistiselle analyysille" (s. 25—26), niin on ilmeistä, että sama filosofinen luonnekuva, joka edellä annettiin Poincarésta, voidaan yhtä hyvin antaa loogisista empiristeistä.

Tämä merkitsee sitä, että loogisten empiristien kohtalo ja heidän "puolueettomuutensa" materialismiin ja idealismiin nähden selvisi samalla

kertaa kuin heidän "elementaaripredikaattiensakin": heille kävi samoin kuin Leninin aikaisemmin mainitsemille, joiden veljessarja "kompastuu joka hetki idealismiin, käyden.. taistelua materialismia vastaan".

LOOGINEN EMPIRISMI — SUBJEKTIIVISTA IDEALISMIA.

Loogisen empirismin luonnekuvan täydentämiseksi otettakoon vielä sen "yleisesti tunnustettu päätulos" n:o 5, joka koskee ns. perustaprobleemaa, so. kysymystä, mitkä käsitteet on asetettava — tarkoittaa: sovittava — "monistisen konstituutiosysteemin perustaksi". Ns. päätulos osoittautuu tällöin todellakin, ei tulokseksi tavanomaisessa mielessä, vaan juuri probleemaksi, sillä tästä kysymyksestä esiintyy loogisten empiristien keskuudessa eri käsityksiä, tosin v a i n kaksi.

Toinen näistä on vanha tuttu fenomenalismi (= machilaisuus), "jonka mukaan konstituutio on aloitettava subjektin havainnoista ja niiden perustalla rakennettava subjektin fyysinen ympäristö, vieraat subjektit ja vihdoin intersubjektiivinen (subjektienvälinen) maailma'. Tämän haaran edustaja on esim. prof. K a i l a, kuten jo hänen looginen behaviorisminsa antoi ymmärtää. Prof. von Wright mainitseekin, että loogisista empiristeistä erityisesti Kaila on "syventänyt" ajatusta, "että fyysinen on käsitettävä fenomenaalisen lainmukaisuuksiksi" (s. 103).

Se, että prof. Kaila ei ainakaan toistaiseksi ole ehtinyt sosialidemokraattisen puolueen taholta saada mitään ylivoimaisia materialistisia vaikutteita, näkyy esim. hänen humanistipäivillä 23—24. 10. 48 pitämänsä esitelmän seuraavasta kohdasta: "Kaikki fysiikan perussuureet: senttimetri, sekunti, gramma, ovat suhdelukuja... Fysiikka ei sano yhtään sanaa siitä, mitä tämä maailma summittaisesti puhuen on, mikä sen sisällys on... Se puhuu aina näistä struktuureista... Ne tiivistyvät sitten meille määrätynlaisiksi mielikuviksi. Me annamme niille itsenäisen olemassaolon unohtaen sen, että tässä on kysymys vain eräistä tiivisteistä eikä mistään muusta."

Sangen mielenkiintoinen on prof. Kailan mielipide, että tämän machilaisen kehittelyn "nykyään huomattavan yksimielisesti omaksuvat todelliset asiantuntijat". Tästä voidaan nimittäin tehdä joko se johtopäätös, että prof. Kaila ei pidä nykyisen puolueensa johtohenkilöiden filosofista asiantuntemusta erityisen korkeassa kurssissa (mikä mahdollisesti olisi perusteltuakin), tahi se, että hekin jo ovat machilaisia subjektiivisia idealisteja ja niinmuodoin kypsiä Suomen Sosialidemokraatin vakinaisen jumaluusopillisen avustajan prof. Yrjö Alasen edelleen kasvatettaviksi.

Loogisten empiristien toisen haaran ratkaisu perustaprobleemaan on sitten fysikalismi, "jonka mukaan avaruusaika-pisteiden fyysiset ominaisuudet ovat todellisuustiedon systeemin pohjana" (s. 176).

Lukija mahdollisesti höristää korviaan: Kuinka? Viihtyykö kaksi täysin vastakkaista katsomusta saman katon alla? Hämmästys on kuitenkin

ennenaikaista, sillä prof. von Wright kiiruhtaa heti ilmoittamaan, että hänen mielestään "näiden kahden näkökannan välinen valinta on oleellisesti sopimuksenomainen, mitä käsitystä totuuden ja välittömän tiedon probleeman relativistinen ratkaisu tukee". Niinpä looginen empirismi aikaisemmin oli yleensä fenomenalismin kannalla, sitten oli fysikalismi voiton puolella, ja "viime aikoina on taas voitu todeta käänne fenomenalistiseen suuntaan".

Itse asiassa loogisen empirismin näennäinen törkeä eklektisismi (valitsevaisuus) perustansa valintaan nähden selviääkin, kun tarkastellaan, mitä se tarkoittaa fysikalismi-k ä s i t t e e l l ä, avaruus-aika-p i s t e i l l ä ja näiden f y y s i s i l l ä ominaisuuksilla, joista kaikista loogisen empirismin salaisuuksiin vihkimätön ensi hätään on taipuvainen konstituoimaan niin arveluttavan materialistisen havaintokonglomeraatin eli -seoksen.

Olemme jo aikaisemmin nähneet oppi-isä Machin konstituoivan kaiken fyysisen, meidän ns. ruumiimme eli kehomme ja avaruus mukaanluettuina, "hyvin komplisoiduiksi havaintostruktuureiksi" tai "määrätyksi suhteeksi kokonaiseen systeemiin muita havaintoja".

Aika-p i s t e e s t ä taas saamme mahdollisesti puuttuvan selvityksen esim. seuraavasta loogisen empiristin selityksestä: "M e i d ä n havaintovirrassamme esiintyy huomattavia toistumisia ja helposti tunnettavia säännöllisiä havaintoyhteyksiä. Näiden lainmukaisuuksien avulla voimme sijoittaa havaintomme avaruuteen ja aikaan..."

Fysikalismi lyhyesti sanoen ei tarkoita muuta kuin tavallisella kielellä ilmaistujen aistimusten ilmaisemista ns. fysikaalisella yleiskielellä, jonka tehtävänä on puhdistaa subjektin aistimuksista rakennetut käsitteet niiden enemmän tai vähemmän subjektiivisesta luonteesta. Kun "fenomenaaliset lauseet... ovat subjektiivisia", niin fyysiset lauseet sitävastoin pitävät paikkansa intersubjektiivisesti: ne omistavat esineille ominaisuuksia, joiden esiintymisestä kaikki kontrolloivat subjektit ovat yksimielisiä" (s. 137). "Fysikalismin ja fenomenalismin välinen ero on siis siinä, että fysikalismi lähtien fyysisen kielen singulaarisista lauseista rakentaa todellisuuden systeemin, johon kuuluvat subjektit havaintoineen ja muine sielun sisällyksineen, kun taas fenomenalismi määrätyn subjektin havainnoista johtaa ensin fyysisen maailman ja sitten muut subjektit ja heidän sielunelämänsä" (s. 139). Lyhyesti sanoen: toinen konstituoi havainnoista fyysisen maailman jne., toinen rakentaa näitä havaintoja symbolisoivista lauseista "todellisuuden systeemin".

Voinemme olla yhtä mieltä prof. von Wrightin kanssa siitä, että "tämä ero ei merkitse kahden asiallisesti vastakkaisen 'filosofisen' käsitystavan välistä juopaa, vaan kahden... esitystavan välistä erilaisuutta". Muistettaneen sitäpaitsi,että "fysikalismin" itse asiassa tapasimme jo oppi-isä Poincarélla.

Näinollen voidaankin, ainakin prof. von Wrightin antamien tietojen nojalla, pitää koko loogisen empirismin koulukuntaa yhtenäisesti ja ihanasti pelastettuna idealismille, tarkemmin sanoen machilaiselle subjektiiviselle idealismille.

FILOSOFIAN "KOLMAS TIE".

Niin sanomalehtikirjoitukseksi kuin tämä onkin tarkoitettu, siihen jäisi sittenkin oleellinen puute, jollei mainittaisi sanaakaan siitä, mitä prof. von Wright pitää vielä tärkeämpänä kuin loogisen empirismin edellämainittuja "päätuloksia", nimittäin sen filosofiankäsityksestä.

Siltana aikaisemmin sanotusta tähän puoleen seuraava ote: "Mitä vihdoin tulee 'viimeisiin kysymyksiin' — kysymyksiin avaruudesta ja ajasta, kaiken syystä ja tarkoituksesta jne. — niin ei ole vaikeata nähdä, että monet niistä ovat tyypillisiä kieliongelmia... probleemain todellisuuspitoisuus niinsanoaksemme ohenee lopulta huomaamattomasti kadotakseen, jolloin kysymys sanoista jää alkuperäisen, asiaa koskevan kysymyksen sijaan."

Voidaan ymmärtää, että looginen empiristi ei pidä filosofian tehtävänä maailman selittämistä enempää kuin muuttamistakaan, koska hän idealistina ei tunnusta sellaisen objektiivisen maailman olemassaoloa, jonka selittämisestä tai muuttamisesta voisi ylimalkaan olla kysymys. Niinpä saammekin nähdä, että loogisen empiristin mielestä filosofian tehtävä on "selvitellä loogisia kielikysymyksiä", "antaa säännöt moitteetonta kielenkäyttöä varten", "selvittää kielellisiä yhteyksiä, jotka antavat aihetta epäselvyyksiin" jne. jne.

Luonnollisesti loogisten empiristien monenkirjavassa parvessa on sangen monenlaisia yksilöitä: Prof. Kaila onnellistuttaa sosialidemokraattista puoluetta "syvähenkisyydellä", jonka avulla valistussihteeri Siimes sitten ratkoo ylivoimaista tehtävää rehellisen proletaarin ja maisteri Varjosen pyrkimysten yhdistämisestä; prof. Russell selvittää kielellisiä yhteyksiä vaatimalla atomipommin pudottamista Moskovaan, kun taas prof. von Wright on SN-Seuran jäsen ja täysin järkevältä vaikuttava ihminen.

Mutta filosofisena suuntana loogisesta empirismistä voidaan sanoa samaa kuin mitä Lenin sanoi aikaisemmastakin machilaisuudesta:

"Empiriokritisismin tieto-opillisen skolastiikan takaa ei voida olla näkemättä puolueiden taistelua filosofiassa, taistelua, joka viime kädessä ilmentää nykyisen yhteiskunnan toisilleen vihamielisten luokkien tendenssejä ja ideologiaa... Asian ytimen kannalta katsoen — sitä peitellään kirjanoppineen — veijarimaisilla uusilla nimityksillä ja niukkajärkisellä puolueettomuudella — ovat taistelevia puolueita materialismi ja idealismi. Viimemainittu on ainoastaan fideismin hiottu, hienostettu muoto ... Empiriokritisismin objektiivinen luokkatehtävä on itse asiassa kokonaan palvelusta fideisteille heidän taistelussaan materialismia vastaan yleensä ja historiallista materialismia vastaan erikoisesti."

Myöskään loogisen empirismin kirjanoppineisuuden ja "puolueettomuuden" takaa ei voida olla näkemättä puolueiden taistelua filosofiassa. Senkin objektiivinen luokkatehtävä on palvelusta fideismille, palvelusta poliittiselle taantumukselle tämän taistelussa materialismia vastaan yleensä ja materialistiseen, marxilais-leniniläiseen maailmankatsomukseen nojaavia kommunistisia puolueita vastaan erikoisesti.

Kun looginen empirismi tätä objektiivista luokkatehtäväänsä suorittaessaan on esiintyvinään "puolueettomana", materialismin ja idealismin välittäjänä, mutta todellisuudessa on kokonaan idealistisen leirin puolella materialistista leiriä vastaan, niin on ilmeisesti aiheellista luonnehtia se erääksi "kolmannen tien" edustajaksi filosofian alalla.

Onneksi historiallinen käytäntö on niin vakuuttavasti osoittanut Leninin filosofian, tieteellisen materialismin, ylivoimaisuuden kaikkiin sekä avoimiin että peiteltyihin idealistisiin suuntauksiin verrattuna, että näillä ei voi olla ruusuista tulevaisuutta edessään.

VIERASKIELISTEN SANOJEN SELITYKSIÄ.

Absoluuttinen — ehdoton, rajoittamaton, puhdas, riippumaton.

agnostisismi — (kreikkaa: "a" — ei, "gnosis" — tieto), filosofinen oppi, joka väittää, että ihminen ei voi tiedota olioiden todellista olemusta.

behaviorismi — amerikkalainen mekanistinen psykologian oppisuunta, jonka mukaan ihmisen henkinen elämä on pelkkiä ulkoisten ärsykkeiden aiheuttamia refleksejä eli heijasteita.

berkeleylaisuus — englantilaisen filosofin ja piispan Berkeleyn materialisminvastainen oppi, jonka mukaan ympäröivät esineet ovat vain ihmisen aistimuksia. (kts. lisäksi — solipsismi.)

dialektinen — ikuisesti liikkuva, muuttuva, kehittyvä ristiriitojen taistelun tuloksena. Marxilaisuudessa dialektiikka on oppi kehityksestä täydellisimmässä, syvimmässä ja yksipuolisuudesta vapaimmassa muodossa, tiede kehityksen yleisistä laeista luonnossa, yhteiskunnassa ja ajattelussa.

eklektisismi — erilaisten aatteellisten suuntien, katsomusten, virtausten ja teorioiden koneellinen, periaatteeton yhdistäminen, esim. materialismin ja idealismin yhdistäminen.

elementti — perusalkuaine, luonnonvoima, olotila, ympäristö.

elementaarinen — alkeellinen, alkeis-,

empiirinen — kokemusperäinen.

fenomenaalinen — ilmiömäinen, ilmiönomainen; fenomenalismi — idealistinen filosofian suunta, jonka mukaan todellisuus muodostuu ilmiöistä sellaisina kuin ihminen ne aistii.

fideismi — taantumuksellinen teoria, joka antaa uskolle etusijan ja väheksyy tiedettä.

funktio — toimitus, toiminto, tehtävä.

fyysinen, fyysillinen — luontoon kuuluva, aineellinen, aistimin havaittava.

ideologia — yhteiskunnallisen tietoisuuden muoto, määrättyjen aatteiden, katsomusten, käsitysten kokonaisuus. Kaikki ideologiat ovat yhteiskunnallisen olemisen heijastusta. Luokkayhteiskunnassa ideologia on luokkaideologiaa.

intersubjektiivinen — latinalaisesta sanasta "inter" välissä, sekä "subjektiivinen" — ihmisen käsitystavasta johtuva, subjektien välinen.

kompleksi — kokonaisuus, joka

on yhdistetty keskenään itsenäisistä osista, yhdistelmä, ryhmä.
komplisoitu — monimutkainen, sekava.
konstitutio — rakenne, vakaannutettu olotila, valtiosääntö eli perustuslaki.
konstituoida — perustaa, määrätä, asettaa.
konventio — sopimus; konventionalismi — idealistinen suunta, jonka mukaan todellisuus rakentuu mielivaltaiselle sopimukselle.
looginen, loogillinen — johdonmukainen, ajattelun lakien mukainen.
metafyysillinen — dialektisen vastakohta, sellaisen luonnonilmiöiden tutkimusmenetelmän mukainen, joka perustuu käsitykseen, että ilmiöt ja oliot ovat luonnossa olemassa satunnaisesti toisistaan riippumattomina ja eristettyinä, ikuisesti muuttumattomassa lepotilassa ja että kehitysprosessi on vain määrällistä kasvua, joka ei johda laadullisia muutoksia.
metodi — järjestelmällinen menetelmä määrättyjen tulosten saavuttamiseksi.
monistinen, monismi — (kreikkalaisesta sanasta — yksi), filosofinen oppi, joka päinvastoin kuin **dualismi** ottaa kaiken olevaisen lähtökohdaksi yhden perustan, alun. Monismia on sekä idealistista että materialistista. Materialistit pitävät kaiken alkuna ainetta, idealistit — henkeä.
objektiivinen — ulkokohtainen, ulkomaailmaan kuuluva, ihmisestä itsestään riippumaton.
originelli — alkuperäinen, omituinen, tavaton.
positivismi — (latinaa — myönteinen) eräs eniten levinneitä idealistisen porvarillisen filosofian virtauksia, joka väittää olevansa sekä idealismin että materialismin yläpuolella, yksinkertaistuttaa kokemuksen ja tieteen merkityksen, nojautuu muka vain "positiivisiin", "myönteisiin" tosiasioihin ja kieltää abstraktiset ajatusrakennelmat.
relatiivinen — suhteellinen; vastakohta: absoluuttinen, ehdoton. Relativismi tieto-opin perustana tunnustaa tietojemme suhteellisuuden, mutta kieltää niiden objektiivisuuden, t.s. kieltää tietojemme voivan lähentyä objektiivista totuutta historiallisten ehtojen puitteissa.
singulaarinen — johdannainen "yksikkö" sanasta, joka ilmaisee esineitä tai toimittavia persoonoita olevan yhden.
skolastiikka — keskiaikainen nimitys tieteelle. Edellyttää että kirkonoppi on ehdottomasti tosi.
solipsismi — latinaa — ("solus" ainoa, ja "ipse" — itse) filosofinen katsantokanta, jonka mukaan vain tajuava minä tai minun tietoisuuteni on olemassa, mutta koko muu maailma, siinä luvussa myös toiset ihmiset eivät tosiasiassa ole olemassa, vaan mielikuvitus on ne vain luonut.
struktuuri — rakennustapa, rakenne.
spekulaatio — keinottelu, havittelu, keinotekoinen ajatusrakennelma.
subjekti, subjektiivinen — henkilöstä itsestään, hänen ominaisuuksistaan eikä ulkonaisista syistä johtuva.
substanssi — olio, tosiolio; se pysyväinen olevainen, joka on pohjana ja perustana kannattamassa esineiden havaittavia ominaisuuksia; perusaines.
symboli — tunnusmerkki, tunnuskuva.
tendenssi — pyrkimys määrättyyn suuntaan, tarkoitus, taipumus.

Kulttuurikysymyksiä

ILJA EHRENBURG

Kulttuurin puolustukseksi

I

Kun sata vuotta sitten kaikuivat "Kommunistisen manifestin" sanat ja niiden jälkeen kapinaan nousseiden pariisilaisten työmiesten kiväärinlaukaukset, niin useat lännen taiteitten ja tieteen edustajat sanoivat, että kommunisteiksi itseään nimittävät ihmiset aikoivat tuhota inhimillisen kulttuurin perusteet.

Tietysti silloinkin oli edistyksellisiä kulttuurihenkilöitä, jotka tunsivat myötätuntoa työtätekevien vapauspyrkimyksiä kohtaan. Mutta filosofian ja oppineiden, taiteilijoiden ja runoilijoiden valtava enemmistö suhtautui vihamielisesti tai penseästi uurastajien ensimmäisiin yrityksiin vapautua rahojen ikeestä. Nämä oppineet ja kirjailijat eivät suinkaan olleet ihastuneita maailmaan, jossa elivät. He näkivät inhimillisten arvojen alentamisen, hallitsevan luokan hillittömän egoismin, ristiriitaisuuksien kasvun, kirjoissaan he avoimesti paljastivat yhteiskunnan mätähaavoja. Tietämättä kuitenkaan, miten ratkaista vastakohdan kansojen hien ja pörssinoteerausten välillä, he vihasivat yhteiskunnalliseen vallankumoukseen kutsuvia ihmisiä.

Erittäin räikeänä tämä kahtiajakautuminen ilmeni Pariisin Kommuunan päivinä, kun kirjoissaan porvariston paljastaneet Ranskan kuuluisimmat kirjailijat kiirehtivät tuomitsemaan kapinaan nousseita työläisiä.

Luotiin eräänlainen moraalilakikoelma, jolla säädettiin tieteen epäpoliittisuus, töillään porvarillista yhteiskuntaa tukeneet oppineet lohduttautuivat myytillä luokkien ulkopuolella olevasta kulttuurin olemuksesta. Tietenkin moiset harhakuvitelmat olivat helpompia matemaatikolle tai fyysikolle kuin romaanikirjailijalle. Kuitenkin taiteessakin sai sijansa legenda "norsunluutornista", joka ikäänkuin suojeli runoilijoita yhteiskunnallisilta myrskyiltä. On sanottava suoraan, että ne, jotka tässä "tornissa" aikansa istuskelivat olivat kaukana taiteitten parhaista edustajista. Ranskan niin sanotut "kirotut runoilijat" (joista myöhemmin syntyivät symbolistit) kärsivät heitä ympäröivästä alhaisuudesta ja iljettävyydestä; heidän runoissaan soinnahtelivat kauhu, voimaton kapina, inhimillinen kaipaus; he eivät käsittäneet, mistä pelastus voi tulla, mutta muutamat heistä, vaikkapa vaistomaisesti, kääntyivät vallankumouksen voimien puoleen. Näin tekivät Baudelaire vuonna 1848 ja Rimbaud Pariisin Kommuunan päivinä. "Naturalismiksi" itseään nimittäneen kirjallisen suunnan edustajat muistuttivat lääkäreitä, jotka määrittelevät diagnoosilla sairauden, mutta ei-

vät tunne keinoja sitä vastaan. Flaubert ei ymmärtänyt sosialismin aatteita vaan vieläpä tuomitsikin ne, mutta samanaikaisesti hän haukkui hallitsevaa luokkaa; Zola ei mennyt velttoja, liberaalisia harhakuvitelmia kauemmaksi, mutta romaaneissaan hän tunnollisesti toi näkyviin porvariston rappeutumisen. Samoin voidaan sanoa kaikista lännen suurista kirjailijoista ja taiteilijoista. Eräät heistä olivat aikansa eturivin ihmisiä, kuten Heine, Daumier, Whitman, Courbet, he yrittivät löytää tien työtätekevien maailmaan. Toiset (ja sellaisia oli enemmistö) ristinmerkkejä tehden karttoivat sitä, mitä he nimittivät "politiikaksi", mutta todellisina taiteilijoina ollen he totuudenmukaisesti toivat esiin sen yhteiskunnan tuomittavuuden, johon he olivat tuhansin langoin sidotut.

Herzenin ääni, Tolstoin romaanit, Turgenjevin "Metsämiehen muistelmat" ja myöhemmin Tshehovin ja Gorkin teokset sekä vihdoin lännen mielikuvitusta syvästi järkyttäneet kertomukset venäläisen vallankumouksellisen älymystön itseuhrautuvaisuudesta myös myötävaikuttivat taiteen ja porvarillisen "järjestyksen" välien katkeamiseen. Voidaan mainita mitä erilaisimpien suuntien kirjailijoita ja taiteilijoita — Ibsen ja Anatole France, Manet ja Rodin, Shaw ja Hauptmann — joiden teokset ilmaisevat levottomuutta, suuttumusta, ajoittain toivottomuutta. Tämä ei ole viisaustieteellistä pessimismiä, tämä on — närkästystä ympärillä olevaan ja taitamattomuutta siitä ulospääsyn löytämisessä. Heidän rehellisyytensä, heidän omatuntonsa eivät sallineet heidän löytää ratkaisua toisenlaisena aikakautena eläneen Dickensin onnellisissa selvittelyissä tai tyytyä siihen maailman tyyneyteen, mikä oli ominainen Corotille — XIX-vuosisadan alkupuolella kehittyneelle taiteilijalle.

Hylkimisen, tuloksettomien etsintöjen ja toivottomien toiveiden aikakausi jatkui aina lokakuun vallankumoukseen asti. Niinä aikoina ei ainoakaan lännen huomattava kirjailija tai taiteilija sitonut kohtaloaan työväenluokan kohtaloon. Tähän olivat syypäät sekä taiteen ihmisten eristyneisyys että ahdasmielisyys useissa sosialidemokraattisissa puolueissa, jotka parlamentaarisen pelin houkuttelemina kieltäytyivät vallankumouksellisesta taistelusta eivätkä asettaneet tulevan sosialistisen yhteisön moraalia tapainturmelusta, valhetta ja väkivaltaa vastaan. Tietysti yhteiskunnallisen taistelun erilliset dramaattiset episodit — suuret lakot, mielenosoittajien ampumiset — kuohuttivat älymystöä, mutta nekin otettiin vastaan pikemminkin vanhuuden kalkkeutumina kuin synnytyskipuina.

Kapitalismi vielä aukoi teitä, rakensi tehtaita ja täytti tavaroilla viisi maanosaa, mutta se ei jaksanut enää luoda kulttuuriarvoja. Ensimmäistä maailmansotaa edeltäneet vuodet ovat merkityt porvarillisen älymystön traagillisella hedelmättömyydellä: korkea mestaruus ja aistimusten tavaton teräväälyisyys eivät voineet salata henkistä autioitumista. Marcel Proust läähätti korkkiseinäisessä huoneessa. Nuoruutensa sosiaaliset näytelmät unohdettuaan puolihöperö Strinberg heitteleikse nietzscheläisyyden pahvikallioiden ja Rooman paavin tohvelien välimailla. Maeterlinck huvitteleiksi milloin mystiikalla, milloin mystifikaatiolla. Ei hirveä verilöylykään Champagnen ja Puolan kentillä, eivätkä Verdunin joukkomurhatkaan avanneet kirjailijoiden, tiedemiesten ja taiteilijoiden silmiä. Tarvittiin lokakuun vallankumouksen virvoittavaa myrskyä, jotta lännen taiteitten ja tieteitten parhaat edustajat katsahtaisivat uudella tavalla elämään ja ymmärtäisivät historiallisen vastuunsa.

2

Eräinä ensimmäisistä lännessä tervehtivät ihmiskunnan uutta aikakautta kaksi ranskalaista kirjailijaa, jotka eivät lainkaan muistuta toisiaan, mutta ovat hyvin tunnettuja kaukana maansa rajojen ulkopuolella: Anatole France ja Romain Rolland. Anatole France oli filosofi ja e p i k u u r i k k o, loistava tyylitaituri ja ikäänkuin kulttuurin monipuolisuutta symbolisoiva ihminen. Lukijat tunsivat hänen kevyen ivansa ja syvän murheensa. Venäjältä tulevissa tiedoituksissa hän näki ennen kaikkea älyn ja valon riemuvoiton vastakohtana jatkuvalle hämärälle, jossa hän joutui elämään aikansa. Kuolemansa edellä tämä olympialainen, parantumattomaksi skeptikoksi mainittu, tervehti syvällä luottamuksella ihmiskunnan uutta päivää. Vaikea oli Romain Rollandin — musikaalisen luonnonvoiman kuvaajan, valoisan moralistin ja utuisen ajattelijan — polku abstraktisesta humanismista kansan taisteluun, mutta hän kulki tuon tien. Näihin kahteen nimeen on paikallaan lisätä kolmas — intohimoinen ja leppymätön Henri Barbusse, joka löysi kommunismin aatteessa ratkaisun häntä kiduttaneille ristiriidoille.

Anatole France ja Romain Rolland on luettava tuotantonsa vuoksi ensimmäistä maailmansotaa edeltäneeseen aikakauteen. Koitti toinen aikakausi; se kesti kaksikymmentä vuotta, mutta jätti jälkeensä vähän suuria taideteoksia; se oli historiallisen murhenäytelmän pitkistynyt loppu. Kapitalismi siirtyi aineellisten rikkauksien luomisesta niiden hävittämiseen: tehtaita purettiin, rotukarjaa teurastettiin ja muutettiin apulannaksi, kahvilasteja upotettiin, vehnäsatoja turmeltiin nälkäisten ihmisten silmien edessä. Länsieurooppalainen älymystö joutui alttiiksi henkiselle koneellistamiselle. Dadaismi ja surrealismi olivat lapsellisia yrityksiä asettaa poikamainen vallattomuus vastustamaan kapitalismin hirmuvaltaa, joka muutti ihmiset roboteiksi. Heikkoluonteiset heittäytyivät freudilaisuuteen luullen voivansa piiloutua tietoisuudelta alitajunnan maailmaan. Sosiaalinen taistelu kärjistyi kaikkialla; nyt sen voivat nähdä jo likinäköisetkin. Sana "neuvostot" oli jatkuvasti sanomalehtien palstoilla. Lännen kirjailijoiden ja taiteilijoiden ulottuville joutui eräitä neuvostotaiteen saavutuksia — Majakovskin runoja, erilaisia teatteriesityksiä, elokuvat "Panssarilaiva Potemkin" ja "Äiti". Eri maissa kulttuurihenkilöt alkoivat kääntyä itään päin; heidän joukossaan olivat Bernard Shaw, Wells, Upton Sinclair, Heinrich Mann ja monet muut.

Fasistit tulivat valtaan Berliinissä ja kajo nuotioista, joilla kirjat loimusivat, värjäsi häpeänpunalla vanhan Euroopan. Kajahti Maxim Gorkin ääni: hän kutsui kulttuurin mestareita miljooniin tavallisiin ihmisiin liittyneinä puolustamaan suuria inhimillisiä arvoja. Vuonna 1935 Pariisiin ja vuonna 1937 fasistien piirittämään Madridiin kokoontuivat kansainväliset, kulttuurin puolustamiselle omistetut kongressit. Juuri näinä "ruskean ruton" vuosina

määrittelivät paikkansa Antonio Machado, Louis Aragon, Jean-Richard Bloch ja Anna Seghers. Katolilainen kirjailija J. Bergamin löysi yhteisen kielen kommunistien kanssa. Muistelen piiritetyssä Madridissa ollutta kahta harmaahiuksista kirjailijaa — tanskalaista Martin Andersen-Nexötä ja ranskalaista Julien Bendaa. Äskettäin me näimme heidät jälleen Wroclawissa — kahdeksankymmenvuotisina ja hengeltään nuorina. Espanjassa taistelivat kirjailijat — saksalainen Ludwig Renn ja englantilainen Ralph Fauks. Espanjalainen murhenäytelmä näytteli suurta osaa erään lännen tunnetuimman taiteilijan kääntymyksessä — Pablo Picasson, joka esiintyi fasisteja vastaan ja myöhemmin liittyi kommunisteihin.

Syksyllä 1939, kun taantumus parjasi kommunisteja ja Neuvostoliittoa, liittyi latinalaisen Amerikan huomattava runoilija Pablo Neruda kommunistiseen puolueeseen. Hän kirjoitti: ”Minut valtaa viha, kun näen, miten nuori atsekki, argentiinalainen tai kuubalainen ruikuttavat Kafkan, Rilken ja Lawrencen vuoksi. Hiljaisimmat nuorukaiset, ”puhdasta runoutta” hoivatessaan ennenaikaisesti vanhentuneet, unohtavat ihmisen yksinkertaisimman velvollisuuden. Ei ole sopivaa meidän aikanamme etsiä menneisyyden tähkäpäitä tai tutkia unien hämäriä kujia, ihmisten elämä ja taistelu ovat saavuttaneet sellaisen suuruuden, että vain meidän aikakaudellamme, meidän taistelussamme ovat luomisvoiman avaimet”.

Fasistien maahanryntäys suoritti jaon kulttuurin luojien ja sen kuhnurien välillä. Ranskan kommunistit voivat ylpeillä siitä, että heidän riveissään taistelivat miehuullisesti vuosisadan kuuluisimmat oppineet — Paul Langevin ja Joliot-Curie. Tshekkoslovakian sankarien marttyyriluettelossa ovat mainioitten kirjailijoiden — Vančouren ja Fučikin nimet. Ranskan vastarintaliikkeeseen osallistuivat runoilijat Aragon ja Paul Eluard, katolilainen kirjailija Martin-Chaufcer, romaanikirjailija André Chamson ja monet muut. Vanha taidemaalari Albert Marquet tuli kommunistiksi. Neuvostokansan sankarillinen taistelu fasistisia anastajia vastaan innoitti lännen parhaita kirjailijoita, taiteilijoita ja taidemaalareita esiintymään Amerikan ja Iso-Britannian hallitsevia piirejä vastaan. Kommunistien kanssa kulkevat englantilainen biologi Haldane ja ranskalainen biologi Marcel Prenant. Vuonna 1945 tunnettu amerikkalainen kirjailija Theodore Dreiser kääntyi USAn kommunistisen puolueen puheenjohtaja Fosterin puoleen pyrkien puolueen jäseneksi. Hän kirjoitti: ”Usko ihmisen suuruuteen ja arvoon on aina ollut elämäni johtavana periaatteena. Elämäni ja työni logiikka toi minut kommunistiseen puolueeseen”.

Fasistien Euroopan kulttuuriin iskemät, sanoin kuvaamattomat haavat: hajoitetut muinaisuuden muistomerkit, poltetut museot ja kirjastot, taiteitten ja tieteitten tuhoutuneet edustajat ja lopuksi villiintyminen, minkä vuodet ilman valistusta, ilman moraalia, ilman kouluja ovat synnyttäneet. Ja kuitenkin nämä vuodet ovat tuoneet jotakin myönteistä: ne ovat tehneet lopun pitkällisestä hämärästä, ne ovat eroittaneet valon pimeydestä; viedessään henkisen työn ihmiset syvään toivottomuuteen asti ne ovat synnyttäneet heistä parhaiden tajunnassa toivon, jonka murskaamiseen eivät nyt riitä yön etuja valvovien voimat.

3

Fasismista saatua voittoa himmensi taantumuksen voimien paatuneisuus, jotka yrittivät ja yrittävät vääristellä ja muunnella tätä voittoa. Totta on, että keski- ja kaakkois-Euroopan maissa taantumus murskattiin; siellä kulttuurista tuli kansanjoukkojen omaisuus. Mutta Ranskassa ja Italiassa, missä vapauttamisen jälkeen voitiin havaita kulttuuritoiminnan nousua, missä vuosina 1945—1946 ilmestyi paljon uusia kirjoja ja lehtiä, järjestettiin mielenkiintoisia näyttelyjä, tehtiin hyviä elokuvia, tapahtui nopeasti käänne: alkoi kirjapula, elokuvateollisuus joutui amerikkalaisten painostuksen alaiseksi, poliittinen ja sosiaalinen taantumus uhkaa koko kansallisen kulttuurin olemassaoloa. Amerikassa valistumattomat ja pelosta älyttömiksi tulleet julistivat sotaretken vapaan ajatuksen ja vapaan luomistyön kaikkia ilmiöitä vastaan. Lopuksi, kolmannen maailmansodan hyväksi tehty propaganda synnyttää lännen maissa levottomuutta ja epävarmuutta.

Näyttäisi siltä, ettei sellaisissa oloissa voi olla puolueettomia. Kuitenkin Amerikassa on vielä useita huomattavia kirjailijoita, puhumattakaan tiedemiehistä, jotka käyttäytymiseltään muistuttavat vuosisatamme alun länsieurooppalaisia sivistyneitä. Kun ranskalainen kirjailija koettaa päästä eroon sosiaalisesta taistelusta tai yrittää mitata samalla mitalla vapaaehtoisten sankaruutta ja ”yhteistyössä olleiden” voittoja, niin me tiedämme, että hänen sokeutensa on tehtyä ja hänen puolueettomuutensa puolueellista. Tätä ei ole Amerikassa... Minä yritän, esimerkkinä kaksi kirjailijaa — amerikkalainen William Faulkner ja ranskalainen Jean-Paul Sartre — näyttää eron vastuunalaisuudessa.

Faulkner on lahjakas ja puolisokea kirjailija. Hän sekoittaa humanismin rotuteoriaan, viehättyy orjiaomistavan etelän oletettuun romantiikkaan päädyttyään itse juuri samassa etelässä syvään toivottomuuteen. Hän on asunut koko elämänsä ajan pienessä kaupunkipahaisessa, joka sijaitsee neljästäkymmenestäkahdeksasta valtiosta kaikkein sivistymättömimmässä ja julmimmassa. Vuosisadan suuret tapahtumat ovat kulkeneet hänen ohitseen; hän kuvailee ummehtunutta, mustaa maailmaa, etelänsä ja sydämensä helvettiä. Häntä voidaan soimata siitä, että hän on vain Faulkner, ettei hän tyrmään jouduttuaan ole ryhtynyt murtamaan sen ristikoita, vaan opetellut tarkoin tuntemaan seinien homeen, vanginvartijoiden tottumukset, vankien elämykset. Mutta minulle Faulkner ei ole syytetty vaan syytöksen todistaja siinä historiallisessa oikeusjutussa, jossa uusi maailma tuomitsee voitonhimon, valheen ja vihan maailman. Faulknerin kirjat eivät esitä vain sitä, mitä tekevät Missisipin plantaasien omistajat mustilla orjillaan, mutta myös sen, mitä tekee nykyhetken Amerikka valkoisilla kirjailijoillaan. Faulknerin toivottomuutta ei ole sanellut kirjallinen muoti, vaan seurapiiri, jossa hän elää; hänen pessimisminsä on rehellisempää kuin niiden amerikkalaisten kynäniekkojen puolivirallinen ja puolieläimellinen optimismi, jotka ikäänkuin hammastahnamainoksesta otetulla hymyllä tervehtivät dollari-jumalaa.

Sartrea ei saa lähestyä samalla tavalla kuin Faulkneria. Vaistomainen, tarkkaavainen, vaikkakin sokea, tavattoman herkkätunteinen Faulkner tuntuu minusta monta vertaa suuremmalta taiteilijalta kuin sukkela, harkitseva ja salonkimainen Sartre. Mutta asia ei ole ainoastaan siinä; tärkeämpää on muu: Ranska ei ole Yhdysvallat; jokainen Pariisin työläinen jouduttuaan Oxfordiin (Mississipin valtio), missä Faulkner asuu matkustelematta, tuntee tulleensa heitetyksi keskiajan syvyyteen. Sartre eli Ranskan vastarintaliikkeen erinomaisen sankarirunon. Tämä ei lievennä, vaan raskauttaa hänen syyllisyyttään.

Sartre on useita kertoja vakuuttanut, ettei hän halua olla kommunistien eikä antikommunistien kanssa, ei Amerikan eikä Neuvostoliiton kanssa. Hän on ehdottanut henkisen suunnitelman "kolmannen voiman" luomista, niinkuin sitä ovat ehdottaneet poliittisessa suunnitelmassa herrat Ramadier ja Moch. On kuitenkin olemassa muuan väistämätön tekojen ja tapahtumien yhteys. Vuonna 1946 Sartre aloitti hyökkäyksensä kommunisteja vastaan, jotka muka "rajoittavat kirjailijan vapautta". Kaksi vuotta myöhemmin kuulun "epäamerikkalaisen toiminnan tutkimuskomission" jäsenet aplodeerasivat New-Yorkissa hänen näytelmälleen.

"Likaiset kädet" (näin kuuluu Sartren viimeisimmän teoksen nimi) on typerä häväistyskirjoitus. Kaikki tässä näytelmässä on totuudesta poikkeavaa ja epätodenmukaista; kommunistit maan alla elivät Sartren mielestä samoin kuin hänen tavanomaiset sankarinsa, kirjalijabaarien asiakkaat, kissankuristajat ja eksentristen rakkauden muotojen puoltajat. Sartren kommunistit tappavat toisiaan. Kommunisti istuu fasistisessa keskitysleirissä; toverit, tahtoen hänet tappaa, lähettävät hänelle myrkytettyä liköörisuklaata. Hyvä on keskitysleiri, hyviä ovat kommunistit, ja erikoisen mainiota on liköörisuklaa vuoden 1943 kaakkois-Euroopassa!... Tämä näytelmä kirjoitettiin ja esitettiin ensi kerran silloin, kun Ranskan taantumuksellinen hallitus alkoi armotta vainota kommunisteja. Sartre puhuu mielellään "valinnan vapaudesta". Voidaan kuvitella, miten Mochin santarmien ampuessa kaivostyöläisiä joku sivullinen ampuu lakkolaisia ja virkkaa syvämietteisesti: "Pyydän olemaan sekaantumatta, he ampuvat senvuoksi, että heitä on käsketty, mutta minä ammun siksi, että minulla on valinnan vapaus".

Sartren suostumuksella amerikkalaiset muuttivat näytelmän nimen; New Yorkissa sen nimenä on "Punaiset hansikkaat" — atlantintakaiset panettelijat eivät tule toimeen ilman epiteettiä "punainen". Kenties Sartre muuttaa nimen Ranskassakin — hirtetyn talossa ei puhuta köydestä, ja tuskinpa häväistysnäytelmän kirjoittajan kannattaa nostaa kysymystä käsien puhtaudesta...

Pysähdyin Sartren tapaukseen allevviivatakseni, miten välttämätöntä on jokaisen länsi-Euroopan kirjailijan määritellä paikkansa. Minä luulen, että ne heistä, jotka vuonna 1949 puhuvat yhteydestään tavallisten ihmisten asiaan, eivät lainkaan muistuta eräitä kaksikymmen- ja kolmikymmenluvun "vierailijoita": perhoset eivät rupea liitelemään herra Mochin luotien edessä, ja André Giden piruetit ovat toistamattomia meidän ankarina päivinämme. Myytti "kolmannesta voimasta" on hajoitettu. Kirjallisuuslehti "Figaro-Littéraire", jota avustavat mukamas taiteen "puolueettomuutta" puolustavat kirjailijat, antaa paljon enemmän tilaa hitleriläisten kenraalien muistokirjoituksille ja parjausluontoisille tiedoille neuvostotaloudesta kuin Ranskan kirjallisuusongelmille. Tällä tavalla "puhtaan taiteen" mukailijat eivät salaa poliittista olemustaan. Äskettäin heistä muuan Maurice Clavelle julisti: "Minä puolustan kirjailijoiden ja taiteilijoiden oikeutta olla poliittisesti puolueettomia, skeptillisiä, penseitä, jopa pelkurimaisiakin". Maurice Clavelle ei lausunut tätä "norsunluutornissa", vaan kenraali de Gaullen johtaman poliittisen puolueen "Ranskan kansan liiton" kokouksessa. Ja mikäpäs siinä, kirjailijoiden ja taiteilijoiden puolueettomuus, skeptillisyys, penseys, jopa pelkuruuskin tyydyttävät täydellisesti ihmisiä, jotka tahtovat asettaa kuonokopan neljän vallankumouksen kansalle.

Asemat määrittyivät. Ranskalaiset kirjailijat, jotka nyt ylistävät Amerikkaa, suojelevat kaikin tavoin saksalaisten miehittäjien ylistämisestä huonoon valoon joutuneita tovereitaan — Montherlantia, Gionoa, vieläpä sotarikollista Célinea. Imperialistit tietävät, keihin he voivat luottaa; sanon avoimesti, heitä ei tee mieli kadehtia: heidän kanssaan ovat ihmiset, jotka menneisyydessä olivat taiteilijoita, mutta jotka jo kauan sitten vaihtoivat kynsä maailmalliseen leikkiin, tyhjäntoimittamiseen, taiteen mukailuun. Luominen ei sovellu eristyneisyyteen, ja hedelmättömäksi muuttuu sellainen kirjailija, joka velvollisuutensa unohtaen alkaa mielistellä korkeavaluuttaisia suojelijoita.

Amerikassa on vielä paljon sumua. Minä tiedän, että Howard Fast ja Maltz eivät eksy tieltä. Mutta minä ajattelen tällä hetkellä suuria mestareita, jotka yhä vielä harhailevat maailmassa, milloin nähden metsänreunan, milloin jälleen upoten tiheikköön, siirtyen Faulknerin helvetille sukuaolevasta helvetistä pintapuoliseen sanaan toivo ja palaten samassa taas helvettiin. Näin sanoessani minä tarkoitan Hemingwayta, Steinbeckia ja Caldwellia. Minä seuraan tarkkaavaisesti heidän luovaa tietään, mutkikasta ja usein arvoituksellista. Minä tiedän, että he ovat useita kertoja kadottaneet tien lisäksi itsensä, ja kuitenkin minä näen, miten näiden taiteilijoiden omatunto varjelee heitä vastaanottamasta sitä Amerikkaa, mikä nyt haluaa niellä maailman. On tapana soimata näitä kirjailijoita pessimismistä. "Epä-amerikkalaisen toiminnan tutkimiskomission" ekspertti rouva Rogers lausui, että taideteos, mikäli siinä on "toivottomuutta ja epätoivoa", esittää "kommunistista vaaraa". On sanomattakin selvä, että Hemingwayn ja Faulknerin, Steinbeckin ja Caldwellin teokset ovat varsin kaukana kommunismista. Mutta minä ymmärrän rva Rogersin närkästyksen: hirveitä elintapoja, paatuneisuutta ja ulospääsemättömyyttä kuvaava rehellisen taiteilijan kirja on sinänsä syytösakti nykyhetken Amerikkaa vastaan.

Sumut eivät voi salata meiltä tärkeintä: vuonna 1939 lännen tiedemiehet, kirjailijat ja taiteilijat seisoivat tienhaarassa: nyt melkein jokainen heistä on valinnut itselleen paikan. On käynnissä ankara taistelu elämän ja kuoleman välillä; ajatus ei voi jäädä

neutraaliksi, omatunto ei voi olla penseä.

Äskettäin eräs Ranskan huomattavin kirjallisuuspalkinto annettiin nuorelle kirjailijalle Pierre Frissonille. Tätä kirjailijaa pidettiin täysin luotettavana; kukaan ei epäillyt häntä taipumuksesta "turmiollisiin" aatteisiin. Mitä hyväaikeisimman lehden "Figaron", reportteri kääntyi palkinnonsaajan puoleen pyytäen tätä sanomaan jotakin miellyttävää mainitun lehden lukijoille. Pierre Frisson vastasi: "Maailmassa vallitsee hämmennys. Tokihan minä havaitsin Amerikassa elämän ulkonaisen keveyden, siellä hämmennys kiedotaan kiiltävään sellofaaniin, mutta mikään siitä ei muutu". Hämmennys, josta Pierre Frisson puhuu, on aiheutunut hallitsevan luokan pelosta tapahtumienkulun edessä.

Yritykset pysähdyttää historia tai pakottaa se kääntymään takaisin liittyvät aina vapaan ajatuksen vainoihin, taiteitten ja tieteen orjuuttamiseen. Riittää, kun muistetaan, miten inkvisitio suoriutui oppineista, miten se ahdisti ajattelijoita ja runoilijoita julistettuaan vuosisadan humanistisimmat pyrkimykset vaarallisimmaksi kerettiläisyydeksi.

Tämän vuoden tammikuun 20 päivänä presidentti piti pitkän puheen, joka oli omistettu porvarillisen järjestelmän (tietenkin "demokratiaksi" nimitetyn) ylistämiselle ja kommunismin herjaamiselle. Tyytymättä teollisuuden ja kaupan kysymyksiin presidentti pysähtyi myös tieteeseen ja taiteeseen julistaen, että ne nauttivat "demokraattisessa Amerikassa" rajatonta vapautta. Tämä olisi voinut ilahduttaa Mark Twainin tervettä huumoria kaivanneita, jos aika olisi sallinut suuttumatta hymyillä.

Minä en ryhdy puhumaan siitä ulkokullaisuudesta, joka on aina liittynyt luomiskäsitteeseen maailmassa, missä raha hallitsee, USAn ostetusta ja jälleenostetusta lehdistöstä, elokuvateattereista, kustantamojen riippuvaisuudesta finanssilaitoksista. Se on tunnettua kaikille, mutta porvarillinenkin yhteiskunta on harvoin tuntenut sellaista väkivaltaa ajatusta ja luomisvoimaa kohtaan, millaista me nyt havaitsemme Amerikassa. Muistamme "epäamerikkalaista toimintaa tutkivan komission" istuntojen pöytäkirjat; elokuvanäyttelijöitä, ohjaajia ja käsikirjoitustentekijöitä syytettiin siitä, että he olivat kuvanneet neekerin kunnon ihmiseksi, siitä, että he tuomitsivat natsismin ja antisemitismin, siitä, että he uskalsivat näyttää "pankkiiri-pahantekijän". Me olemme tunteneet dogmin paavin synnittömyydestä, amerikkalaiset kongressimiehet ovat säätäneet uuden dogmin pankkiirien synnittömyydestä.

Kuuluisa saksalainen kirjailija Thomas Mann, hiljattain Amerikan kansalaiseksi tullut mies, jota ei kukaan epäile taipumuksesta kommunismiin, kirjoitti äskeisten kommunistivainojen johdosta: "Poliittisen ja taloudellisen doktriinin (oppijärjestelmän), joka loppujen lopuksi on suurten älyjen ja suurten ajattelijoiden luomus, kannattajien moukkamainen ja taikauskoinen vaino ei todista ainoastaan vainoojien itsensä degradaatiota (arvossaan alentumista) vaan tuottaa suuren vahingon tämän maan kulttuurimaineelle". Minun on tunnustettava, että Thomas Mannin sanat kuulostavat minusta vakuuttavammilta kuin USAn presidentin juhlalliset vakuutukset hänen maassaan vallitsevasta luomisvoiman vapaudesta. Vaikeata on pitää yllä Amerikan kulttuurimainetta Howard Fastin tuomitsemisen jälkeen, kommunistien tuomion jälkeen, J. Parnell Thomasin, Mundtin ja muiden pimeyttä harrastavien totisesti epäamerikkalaisen toiminnan jälkeen. Muistelen, että Tennesseen valtiossa on vankeusrangaistuksen uhalla kielletty kehityshistorian ja darwinismin selittäminen; muistelen, että etelänvaltioissa ei voida ajatellakaan julkaista kirjaa tai artikkelia, jossa neekerit kuvattaisiin täysiarvoisina ihmisinä; muistelen, millä mielipahalla minulle kertoivat Albert Einstein ja nuoret tiedemies-fyysikot hillittömien sodanihailijoiden käyttävän heidän töitään häikäilemättä hyväkseen; minä muistan lopuksi kirjan "Hollywood tuomiolla", ja minä toistan tuon kirjan sanat: "Roosevelt tahtoi turvata pelosta vapauden, nyt amerikkalaiset ovat tunteneet pelkoa vapaudesta".

On täysin luonnollista, että suoranaisesti Washingtonista riippuvat länsieurooppalaiset valtiotkin alkavat ahdistella taiteilijoita ja tekevät yrityksiä ajatuksenvapauden rajoittamiseksi. Niinpä esimerkiksi herra Moch, tuo halventuneen sodanjälkeisen kurssin Noske, kielsi äskettäin esittämästä elokuvia, joissa oli Daumierin piirroksia. Ranskalaiset viranomaiset saattoivat erilaisilla tekosyillä oikeudelliseen edesvastuuseen runoilija Aragonin ja taiteilija Fougeronin. Täysin mahdollista on, että nämä ovat vasta kukkasia, ja että herra Moch, opittuaan Washingtonissa istuvien varastelevan Thomasin ja "voittoa pyytämättömien" tuomareiden työn, tarjoaa ranskalaisille viimeisen amerikkalaisen sadon hedelmiä.

Selvin kirjailijaan kohdistunut vaino ja kirjailijan riemuvoitto esitettiin pienessä latinalaisen Amerikan tasavallassa, nimittäin Chilessä. Tämä pieni tasavalta on antanut maailmalle suuren runoilijan, Pablo Nerudan. Washingtonin käskystä Chilen presidentti, standardimainen karkuri, julisti vainon kommunisteja vastaan. Senaattori Pablo Neruda oli haastettu oikeuteen. Silloin hän nousi senaatin puhujakorokkeelle ja piti puolustuspuheen asemesta raskaan syytöspuheen Chilen presidenttiä ja hänen washingtonilaisia isäntiään vastaan. Tämän jälkeen Pablo Neruda meni maan alle. Siellä hän on kirjoittanut joukon ihmetyttäviä runoelmia, joitten alle on merkitty "jossakin Amerikassa" — sellainen on runoilijan tämänhetken osoite. Pablo Nerudan runoja julkaistaan laittomasti Amerikassa, niitä käännetään kaikille Euroopan kielille. Louis Aragon on sanonut mainiosti tämän vainotun runoilijan voimasta:

"Hän on vainottu, ja hän on
kaikkialla,
hän on sorrettu, mutta kaikki
häntä kuuntelevat,
ja Nerudan vihaiset laulut
kulkevat kuin tuuli ympäri maan."

Vainojen raivokkuus paljastaa pelon ja voimattomuuden; kuoleva maailma ei enää voi sallia itselleen entistä ylellisyyttä — eriskummallisia ihmisiä ullakoilla ja "kirottuja runoilijoita" kellareissa. Tosin juhlallisissa seremonioissa, kuten tapahtui viime tammikuun 20 päivänä, tuon maailman edustajat vielä toistavat sanaa "vapaus", mutta sitä lausuessaan he katselevat kulmainsa alta pelokkaasti ja rukoilevasti

poliisiketjuihin. Oppineille, kirjailijoille ja taiteilijoille on nyt olemassa vain yksi ulospääsykeino: tullessaan miljoonien tavallisten ihmisten luo heidän on haudattava kuolleet, eristettävä raivot mielenvikaiset, puolustettava kirjaa, puuta ja lasta.

Viime vuonna puolalaisessa Wroclawissa pidetty kulttuurihenkilöiden kongressi osoitti, että aikamme parhaat edustajat, tyytymättä syvämietteisiin huokauksiin ja utuisiin haaveisiin, päättivät taistella rauhan puolesta, vapauden puolesta, ihmisarvon puolesta. Ajatus siirtyi puolustuksesta hyökkäykseen.

Wroclawiin saapuivat tiedemiehet Joliot-Curie, Haldane, Prenant, psykologi Wallon, kirjailijat Andersen-Nexö, Benda, Eluard, Vaillant, Stojanov, Vittorini, Vercors, Bontempelli, Amadou, Tuvim, Nalkovskaja, Iwaszkiewicz, Anna Seghers, Varela, taiteilijat Picasso, Léger, Guttuso. Fadejevin johtama neuvostovaltuuskunta oli kokoonpanonsa vuoksi eräs kaikkein merkitävimpiä. Kongressia tervehtivät ne, jotka syystä tai toisesta eivät olleet voineet siihen saapua: Albert Einstein, kirjailijat Steinbeck, Caldwell, Aragon ja Pristley, arkkitehti Corbuisier, taiteilija Matisse. Olemme oikeutettuja sanomaan, että Wroclaw yhdisti maailman kulttuurin parhaimmat.

Sanomalehdet antoivat aikoinaan palstatilaa niille yhteenotoille ja kulissientakaisille juonitteluille, joita kahden suuren valtakunnan lähetystöt kongressissa aiheuttivat. Amerikkalaiset ja englantilaiset diplomaatit, jotka eivät saapuneet Wroclawiin kongressin jäseninä, tekivät kaikkensa hajoittaakseen neuvottelutyön. Tässä he eivät onnistuneet — heitä seurasi vain kolmetoista neljästäsadasta valtuutetusta, jota paitsi nämä "lahkolaiset" suurimmalta osaltaan olivat joko vähän huomattuja keikareita tai virkamiehiä.

Kongressi alleviivasi kommunistien yhteyden kaikkien aikakauden edistyksellisten älyjen kanssa. Vihamiehemme syyttävät meitä kernaasti "ahdasmielisyydestä" ja "sektarismista"; itse asiassa he armotta vainoavat kaikenlaista myötätuntoilmiötä kommunismia kohtaan silloin, kun Wroclawissa työskentelivät rinnan kommunistien kanssa katolisen yliopiston professori abbé Boulier, Canterburyn tuomiorovasti Johnson, liberaali-kirjailijat Vercors ja Bedell, esseisti Benda paljosta marxismista eroavat, ja monet muut. Viisitoista vuotta sitten länsi-Euroopassa syntynyt kansanrintaman aate elää, mutta fasistisen miehityksen ankaran kokemuksen ja vastarintaliikkeen jälkeen se on löytänyt uuden ilmennyksen. Kolmikymmenluvun kansanrintaman aate elää, mutta fasistisen miehityksen ankaran kokemuksen ja vastarintaliikkeen jälkeen se on löytänyt uuden ilmennyksen. Kolmikymmenluvun kansan rintama oli usein parlamentaarinen kombinaatio, eri puolueiden johtajien yhtymä, väliaikainen rohkeiden ja heikkoluonteisten, sotilaiden ja sotilaskarkurien liitto. Meidän päiviemme kansanrintama on sellaisten ihmisten yhteenliittymä, jotka haluavat puolustaa rauhaa ja vapautta, yhteenliittymä, joka luonnollisestikin muodostuu niiden ympärille, jotka osoittautuivat koettelemusten päivinä miehuullisiksi ja leppymättömiksi.

Wroclawissa olimme läsnä aikamme loistavassa mielenosoituksessa: niin sanottujen siirtomaakansojen kulttuurihenkilöt esittivät ankaria syytöksiä sortajia vastaan, ja neljänkymmenenviiden maan edustajat tervehtivät heitä kiihkeästi. Martynikilainen runoilija Aime Cesare piti erinomaisen puheen; hän osoitti, miten korkealla on niiden kansojen henkinen kulttuuri, joita anglosaksit tahtovat "holhota".

Neuvostoliitolla on suuri osuus yleisinhimillisen kulttuurin suojaamisessa ja jatkamisessa. Samaan aikaan kun kapitalistisissa maissa ajatusta tallataan ja luomisvoima sammuu, neuvostolaiset tiedemiehet ja kirjailijat, menneisyyden korkeita perinteitä suojellen, lujasti muistaen kansainvälisen solidaarisuuden, luovat uusia suuria kulttuuriarvoja. Itse valtiomme olemassaolo, sen voima, sen henkinen kasvu auttavat koko maailman kulttuurihenkilöitä heidän taistelussaan imperialismin mukailijoiden raivokkuutta ja moukkamaisuutta vastaan.

Minä en usko, että taiteellisten tuotteiden sisältö ja muoto voisivat meidän aikanamme olla eri maissa samanlaisia. Sisältö vaihtelee sosiaalisista olosuhteista riippuen, ja muoto on, kuten tunnettua, sisällön sanelema. Työn paatoksen teema Puolassa tai Bulgariassa ilmentää uuden yhteisön rakentamisiloa; sama teema voi kuulostaa Detroitissa Fordin saarnalta. Ranskan porvariston ulkokullattua moraalia murskaavat kirjailijat tottelevat velvollisuudentuntoaan, he ovat ennen kaikkea rehellisiä taiteilijoita; he eivät voi käyttää tuota moraalia vahvistavia taidemetodeja. Nimenomaan tällä on selitettävissä kommunismin suureen aatteeseen kohtalonsa liittäneiden lännen kirjailijoiden ja taiteilijoiden esteettinen "kirjavuus". Taiteilijoiden ja kirjailijoiden aihepiiri ja sanamuoto ei voi olla sama Puolassa, missä kansandemokratia on aloittanut yhteiskunnan uudistamisen, Ranskassa, missä luokkataistelu on saavuttanut terävän kärjistymisen ja Mississipin valtion Oxfordissa. Kuitenkin kaikki elävä ja kasvava myötävaikuttaa kommunismin voittokulkuun.

Oppineet, jotka haluavat älyn todellista riemuvoittoa, joille ovat vastenmielisiä lait saneleva taikausko ja harvainvalta, joka sallii vain muutamien tulla tiedosta osallisiksi, erkanevat dollarin ihmisistä, rotuvihaajista ja jesuiitoista. Kirjailijat ja taiteilijat nähdessään, miten ihmisen murentuminen porvarillisessa yhteiskunnassa johtaa taiteitten murentumiseen, rupeavat uuden yhteiskunnallisen järjestelmän kannattajiksi. Tosisivistyneet nähdessään valmistelut uuteen mitä verisempään sotaan, joka merkitsee kuolemanvaaraa ihmiskunnan kulttuurille, syyttävät närkästyneinä uusia maailmanherruuden tavoittelijoita. He ovat oivaltaneet, että imperialistit eivät ole ainoastaan jatkaneet orjuuttamiensa kansojen orjuuttamista vaan myös sokean ahneutensa valtaamina nyt yrittävät muuttaa siirtomaiksi sellaiset vanhimman kulttuurin maat kuin Ranskan ja Italian. Henkisen työn ihmisille taistelu anglo-amerikkalaisia ryöstäjiä vastaan muuttuu taisteluksi kansallisen kulttuurin olemassaolosta. Juuri tämän vuoksi Wroclawin kongressin kaiut saivat sijansa kaikkien kulttuurihenkilöiden sydämissä; erilaiset kansalliset konferenssit, kokoukset ja mielenosoitukset todistavat sen, että neljänkymmenviiden maan edustajan Puolan kaupungissa tekemä päätös oli alkuna etummaisen älymystön hyök-

käykseen rauhan puolesta, kansallisen kulttuurin puolesta, taiteiden ja tietojen aidon kansallisuuden puolesta.

"Kuinka omituista, että kanssani on vain Valles", sanoi Courbet eräässä Pariisin Kommuunan istunnossa. Paljon on aikaa kulunut sen jälkeen: erään kaupungin yllä muutaman kuukauden hulmunnut lippu liehuu nyt maailman suuren ja edistyksellisimmän maan yllä; tämän lipun juurella kasvaa kansojen taistelu heidän vapauttamisensa puolesta. Kulttuurihenkilöt eivät nyt jatka versaillelaisten veristä työtä, ja ajatellessamme liittolaisiamme siinä ankarassa taistelussa, jota me käymme ihmiskunnan onnen puolesta, me tiedämme: äly on meidän kanssamme.

Kustannusosakeyhtiö Yhteistyön

YHTIÖKOKOUS

pidetään Helsingissä Elannon kerhohuoneustossa Kluuvikatu 5 maaliskuun 28 päivänä 1949 kello 18,30.

Valtakirjain tarkastus ja osanottokorttien jako samassa paikassa alkaa kello 18.

Kokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen 10 pykälässä mainitut asiat.

Johtokunta.

Ammatillinen liike

E. SALONEN

Ammattiyhdistysliikkeen yhtenäisyydestä

I. AMMATILLISEN LIIKKEEN TEHTÄVÄT JA PÄÄMÄÄRÄ.

Ammattiyhdistykset ovat laajojen palkkatyöläisjoukkojen yhteenliittymiä. Ne ovat kyenneet keräämään riveihinsä suuret joukot ihmisiä, jotka oman kokemuksensa kautta ovat tulleet vakuutetuiksi siitä, että ammatilliset järjestöt pystyvät hankkimaan heidän palkka- ja työehtoihinsa tuntuvia parannuksia. Suuri osa ammatillisten järjestöjen jäsenistä — vieläpä monet näiden järjestöjen toimihenkilöistäkin käsittävät ammatillisten järjestöjen tehtävien rajoittuvankin yksinomaan tähän. Kieltämättä sitä tosiasiaa, että ammatillisten järjestöjen tehtävät useimmissa maissa ovat pääosaltaan rajoittuneet edellämainittuihin tehtäviin, tämän ei suinkaan tarvitse merkitä sitä, ettei ammattiyhdistysliikkeellä olisikaan muuta tehtävää. Ammattiyhdistysliike on osa työväen liikkeestä ja näin ollen sen tavoitteena tulee olla pyrkimys samaan päämäärään kuin muullakin työväenliikkeellä.

Työskennellessään työtätekevien taloudellisten etujen parantamiseksi ammatilliset järjestöt eivät voi hankkia todella kestäviä etuja, varmaa asemaa ja turvattua tulevaisuutta työväenluokalle niin kauan, kuin tuotantovälineet ovat yksityisten omistajien hallussa, jotka käyttävät niitä omien yksityisetujensa mukaisesti.

Työväenluokan täydellinen vapautuminen.

Määritellessään ammattiyhdistysliikkeen tehtäviä pitivät Marx ja Engels tärkeänä, että käydessään herkeämätöntä taistelua työntekijäin päivänetujen puolesta ammatilliset järjestöt eivät kuitenkaan saa rajoittua tehtävissään ainoastaan tähän. **Niiden tulee asettaa tehtäväkseen työväenluokan täydellisen vapauttamisen. Niiden on opittava toimimaan tämän päämäärän saavuttamiseksi.**

Siinä ohjekirjeessä, jonka Marx laatii Kansainvälisen Työväenliiton väliaikaisen keskusneuvoston edustajille Genevessä v. 1866 pidettävää kongressia varten on tämä ajatus erittäin selvästi lausuttu. Tässä kirjeessä sanotaan mm:

"Ammattiliitot syntyivät alkuaan työläisten vaistovaraisista yrityksistä poistaa tai ainakin hei-

kentää tätä (työläisten keskinäistä) kilpailua, voidakseen vallata sellaiset sopimusehdot, jotka sallisivat heidän elää edes hiukan orjia paremmin. Ammattiliittojen välitön tehtävä rajoittui sen vuoksi jokapäiväisiin tarpeisiin, yrityksiin pysähdyttää pääoman keskeytymätön hyökkäys, sanalla sanoen — työpalkkaa ja työaikaa koskeviin kysymyksiin."

Ja Marx jatkaa:

"Sellainen ammattiliittojen toiminta on sekä laillinen että myös välttämätön. Sitä ilman on mahdoton tulla toimeen niin kauan kuin nykyinen tuotantotapa vallitsee. Päinvastoin tämä toiminta täytyy saada yleisesti leviämään perustamalla ammattiliittoja kaikissa maissa ja yhdistämällä nämä ammattiliitot. Toisaalta on ammattiliitoista niiden itsensä sitä huomaamatta tullut työväenluokan *järjestökeskuksia* samoin kuin keskiaikaiset kunnallishallinnot ja kommuunit olivat porvariston järjestökeskuksia. Jos ammattiliitot ovat tarpeen pääoman ja työn sissitaisteluja varten, ne ovat vielä tärkeämpiä *järjestyneenä voimana itsensä palkkatyöjärjestelmän ja pääoman vallan tuhoamiseksi.*"

Ja arvostellessaan sen aikuisen ammattiyhdistysliikkeen rajoittuneisuutta Marx kirjoittaa:

"Käydessään pelkästään paikallista ja välitöntä taistelua pääomaa vastaan, ammattiliitot eivät ole vielä tulleet täysin tietoisiksi siitä, millaisen voiman ne muodostavat itse palkkaorjuuden järjestelmää vastaan käytävää taistelua varten. Tästä syystä ne ovat pysyneet liian syrjässä yleisestä yhteiskunnallisesta ja poliittisesta liikkeestä."

Samassa ohjekirjeessä Marx viitoittaa ammattiyhdistysliikkeen tehtävät tulevaisuudessa seuraavasti:

"Alkuperäisestä päämäärästään riippumatta niiden täytyy nyt oppia tietoisesti toimimaan työväenluokan järjestävinä keskuksina, asettaen päätehtäväkseen sen *täydellisen vapauttamisen.* Niiden täytyy kannattaa jokaista yhteiskunnallista ja poliittista liikettä, joka tähtää tähän päämäärään. Pitäen itseään koko työväenluokan edustajina ja taistelijoina sen etujen puolesta, niiden täytyy vetää riveihinsä myös järjestymättömiä työläisiä. Niiden täytyy erikoisesti huolehtia huonoimmin palkatuissa ammateissa toimivien työläisten eduista, kuten esim. maatyöläisten, jotka ovat avuttomia erikoisten olosuhteittensa vuoksi. Ammattiliittojen täytyy saada koko maailma vakuuttumaan siitä, että he eivät taistele ahtaiden henkilökohtaisten etujensa puolesta, vaan sorrettujen miljoonien vapauttamiseksi."

Tämä ohjekirje on kirjoitettu kuten edellä ilmeni v. 1866, mutta ne tulevaisuuden tehtävät, jotka siinä ammattiyhdistysliikkeelle asetettiin ovat eläviä ja käyttökelpoisia ohjeita vielä meidän päivinämme. Täydellä syyllä voidaankin sanoa, että niissä ohjeissa on ammattiyhdistysliikkeen

tehtävät määritelty enemmäksi kuin sadaksi vuodeksi eteenpäin.

"Työvälineet — ruoka-aineet, tehtaat, koneet — itsensä työläisten haltuun."

Engels on useissa yhteyksissä kiinnittänyt myös huomiota ammatillisen liikkeen tehtäviin. Erittäin selvästi hän on julkituonut ajatuksensa niissä kahdessa Englannin ammattiyhdistysliikettä käsittelevässä kirjoituksessaan, jotka v. 1881 julkaistiin New Yorkissa ilmestyvässä "The Labour Standard-lehdessä. Näissä kirjoituksissaan Engels arvosteli Englannin senaikuista ammattiyhdistysliikettä. Toisessa kirjoituksessa nimeltä "Oikeudenmukainen palkka oikeudenmukaisesta työpäivästä" Engels osoittaa että oikeudenmukainen työpalkka normaalioloissa on se summa, joka on tarpeen, että työntekijälle turvattaisiin olemassaolon välineet, jotka ovat välttämättömiä hänen työkykynsä ylläpitämiseen elintasoa ja hänen asemaansa kysessä olevassa maassa vastaavasti. Palkan todellinen suuruus voi tuotannon heilahdellessa olla milloin korkeampi, milloin alhaisempi tätä summaa; mutta normaalioloissa tämän summan täytyy olla kaikkien poikkeamien keskiarvo. **"Oikeudenmukainen työpäivä on se työpäivän pituus ja työn voimaperäisyys, joiden vallitessa päivän kuluessa työmiehen työvoima kuluu täydellisesti, mutta kuluu niin, ettei se vahingoita hänen kykyään saman työmäärän suorittamiseen sekä huomenna että seuraavina päivinä."**

Kauppa on siis tällainen: työmies luovuttaa kapitalistille koko päivittäisen työvoimansa. Hän puolestaan saa juuri niin paljon, mutta ei enempää elämää varten välttämättömiä tavaroita kuin on tarpeen sitä varten, että tämä kauppa voisi joka päivä toistua. **"Työmies antaa enimmäismäärän, kapitalisti vähimmäismäärän siitä, minkä itse kaupan luonne sallii. Oikeudenmukaisuus on kuten näette sangen omalaatuista."**

Tämän jälkeen Engels osoittaa minkälaiset ne ehdot ovat joissa tuo kaupankäynti tapahtuu. Oikeudenmukaisuuden pitäisi ilmeisesti vaatia, että molemmat puolet ovat alunpitäen samanlaisessa asemassa. Mutta näin ei ole. Jos pääomanomistajan mielestä kauppaehdot eivät ole kyllin edulliset, niin hän saattaa odottaa ja elää pääomallaan. Mutta työmiehellä ei ole muuta elämisenkeinoa kuin työpalkkansa. Tämän vuoksi hänen on otettava työtä niillä ehdoilla kuin hän voi sitä saada. **Voiko ammattiyhdistysliike näin ollen rajoittua taistelussaan pelkästään tällaisen oikeudenmukaisuuden saavuttamiseksi?** Se on aluksi lähtenyt tästä, mutta ei voi enää siihen tyytyä ja Engels osoittaa kirjoituksessaan että "vanha tunnus on elänyt aikansa eikä kestä arvostelua meidän päivinämme. Kansantaloustieteen oikeudenmukaisuus, mikäli se muotoilee oikein nykyistä yhteiskuntaa hallitsevia lakeja, on kokonaan yhdellä puolella — pääoman puolella. Haudatkaamme siis iäksi vanha tunnus ja korvatkaamme se toisella:

Työvälineet — raaka-aineet, koneet — itsensä työläisten haltuun."

Toisessa kirjoituksessaan, jonka otsikkona on "Palkkatyöjärjestelmä" Engels osoittaa, että se laki, joka

määrää työpalkan suuruuden on toimeentulon laki. Tämän lain mukaan työpalkka on se rahasumma, jonka työntekijä keskimäärin päivässä tarvitsee kyetäkseen hankkimaan itselleen ja perheelleen ravinnon, vaatteet, asunnon, tietyn määrän oppia jne., kyetäkseen päivästä toiseen tekemään työtä ja huolehtimaan siitä, että hänen lapsensa silloin astuvat hänen paikalleen työpenkin ääreen, kun hän on raihnaistunut siinä määrin, ettei hänen työnsä enää luo riittävää määrää lisäarvoa. Jos ammattiyhdistysliike haluaa käydä menestyksellistä taistelua tämän lain vaikutuksen vähentämiseksi ja kumoamiseksi, on sen käytävä taistelua **koko järjestelmää vastaan.** Kapitalisti, joka omistaa tuotantovälineet, ottaa koko työntuloksen itselleen ja pakottaa työntekijän tyytymään siihen osaan, jota nimitetään työpalkaksi.

"Ja tämän vuoksi on työväenluokan todellinen vapauttaminen mahdoton siihen saakka, kunnes se on tullut kaikkien työvälineiden — maan, raaka-aineiden, koneiden jne. omistajaksi ja siten myös oman työnsä koko tuotteen omistajaksi."

II. TEHTÄVÄT JA PÄÄMÄÄRÄT YHTENÄISYYDEN EDELLYTYKSENÄ.

Mutta eivätkö edellä esitetty ja ammattiyhdistysliikkeen yhtenäisyys ole kaksi aivan eri asiaa? Mitä yhteistä näillä on toistensa kanssa? Edellä on selostettu Marxin ja Engelsin käsityksiä ammattiyhdistysliikkeen tehtävistä ja päämäärästä kun sen sijaan ammattiyhdistysliikkeen yhtenäisyydellä meidän päivinämme ymmärretään sitä, millä ehdoilla erilaisen poliittisen katsomuksen omaavat ihmiset voivat toimia ja taistella yhteisessä järjestössä kaikille yhteisten tavoitteiden perille viemiseksi. Näennäisesti ne ovat eri asioita, mutta olemukseltaan toisistaan erottamattomia. Yhtenäisyys ammattiyhdistysliikkeessä ei suinkaan rajoitu vain tuon tai tämän päivän vaatimuksen toteuttamiseen yhteisvoimin. Se ei rajoitu hetkellisten etujen hankkimiseen, tilapäisvoittojen aikaansaamiseen. Yhteistyöstä ja yhteisestä esiintymisestä voivat usein sopia keskenään aivan erilaisen jopa vastakkaisenkin ohjelman omaavat ja eri päämääriin pyrkivät yhteiskuntaryhmät ja voivat näin olla yhteistyössä keskenään. Mutta tämä ei vielä ole yhtenäisyyttä.

Yhtenäisyys voi olla mahdollista vain samaan yhteiskuntaluokkaan kuuluvien keskuudessa. Samanlaisen yhteiskunnallisen luokka-aseman omaavat ihmiset asettavat yhteiskunnallisille pyrkimyksilleen saman, heidän luokka-asemansa vastaavan päämäärän. Tästä johtuen ammattiyhdistysliikkeen itselleen asettama päämäärä, yhteisten päivän tavoitteiden ohella luo luonnollisen edellytyksen yhtenäisyydelle ammattiyhdistysliikkeessä.

Porvarillinen vaikutus ammatillisessa liikkeessä.

Edelläsanotulla ei suinkaan tarkoiteta sitä, että jokainen ammatillisesti järjestynyt työntekijä aivan varauksetta hyväksyisi ammattiyhdistysliikkeen päämääräksi sen, minkä Marx ja Engels sille asettivat ja jota edellä olemme selostaneet. Päinvastoin on joukko työntekijöitä, jotka asemansa ja luokkaetujensa mukaisesti ovat työväenluokkaan kuuluvia, mutta jotka eivät pidä talousjärjestelmän muuttamista tarpeellisena, hyväksyen kuitenkin ammattiyhdistysliikkeen merkityksen ja tunnustaen sen aikaansaannokset palkallaan eläjien palkka- ja työehtojen parantajana ja ovat tästä syystä tulleet mukaan ammattiyhdistysliikkeeseen. He ovat siis ihmisiä, joita me jokapäiväisessä puheessamme kutsumme mielipiteiltään porvareiksi. Heidän käsityksensä ammattiyhdistysliikkeestä vastaa suunnilleen sitä käsitystä, mikä porvarillisilla talousmiehillä ja työnantajapiirien edustajilla on ammattiyhdistysliikkeestä ja sen tarpeellisuudesta nykyaikaisessa yhteiskunnassa. Nämä viimeksimainitut piirit myöntävät ammatilliset järjestöt tarpeellisiksi n.s. työmarkkinajärjestöinä, joiden kanssa voidaan sopia työrauhan ylläpitämisestä tietynlaisilla palkka- ja työehdoilla. Mutta jos ammattiyhdistysliike pyrkii vaikuttamaan omistussuhteisiin muuttavasti pitävät he sitä ammattiyhdistysliikkeelle sopimattomana poliittisena toimintana.

Kun osa ammatillisten järjestöjen jäsenistä on omaksunut edelläkuvatun käsityksen ammattiyhdistysliikkeen tehtävistä, niin merkitseekö tämä sitä, että ammattiyhdistysliikkeen olisi yhteisen edun nimessä luovuttava yhteiskunnallisesta päämäärästään tai ainakin varottava lausumasta tätä julki liian äänekkäästi? Tätä se ei saa merkitä. Meidän tulee muistaa, että luokkataistelua käydään myös ideologisella rintamalla. Vallassaoleva luokka pyrkii kasvattamaan kaikki yhteiskunnan jäsenet oman ideologiansa hengessä. Porvaristo pyrkii ruokkimaan omalle katsantokannalleen myötämielisiä ajatuksia työtätekevän kansan keskuudessa voidakseen ylläpitää eripuraisuutta ja hajaannusta vastustajansa leirissä. Tämän vuoksi ammattiyhdistysliikkeen piirissä ei voida vaijeten sivuuttaa kysymystä, mihin ammattiyhdistysliike pyrkii ja mitä se tahtoo, vaan päinvastoin on tämä tehtävä tunnetuksi niillekin, jotka vielä kulkevat porvariston mielipiteiden vaikutuksen alaisena.

Miksi ei saa rajoittua palkkaliikkeisiin.

Kuten tämän kirjoituksen alkupuolella esitetyistä Marxin ja Engelsin ammattiyhdistysliikettä koskevista ajatuksista ilmenee, olivat nämä työväenliikkeen suuret tiedemiehet sitä mieltä, että työväestön ammatillisten järjestöjen avulla saatujen parhaittenkin voittojen merkitys on suhteellinen ja useimmiten tilapäinen niin kauan kuin tuotantovälineet ovat yksityisten omistajien käsissä. Meidän päiviemme työmies on elämänsä varrella kerran toisensa jälkeen saanut omakohtaisesti kokea, miten tänään saadun voiton hedelmät voivat jo huomenna luisua hänen käsistään. Hän on saanut kokea miten selkaisina aikoina, jolloin työvoiman kysyntä on suurempaa, hänellä on ollut tilaisuus ammatillisten järjestöjen avulla saada palkkansa nousemaan, mutta sen merkitys on jo viikon parin päästä käynyt olemattomaksi kohonneiden hintojen ja lisääntyneiden verojen vaikutuksesta.

Milloin kulutustavarain runsaampi tarjonta ei anna mahdollisuuksia niiden hintojen korottamiseen, silloin työmieheltä puuttuvat edellytykset palkkansa korottamiseen, koska työvoimaa on tarjolla enemmän kuin on sen tarvitsijoita.

Hän on saanut kokea kuinka suurporvaristo lietsottuaan ensin eripuraisuutta työväestön keskuudessa on onnistunut saamaan siellä aikaan hajaannuksen ja sen jälkeen temmannut työmiesten kädestä heidän ainoan aseensa hajoittamalla heidän ammatilliset järjestönsä. Eikä vielä tämäkään ole riittänyt.

Työmieheltä on saatettu riistää perustuslain turvaamat kansalaisoikeudet. Hänen on kielletty käyttämästä viimeistä puolustuskeinoaan — lakkoa, tai hänet on pakotettu tekemään työtä poliisin patukan tai ratsupiiskan uhalla. Ja vihdoin hänet on pakotettu sotimaan ja antamaan henkensä kapitalististen anastuspyrkimysten puolesta.

Eivätkö nämä kokemukset ole opettaneet meidän aikamme työmiehille, ettei ammattiyhdistysliikkeelle riitä taistelu pelkästään paremman palkan ja edullisempien työehtojen puolesta. Eivätkö nämä kokemukset ole hänelle opettaneet, että jos yhtenäisyyttä on tarvittu taistelussa parempien palkkojen ja työehtojen puolesta, niin monin verroin enemmän sitä tarvitaan sellaisten muutosten aikaan saamiseksi yhteiskunnassa, ettei kaikki se, mitä hän on kokenut pääsisi toistumaan.

Työpalkat, hinnat, verot, työllisyys tai työttömyys, ammattiyhdistysliikkeen asema ja olemassaolo, kansanvalta, valtiollinen itsenäisyys, rauhantila tai sota — jokainen näistä työläisten elinetuihin ratkaisevasti vaikuttavista seikoista ei ole heidän määrättävissään niin kauan kuin taloudellinen valta on suurpääoman käsissä.

Näin ollen joutuu ammattiyhdistysliike yhä uudelleen saman kysymyksen eteen: miten sen tulee suhtautua perustehtävänsä ratkaisuun? Tuleeko sen olla myötävaikuttamassa sellaisten toimenpiteiden suorittamisessa, jotka heikentävät suurpääoman taloudellista ja poliittista valtaa? Varsinkin päättyneen sodan jälkeen ovat nämä kysymykset nousseet muodossa tai toisessa esiin melkein kaikkien maiden ammattiyhdistysliikkeille.

Ammatillinen liike ja kansallistaminen.

Suurpääoman taloudellisen mahdin rajoittaminen on muodostunut erääksi talouspolitiikan peruskysymykseksi myöskin aikamme poliittisen työväenliikkeen keskuudessa. Puolueemme taholta on viimeksi kuluneina vuosina yhä uudelleen ja uudelleen osoitettu kuinka suuryhtymien kansallistaminen ja maareformin suorittaminen antaa avaimen kaikkien tämän hetken taloudellisten pulmakysymysten ratkaisulle. Monopoliaseman saavuttaneiden yritysten sosialisointi sisältyy myöskin maamme sosialidemokraattisen puolueen ohjelmiin. Mutta sosdem puolueen nykyisen johdon vastustuksesta ja sen vastahakoisuudesta ryhtyä tositekoihin ohjelmansa toteuttamiseksi, ei tällä tiellä, puolueemme ja SKDL:n ponnisteluista huolimatta, ole päästy käytännöllisiin tuloksiin.

Niiden tehtävien suorittamisessa, joissa maamme poliittinen työväenliike sen rivien hajanaisuuden vuoksi ei vielä ole päässyt tuloksiin, voi ammattiyhdistysliike ohjelmansa mukaisesti olla tehokkaalla tavalla myötävaikuttamassa. Tämän kysymyksen periaatteellisen asettelun ja sen ajankohtaisuuden suhteen tuskin voidaan olla eri mieltä jos se, mitä esim. SAK:n V edustajakokouksessa tästä asiasta päätettiin, on tarkoitettu käytännössä toteutettavaksi. Tarkoittamamme kohta mainitun kokouksen päätöslauselmassa kuuluu:

”Vireillä olevien eri tahoilta tehtyjen sosialisoimisaloitteiden johdosta lausuu edustajakokous käsityksenään, että ammattiyhdistysliike SAK:n säännöissä määrätyn periaatteen mukaisesti kannattaa kaikkia sellaisia suunnitelmia ja esityksiä, jotka ovat tarkoitetut edistämään tuotantojärjestelmän rakentamista palvelemaan nykyistä paremmin koko yhteiskunnan etuja.”

Ja edelleen:

”Valtion vaikutusvaltaa on tähänastista suuremmassa määrässä ulotettava tärkeimpiin ja suurimpiin yksityiskapitalistisiin yhtymiin ja yritykisiin ottamalla monopoliasemaan päässeet tuotanto- ja liikelaitokset tarpeellisessa määrässä valtion haltuun. Tärkeänä on myös pidettävä, että tässä tarkoitettujen yhtymien ja yritysten johtojärjestelmiin saadaan työväenliikkeen edustus. Valtion tuotantolaitokset on irroitettava työnantajajärjestöistä ja niiden toiminta saatava tehokkaaksi ja esimerkilliseksi maamme tuotantoelämässä.”

Mutta ohjelmat ovat ohjelmia ja päätökset päätöksiä. Niiden merkitys jää miltei nollan arvoiseksi ellei niitä toteuteta elävässä elämässä. Kysymystä monopoliasemaan päässeiden tuotanto- ja liikelaitosten ottamisesta valtion haltuun ei suinkaan ratkaista pelkällä edustajakokouksen päätöksellä. **Se on toimenpide jonka ratkaisuun tarvitaan ammattiyhdistysliikkeen koko järjestynyt voima.**

Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö ammattiyhdistysliikkeemme voima olisi riittävän suuri, jos se asetettaisiin palvelemaan tämän elintärkeän kysymyksen perille saattamista.

Ammattiyhdistysliikkeen aktiivinen myötävaikuttaminen tämän kysymyksen ratkaisemiseksi on riippuvainen kuitenkin siitä, miten ammattiyhdistysliikkeemme johdossa olevat sosialidemokraatit tähän suhtautuvat. Jos he palkkatyöväestön edut uhraten ja myöskin ammattiyhdistysliikkeen yhtenäisyyden uhanalaiseksi saattaen seuraavat kaikessa toiminnassaan sosdem puolueen nykyisen johdon määräyksiä, niin ei ammattiyhdistysliikkeemme voimaa voida tehokkaalla tavalla käyttää myötävaikuttamassa edellä mainitun kysymyksen ratkaisuun saattamiseksi.

Hajoituspyrkimykset isku työväestön etuja vastaan.

Mutta ei ainoastaan suurissa kysymyksissä, vaan myös rajoitetumman merkityksen omaavissa jokapäiväi-

sissä taistelukysymyksissä, joutuu ammattiyhdistysliikkeemme eheys ja yhtenäisyys päivä päivältä yhä suuremmalle koetukselle. Mitä kireämmäksi käy kamppailu maailman areenalla kahden vastakkaisen — toisaalta demokraattisen, toisaalta taantumuksellisen leirin välillä, sitä voimakkaammin tämän taistelun vaikutus ulottuu myöskin ammattiyhdistysliikkeen sisälle. Tuntien yhtenäisen työväenliikkeen ja ammatillisen liikkeen voiman, taantumuksellinen suurpääoma kylvää epäsopua ja hajaannusta sen riveihin. Lähtemättä tässä yhteydessä yksityiskohtaisemmin käsittelemään sitä hajoitustyötä, mitä eräät Englannin ja Amerikan Yhdysvaltojen suurkapitalistien asialla liikkuneet "ammattiyhdistysmiehet" ovat viime aikoina suorittaneet Maailman Ammattiyhdistysten Liiton sisällä, mainitsemme vain, että he ovat vaatineet tämän koko maailman työtätekevien suurin toivein ja odotuksin perustaman järjestön toiminnan lopettamista. Kun he eivät tässä onnistuneet he ilmoittivat omien maittensa ammatillisten järjestöjen eronneen Maailman Ammattiyhdistysten Liitosta. Onnistuvatko he pyrkimyksessään hajoittaa tämä järjestö, riippuu siitä miten ammattiyhdistysväki eri maissa tulee asiaan suhtautumaan. Jos kunkin maan ammatillisesti järjestynyt työväestö sallii hajoitustyön omissa riveissään, voidaan myös Maailman Ammattiyhdistysten Liitto lyödä hajalle. Mutta jos jokaisen maan työväestö lyö hajoittajan pyrkimykset takaisin omissa järjestöissään, käyttää järjestövoimaansa omien etujensa turvaamiseksi ja suurpääoman mahdin heikentämiseksi, koituu tämä myöskin Maailmanjärjestön yhtenäisyyden hyväksi ja sen hajoittajat ja viholliset tulevat kärsimään tappion.

Kansainvälinen työväenliike

AILI MÄKINEN

Puoluekasvatustyö Tshekkoslovakian kommunistisessa puolueessa

Kaikkien maiden kommunististen puolueiden yhtenä tämän hetken tärkeimpänä tehtävänä on ideologisen taistelun tehostaminen suurpääoman valtaa, sotaa lietsovaa imperialismia, nationalismia ja niitä puolustavaa sosialidemokratiaa vastaan, työväenluokan irroittamiseksi porvarillisten ja sosialidemokraattisten puolueiden ja niiden turmiollisen propagandan vaikutuksesta.

Työväenluokan voittaminen rauhan, demokratian ja sosialismin aatteille on mahdollista näiden aatteiden jokapäiväisen voimakkaan leviämisen ja syventämisen kautta. Siihen työhön pystyvät vain marxilais-leniniläisen teorian perustakseen omaksuneet ja sitä toiminnassaan noudattavat kommunistiset puolueet. Siksi onkin luonnollista, että jokaisen maan kompuolueet, niin myös SKP, ovat jatkuvasti kiinnittäneet huomiota puolueen poliittis-ideologisen taistelukyvyn tehostamiseen ja jokaisen kommunistin aseistamiseen parhaalla taisteluvälineellä, marxismin-leninismin teorialla, olkoon kysymyksessä sitten voittoisan sosialismin tai kansandemokratian maan kommunistinen puolue tai kapitalismin yliherruutta vastaan taistelevan maan työväenluokan puolue.

Seuraavassa esittelemme, miten Tshekkoslovakian kommunistinen puolue, joka on nopeasti kasvanut yli 2 miljoonaa jäsentä käsittäväksi, maan yhteiskunnallis-taloudellista kehitystä johtavaksi voimaksi, on organisoinut sisäisen puoluekasvatustyönsä. Vaikka olosuhteet ja tehtävät ovatkin Tshekkoslovakiassa toiset kuin meillä, on meillä paljon varteenotettavaa ja opittavaa siitä organisaatiosta ja työmetoodista, jonka tshekkiläiset puoluetoverit ovat luoneet puoluekasvatustyönsä ja ideologisen taistelun tehostamiseksi maassaan.

*

Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen Keskuskomitean valistusosaston alaisena toimii n.s. Keskuspuoluekoulu, joka käsittää useammanlaisia kursseja alkaen 1 vuoden oppikursseista 1 kuukautisiin kursseihin asti. Oppilasmäärä tässä koulussa on vuosittain 500. Yhden vuoden kurssit on jaettu eri "tiedekuntiin" siten, että n.s. yleinen kurssi kestää puoli vuotta, jolloin pääaineina ovat poliittinen taloustiede, dialektinen materialismi, leninismi, oman maan ja puolueen historia, NKP:n historia jne. Toinen vuosipuolisko

jakautuu spesiaalikursseihin 3 ryhmässä: ensimmäisen ryhmän muodostavat sanomalehtityöhön valmistuvat, toisen piirisihteerit ja muut johtavat puoluetyöntekijät ja kolmannen valtiokoneistossa työskentelevät kommunistit.

Lyhytaikaisemmat kurssit ovat myös teoreettis-käytännöllisiä kursseja eri joukkojärjestöissä, valtiokoneistossa ja puolueen perusjärjestöissä toimivia johtavia puoluetyöntekijöitä varten. Kaikkia kursseja tässä koulussa edeltää oppilaiden ennakkovalmennus, jonka suorittaminen on yksi kouluun pääsyn ehdoista.

Paitsi tätä Keskuskoulua, johon tulevat oppilaat joka puolelta maata, toimii 10 aluekoulua, joissa kurssiaika on 4—6 viikkoa, joissakin 12 viikkoakin. Näiden kurssien ohjelma on laadultaan enemmän käytännöllinen, sillä niiden tehtävänä on kasvattaa paikallisia kaadereita joukkotyötä varten nais-, nuoriso-, ammattiliitto- y.m. järjestöihin.

Kaikkien edellä mainittujen vakituisten päiväkoulujen rinnalla toimii jokaisella alueella ja jokaisessa piirissä, sekä useissa tehtaissa suuri määrä puolue-iltakouluja, joissa puoluejäsenet tuotannollisesta työstä irroittumatta opiskelevat teoriaa ja kartuttavat tietojaan.

Puoluekasvatustyö ulottuu jo puolueeseen liittyvienkin piiriin, sillä puoluekirjaa ei anneta ennenkuin uusi jäsen on osallistunut kahden periaatteellisluontoisen kysymyksen käsittelyyn luettavan ainehiston, luentojen kuuntelemisen ja keskustelun avulla. Näin selvitetään lukuisissa puoluejärjestöjen organisoimissa tilaisuuksissa kysymykset "Mikä on kommunistinen puolue ja mihin se pyrkii" sekä "Helmikuun tapaukset ja tie sosialismiin". Parhaillaan suoritettavassa puoluejäsenten tarkistuksessa suoritetaan mitä valtavin poliittinen selostuskamppailu puolueen periaatteiden ja päämäärien selventämiseksi puoluejäsenistölle ja puolueeseen tunkeutuneiden, ideologisesti vieraiden ainesten karkoittamiseksi puolueesta.

*

Ideologisen toiminnan ja kasvatustyön alalla työskenteleville puoluejäsenille ja puolueeseen kuuluville sivistyneistön edustajille järjestetään lisäksi ns. ideologisia konferensseja, joissa käsitellään mitä moninaisimpia ajankohtaisia ja teoreettisia kysymyksiä, joista esim. mainittakoon kommunistit kansallisten perinteiden vaalijoina, kansandemokratia ja tie sosialismiin, dielektinen materialismi ideologisena taisteluaseena, kansainvälinen tilanne ja taistelu rauhan puolesta, sosialistinen talous jne. Tällaisiin konferensseihin osallistuvat tuhannet puoluepropagandistit, opettajat, sekä tieteen ja taiteen edustajat.

Puolueen Keskuskomitean yhteydessä toimii myös ns. Sosialistinen Akatemia, jonka tehtävänä on tieteellisen tutkimustyön suorittaminen, marxilaisen julkaisutoiminnan kehittäminen ja yleisten luentotilaisuuksien järjestäminen marxismin kysymyksistä.

*

Kaiken koulu-, kurssi- ja luentotoiminnan perustana on se valtava poliittis-teoreettinen julkaisutoiminta, jota puolue harjoittaa. Marxin, Engelsin, Leninin ja Stalinin teokset ilmestyvät satatuhantisin painoksin. Yksin NKP:n historiaa oli viime vuoden toukokuuhun mennessä levitetty 250.000 kpl. Huomattava puoluelehdistö, päälehtenä "Rude pravo", kansantajuiset kirjaset ja lehtiset sekä vaativammat aikakausilehdet sisältävät runsaat määrät ensiluokkaista ainehistoa puolueopiskelua ja joukkopropagandaa varten. Niiden levikki lasketaan miljoonissa kappaleissa.

*

Puoluejärjestöjen ja koulujen piirissä on poliittisen opiskelun rinnalla käynnissä erittäin aktiivinen venäjänkielen opiskelu. Ymmärtäen sen tosiasian, että Neuvostoliitto on marxilaisen tieteen etumaisin edustaja ja kehittäjä, tahtoo puolue turvata kaadereilleen mahdollisuuden opiskella marxismi-leninismiä sillä kielellä, jolla sitä on eniten käsitelty ja julkaistu. Ilman venäjänkielen taitoa ei nykyisin ole mahdollista seurata tieteen kehitystä millään alalla. Tämä seikka on oivallettu Tshekkoslovakiassa ja siksi venäjänkielen opiskelu kuuluukin puolue- ja kansalaisvelvollisuuksiin.

*

Konkreettisemman kuvan antamiseksi puoluekasvatustyön voimaperäisyydestä ja sen saavutuksista veljespuolueessamme, tarkastelemme, miten Prahan — maan pääkaupungin — puoluejärjestö on järjestänyt tämän vaativan työn.

Prahan puoluejärjestö on maan suurin ja tärkein. Siihen kuuluu tällä hetkellä 410.395 jäsentä 3.825 perusjärjestössä, joista 1.529 on tehdas- ja työpaikkaosastoja, loput alueosastoja. Osastot muodostuvat ns. kymmenikköistä, jotka vastaavat meidän uudessa organisatiossamme tavattavaa puolueryhmää.

Pääasiallisina puoluekasvatustyön muotoina tässä huimaavasti kasvaneessa puoluejärjestössä ovat puoluejäsenille järjestetyt poliittis-teoreettiset luennot ja kurssit. Prahassa toimii 4 vakituista aluekoulua, joista 2 yleistä, kurssiaika 6 viikkoa ja 2 spesialikoulua kurssiaikana 1—2 viikkoa. Sen lisäksi jokaisessa piirissä — kaupunki jakautuu 20 kaupunki- ja 12 esikaupunkipiiriin — on omat koulunsa, jotka toimivat pääasiassa iltakouluina. Tehtaissa järjestävät puoluejärjestöt poliittisia luentoja sekä puoluejäsenille että koko tehtaan henkilökunnalle. Suunnitteilla on uusien, 3 kuukautisten aluekoulujen ja spesialikurssien järjestäminen eri alojen puoluetyöntekijäin kouluttamiseksi.

Viime vuoden tammi—lokakuun välisenä aikana oli Prahan puoluejärjestöjen päiväkouluissa järjestetty 43 erilaista kurssia, oppilasmäärän ollessa 3.024. Piirien iltakouluissa järjestettiin samaan aikaan 150 kurssia 12.101 oppilaalle. Suunnitteilla on 25.000 puoluejäsenen kouluttaminen näiden lyhytaikaisten kurssien avulla sekä henkilökohtaisen itseopiskelun alkuun paneminen koko puoluejärjestössä. Sillä vain päivittäinen persoonallinen opiskelu ja marxilaiseen kirjallisuuteen perehtyminen voi antaa jäsenistölle sen teoreetti-

sen pohjan, jolle koko puolueen käytännöllinenkin toiminta rakentuu. Kaiken koulu-, kurssi- ja julkaisutoiminnan perimmäinen tarkoitus onkin koko puoluejärjestön saattaminen jatkuvan itseopiskelun, teorian kehittämisen ja sen käytäntöön soveltamisen tielle.

*

Prahan puoluejärjestö, kuten koko puoluekin, tehostaa juuri nyt erittäin huomattavasti niiden valtavien kasvatustehtävien suorittamista, jotka kapitalismin murskaaminen ja sosialistisen kehityksen turvaaminen sekä kansandemokraattisen valtiokoneiston luominen asettavat Tshekkoslovakian työväenluokan ja sen etujoukon, kommunistisen puolueen suoritettaviksi.

Puolueen Keskuskomitean täysistunnossa viime vuoden lopulla asetti puolueen puheenjohtaja toveri Gottwald puoluejärjestön velvollisuudeksi turvata "puoluejärjestö, ammattiliitot, taloudelliset, hallinnolliset ja sotilaalliset elimet ja koneistot pystyvillä kaadereilla, jotka eivät ainoastaan hallitse omaa erikoisalaansa, vaan hallitsevat hyvin myös tieteiden tieteen — marxismin-leninismin teorian".

Tämän valtavan ja välttämättömän tehtävän suorittaminen vaatii puolueelta entistäkin tehostetumpaa sisäistä kasvatustyötä. Tshekkoslovakian kommunistinen puolue, jolla on jo vankka marxilais-leniläinen kaaderistonsa pystyy suoriutumaan vaativasta tehtävästään, sillä läpimurto on jo suoritettu ja marxilaisen teorian merkitykselle puolueen politiikan suunnanantajana ja voittoisana tiennäyttäjänä osataan antaa sille kuuluva arvo.

Arvoisille lukijoillemme ja asiamiehillemme

ilmoitamme, että aikakauslehti "Kommunisti" ei julkaise tulevana Vappuna järjestöosastojen eikä yksityisten henkilöiden vapputervehdyksiä. Sitävastoin Työkansan Sanomat julkaisee niitä perinteelliseen tapaan. Tämän vuoksi on kaikkien näitä tervehdyksiä keräävien kohdistettava toimintansa niiden hankkimiseksi Työkansan Sanomiin.

Aikakauslehti "Kommunisti"
Konttori

Katsaus „Pysyvän rauhan ja kansandemokratian puolesta"-lehden n:hin 3 ja 4 v. 1949

N:o 3 pääkirjoituksessa **"Sosialistisen talouden rakentaminen kansandemokratian maissa"** suoritetaan yhteenvetoa kansandemokraattisten maiden taloudellisesta kehityksestä, mikä on tulosta kansandemokraattisen järjestelmän voitosta valtiollisella alalla, kommunististen ja työväenpuolueiden vaikutuksen voimistumisesta, maareformin toteuttamisesta, ratkaisevien teollisuusalojen, pankkien, ulkomaankaupan ja sisäisen suurkaupan kansallistamisesta. Näiden maiden taloudet on kuntoonsaatettu, minkä lisäksi useissa maissa on ylitettykin sodanedellinen teollisuustuotannon taso: Puolassa 50 %:lla, Tshekkoslovakiassa 10 %:lla, Unkarissa 27 %:lla ja Bulgariassa 71 %lla. Myös Romaniassa on useilla aloilla sodanedellinen taso ylitetty.

Maatalouden nousua niissä maissa on edistänyt maareformin lisäksi myös valtion työtätekevälle talonpoikaistolle antama apu, konetraktoriasemien avulla suoritettu koneistaminen jne. Korttijärjestelmä on kokonaan poistettu Puolassa, melkein kokonaan Unkarissa ja muissa osittain. Välttämättömyystavaroiden hinnat ovat kaikissa näissä maissa laskeneet huomattavasti, minkä johdosta reaalipalkka jatkuvasti nousee. Sosialistinen sektori kasvaa taloudessa ja maat muuttuvat jälellejääneistä maatalousmaista teollisuusmaiksi, minkä johdosta niiden riippumattomuus lujittuu.

Kansandemokratian maat ovat alkaneet siis sosialismin perusteiden rakentamisen. Sosialistisen talouden rakentaminen, sanotaan kirjoituksessa edelleen, merkitsee "ehtojen luomista pientavaratalouden siirtymiselle sosialismin raiteille, kaikenlaisten kapitalististen suhteiden palauttamismahdollisuuksien hävittämistä, mikä on pitkäaikainen tehtävä ja vaatii vakavien vaikeuksien voittamista", minkä vuoksi kansandemokraattisen järjestelmän lujittaminen onkin välttämätöntä.

Kirjoituksessa korostetaan lisäksi Neuvostoliiton kansandemokratian maille antaman taloudellisen avun ja nyt muodostetun Taloudellisen Keskinäisen Avun Neuvoston suurta merkitystä ja osoitetaan, miten turmiollista on Titon eristäytymispolitiikka Jugoslavian kansalle ollut sekä verrataan Amerikan imperialismin maailmanvalloituspolitiikkaa Neuvostoliiton ja kansandemokratian maiden tasa-arvoiseen yhteistyöhön ja lausutaan vakaumus, että kansandemokratian maat vielä näyttävät voimansa niin sosialismin rakennustyössä kuin kansojensa voiton hyväksi muutenkin.

Lehdessä on myös toveri Stalinin vastaukset Kingsbury Smithille ja tiedoitus Taloudellisen Keskinäisen Avun Neuvoston perustamisesta, mutta koska ne ovat jo täydellisinä julkaistu suomenkielellä, emme niihin enää palaa tässä yhteydessä. Saksan Sosialistisen Yhtenäisyyspuolueen ensimmäisestä konferenssista on lehdessä perusteellisia tietoja. Erikoisesti korostetaan toverien Pieckin ja Grotewohlin lausuntoja neuvostolaisella miehitysvyöhykkeellä vallitsevasta valtiollisesta järjestelmästä. Toveri Pieck selostuksessaan polemisoi virheellisiä käsityksiä vastaan, joiden mukaan Saksan neuvostolaisella vyöhykkeellä vallitsisi kansandemokraattinen järjestelmä ja toveri Grotewohl korosti kansandemokratian maissa ja Saksan neuvostolaisella vyöhykkeellä vallitsevan järjestelmän eroa:

"Saksan neuvostolaisella miehitysvyöhykkeellä, — sanoi hän, — me luomme fasisminvastaista, demokraattista järjestelmää, joka oleellisesti

eroaa porvarillis-parlamenttaarisesta demokratiasta. Mutta Saksassa ei ole työväenluokan valtaa, ei rauhansopimusta eikä edes yhtenäistä valtiota. Siksi sosialistinen yhtenäisyyspuolue kiinnittää puolueen ja koko kansan huomion ennenkaikkea kysymyksiin, jotka ovat ajankohtaisia koko Saksalle."

Niitä toteuttamaan, sanoi hän, on koottava kaikki demokraattiset voimat työväenluokan johdolla.

Toveri P o s p e l o v i n puhe Leninin kuoleman 25-vuotispäivänä on julkaistu suomenkielisenä kokonaisuudessaan Työkansan Sanomissa, joten siihen emme myöskään puutu.

Puolalaisen toverin E u g e n i u z S z y r i n kirjoituksessa "Kansandemokratian maiden ja Neuvostoliiton taloudellinen yhteistyö" esitetään paljon mielenkiintoisia tietoja ja numeroita. Hän osoittaa aluksi, miten otsikossa mainittujen maiden kanssakäyminen on tullut entistäänkin välttämättömämmäksi senjälkeen kun Euroopan "marshallisoiminen" Amerikan taholta alkoi. Kansandemokratiat eivät suostuneet orjuuttaviin ehtoihin ja kehittävät talouttaan nojautuen ennenkaikkea omiin voimavaroihinsa. Näiden keskinäisellä yhteistyöllä ja yhteistyöllä Neuvostoliiton kanssa on kuitenkin suuri merkitys.

Luonteenomaisena piirteenä niiden maiden välisissä taloudellisissa suhteissa, toteaa kirjoittaja, on tavaranvaihtosopimusten pitkäaikaisuus, mikä on käynyt mahdolliseksi vain suunnitelmatalouden vallitessa. Neuvostoliiton osuus Romanian viennissä oli v. 1947 50 % ja tuonnissa 49 %, Bulgarian viennissä 51 % ja tuonnissa 60 %. Taloudellisen yhteistyön muodot ovat moninaisemmat kuin tavallisesti. Neuvostoliitto antaa muun avun lisäksi myös teknillistä ja tieteellistä apua, jotta kansandemokratian maat saisivat nopeasti luotua pohjan raskaalle teollisuudelle, voidakseen käyttää luonnonrikkaudet tehokkaasti hyväkseen.

Vuonna 1938 puolalais-neuvostolainen kauppavaihto oli vähän yli 2 miljoonaa dollaria eli vajaa kymmenesosa Puolan koko kauppavaihdosta. 15. 1. 1949 solmitun sopimuksen mukaan kumpikin puoli vie tavaroita 715 miljoonan ruplan edestä, laskematta sitä koneistoa, jonka Neuvostoliitto vie Puolaan lainasopimuksen pohjalla. Neuvostoliiton ja Unkarin välinen kauppavaihto v. 1949 tulee olemaan kaksi kertaa suurempi kuin aikaisemmin. Tshekkoslovakian ja Neuvostoliiton kasvaneella kauppavaihdolla on erikoisen suuri merkitys Tshekkoslovakialle, koska 70 % sen viennistä muodostavat tuotteet, jotka lännen pulakauden vuoksi jäisivät myymättä. V. 1949 alkaa kasvaa Neuvostoliiton ja Tshekkoslovakian kauppavaihto 45 % v. 1948 verraten. Myös kansandemokratian maiden keskeinen kauppavaihto on suuresti lisääntynyt, mikä kaikki auttaa niiden nopeata taloudellista kehitystä ja kansojen elintason nousua.

Bulgarian kansantalouden noususta tuo toveri D. T e r p e s c h e f f mielenkiintoisia numeroita, joista mainitsemme vain muutamia.

Teollisuustuotanto oli v. 1948 kohonnut 71,5 %:lla v. 1939 verraten, maatalouden tuotanto 103 %:lla. Konetraktoriasemia on 71 ja niissä 5090 konetta. Rautatieverkosto on laajentunut 13 %:lla. Teollisuudessa työskentelevien määrä on vuodesta 1946 kasvanut 132.000lla ja työttömyys hävitetty. 5-vuotissuunnitelma edellyttää, että suhteet teollisuuden (ilman käsityötä) ja maatalouden (ilman metsätaloutta ja kalastusta) suhteet, jotka nykyisin ovat suunnilleen 30:70 maatalouden hyväksi, tulevat olemaan v. 1953 45:55. Suhteet kevyen ja raskaan teollisuuden välillä olivat v. 1939 76:24, v. 1948 70:30 ja v. 1953 ne tulevat olemaan 55:45.

Aivan päinvastaisia numeroita on Ranskan kompuolueen pääsihteerillä J a c q u e s D u c l o k s e l l a esitettävänä. V. 1947 huhtikuussa, jolloin kommunistit vielä olivat hallituksessa, sanoo hän, Ranskan teollisuustuotanto saavutti v. 1938 tason, ja muutamilla aloilla sen ylittikin, kuten hiiliteollisuudessa, sähkövoiman ja kaasun tuotannossa, rautatieliikenteessä, laivarakennuksessa, keinosilkin tuotannossa jne.

Senjälkeen on tuotannon kehitys hidastunut ja toisilla aloilla pysähtynytkin. Marshallisoimisen seurauksena kapitalistit ovat hyökänneet työtätekevien elintason kimppuun. V. 1947 huhtikuussa ostokyky oli 70 % v. 1938 tasosta, marraskuussa v. 1947 49,4 %. Se johti joukkolakkoihin, joiden seurauksena ostokyky palkankorotusten tuloksena nousi 60,5 % sodanedelliseen verraten. Senjälkeen hintoja on kuitenkin jälleen nostettu ja nk. Mayerin suunnitelman toteuttaminen on vienyt ostokyvyn alenemiseen jälleen 50 % v. 1938 tasoon verraten.

V. 1949 budjetissa on suoranaisia sotilaallisia menoja 300 miljardia frangia ja kaikkiaan 500 miljardia. Hallitus sai läpi 140 miljardin lisäveron, mikä merkitsee tuotantoveron kohoamista 25 %:lla ja erilaisten muiden verojen kohoamista 15 %lla. Uusi verojärjestelmä, jonka kansalliskokouksen enemmistö hiljattain hyväksyi, voimistaa verojärjestelmän sosiaalista epäoikeudenmukaisuutta lisäten käsityöläisten, pien- ja keskisuurten kauppiaitten verokuormaa ja vähentäen sitä kapitalistisilta yhtymiltä ja muilta suurtuloisilta. Varsinkin maaseudulla lisääntyy köyhien ja keskivarakkaitten verokuorma suurtilallisten hyötyessä uudesta verotusjärjestelmästä. Inflaatio on saavuttanut entistä suuremmat mittasuhteet, mikä on horjuttanut frangin arvoa.

Kommunistinen puolue on esittänyt seuraavaa verouudistusta: 1) verotuksen pitää olla progressiivista; suurtuloisille asteettain yleneva verotus; 2) veron määrittelyssä on välttämättömään elinminimiin tarvittavat tulot vapautettava veroista; 3) verotusjärjestelmä on saatava niin kiinteäksi, että jokainen veronmaksaja todella tietää, mitä hänen on valtiolle maksettava.

Lisäksi kompuolue on ehdottanut ciikeudessa tuomittujen maanpettureiden omaisuuden takavarikoimista, mistä valtio saisi 50 miljardin tulot samoinkuin se on ehdottanut sota-aikana saatujen laittomien voittojen takavarikoimista, mistä tulisi 100 miljardia frangia. 50 miljardia frangia valtio saisi vielä peruuttamalla hallituksen päätöksen yhtymien ja suurtuotantolaitosten verojen vähentämisestä ja asettamalla erikoisveron yhtymien varapääomille.

Ranskan kompuolue on tehnyt konkreettiset ehdotuksensa Ranskan talouselämän elvyttämisestä. Se vaatii peruuttamaan sopimukset, jotka vähentävät Ranskan riippumattomuutta ja jättävät sen sodanlietsojien armoille, ajamaan rauhan politiikkaa, puolustamaan turvallisuuttaan ja vaatimaan Saksalta sotakorvaukset, kehittämään tuotantoaan puolustamalla ranskalaista teollisuutta ulkolaista sekaantumista vastaan, muuttamalla viennin luonnetta niin, että ei tuoda valmiita tuotteita vaan koneistoa ja raaka-aineita, nykyaikaistamalla teollisuutta ja määrittelemällä elinminimin, joka turvaa työtätekevien normaalisen ostokyvyn. Lisäksi kompuolue vaatii normaalisten taloudellisten suhteiden palauttamista Neuvostoliittoon ja itä- ja keski-Euroopan maihin, jotta Ranskan teollisuus saisi kulutusmarkkinoita, budjetin lujittamista suorittamalla todella demokraattinen verotusjärjestelmän uudistus jne.

"Kansamme näkee, — sanoo toveri Duclos lopuksi, — että Ranskan budjetti on amerikkalainen budjetti, jonka tarkoituksena on tyrkyttää maallemme amerikkalaisten imperialistien tahto... Työväenluokka, talonpoikaisto ja kaupungin keskiluokat käyvät ja tulevat käymään yhä voimakkaampaa taistelua tämän politiikan muuttamiseksi, demokraattisen yhtenäisyyden hallituksen muodostamiseksi, kansallisen riippumattomuuden valloittamiseksi, vapauden pelastamiseksi ja rauhan suojelemiseksi."

Muista n:o 3 kirjoituksista mainittakoon Otto G r o t e w o h l i n kirjoitus Saksan militarismin lietsonnasta Amerikan imperialismin taholta, jossa hän osoittaa miten amerikkalaiset tu-

kevat Saksan taantumuspiirejä, sotaansyyllisiä monopoliyhtymiä ja niiden harjoittamaa Saksan sotilaallistamista ja sotateollisuuden kehittämistä, italialaisen Di Vittorion kirjoitus työtätekevien kansainvälisyydestä, jossa hän käsittelee pyrkimyksiä ammatillisen maailmanliiton hajoittamiseksi. Tshekkiläinen toveri I. Goldman käsittelee laajassa artikkelissaan kansandemokratian maiden suunnitelmallisuuden kehittymistä osoittaen siinä olevan erään niiden nopean kehityksen tärkeimmistä ehdoista. Romanian kansantasavallan ratkaisevana vuotena pitää toveri Constantinescu v. 1948, jonka aikana siellä toteutettiin mm. suurtuotannon kansallistaminen, kansanneuvostojen muodostaminen valtioelämän perustaksi, koulu-uudistus ym. tärkeitä toimenpiteitä, joiden tuloksena kansandemokraattinen järjestelmä on lujittunut, tuotanto noussut ja kansan elintaso paiantunut huomattavasti.

Lehden n:o 4 pääkirjoitus on omistettu taistelulle **rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden puolesta.** Siinä muistutetaan mieliin toveri Stalinin myönteinen suhtautuminen Neuvostoliiton ja USA:n yhteisen lausunnon julkaisemiseen siitä, että "ei kummallakaan hallituksella ole aikomusta turvautua sotaan toista vastaan" ja USAn kielteinen suhtautuminen, mikä merkitsee vain yhtä: USA:n johtavat piirit pyrkivät estämään kansainvälisen rauhallisen yhteistyön ja tekevät kaikkensa kärjistääkseen kansainvälistä tilannetta. Amerikkalaiset imperialistit eivät ole kiinnostuneita rauhansopimuksesta vaan Pohjois-Atlantin Liitosta, joka on kansainvälisen hyökkäys- ja seikkailupolitiikan keskittynyt ilmaisu, he ovat kiinnostuneita Länsiliittoutumasta, Välimeren Liitosta ja liitoista Lähi- ja Keski-Idässä toivoen voivansa käyttää niitä valloitussuunnitelmiensa toteuttamiseksi. Imperialistit pyrkivät ratkaisemaan sisäiset ristiriitansa sotien ja kansojen orjuuttamisen avulla, joihin päämääriin ne pyrkivät, riistämällä demokraattiset oikeudet muiltakin kansalaisiltaan.

Toinen on Neuvostoliiton ja kansandemokratian maiden linja. Se on suunnattu rauhan ja kansojen välisen turvallisuuden lujittamiseen. Se linja vastaa kansojen etuja ja siksi se saa kansojen enemmistön kannatuksen. Voimat, jotka ovat rauhan kannalla ovat lukemattomia ja kasvavat ja lujittuvat maailman kaikissa osissa. Niiden voimien johdossa kulkevat kommunistit, mikä takaa hyökkäyssuunnitelmien epäonnistumisen.

Puolan yhtyneen työväenpuolueen organisatoorisia kysymyksiä käsittelee kirjoituksessaan toveri R. Zambrowski. Hän sanoo puolueeseen kuuluvan tällä hetkellä 980.000 jäsentä ja 420.000 kandidaattia, joista teollisuustyöläisiä on 787.000, maataloustyöläisiä 62.000, palveluskuntalaisia ja virkamiehiä 282.000, talonpoikia 238.000 ja käsityöläisiä 28.000 sekä pikkukauppiaita 3000. Puolueen johtavan osuuden voimistaminen asetetaan keskeiseksi tehtäväksi, jotta ne suuret poliittiset, taloudelliset ja kulttuuriset tehtävät, joita Puolan edessä on tulisivat menestyksellä toteutettua. Erikoisesti toveri Z. kiinnittää huomiota maaseudun puoluejärjestöjen lujittamiseen, koska ne ovat vielä suhteellisen heikkoja ja vähälukuisia. "Uusi tilanne maaseudulla vaatii myös uusia työläisten ja talonpoikain liiton muotoja." Puolueen kaupunkilaisjäsenille järjestetään kursseja, joissa he tutustuvat maaseudun pulmakysymyksiin. Niinpä kolmikuukautisten puoluekurssien ohjelmaan (75.000 osanottajaa) on liitetty uusina teemoina: "Osuuskauppojen rakenne ja tehtävät kylässä", "Vero- ja lainapolitiikan periaatteet maaseudulla", "Karjatalouden kehittämispolitiikka", "Maaseudun tuotannollinen osuustoiminta" jne.

POLIITTIS-TEOREETTINEN AIKAKAUSLEHTI

KOMMUNISTI

Julkaisija: Suomen Kommunistinen Puolue.

N:o 3. Maaliskuu 1949.

SISÄLTÖ:

Toimitus ja konttori: Helsinki, Kotkankatu 9. Puhelin: toimitus 75 823, toimitussihteeri 75 738, konttori 76 549. Postisiirtotilin nro 8792.
Toimituskunta: Pää- ja vast. toimittaja Matti Janhunen, toimitussihteeri Sulo Suvanto; Aili Mäkinen, Inkeri Lehtinen, Tuure Lehén, Iisko Lassila, Kauko Heikkilä, Elli Parkkari, Toivo Karvonen, Mirjam Suvanto.
Tilaushinnat: 1/1 vsk. 440: —, 1/2 vsk. 220: —, 1/4 vsk. 110: —. Ulkomaille 1/1 vsk. 900:—, 1/2 vsk. 450:—. Irtonumeron hinta 40:—.

…lismin …okirjallisuutta

KARL MARX:

PÄÄOMA I osa

826 siv. Hinta sid. 1 850: —.

V. I. LENIN:

MATERIALISMI JA EMPIRIOKRITISISMI

Työväenluokan maailmankatsomuksen, dialektisen materialismin loistavaa puolustusta. Leninin filosofinen pääteos.
387 siv. Hinta sid. 250: —.

V. I. LENIN:

VALTIO JA VALLANKUMOUS

Marxilainen oppi valtiosta, Leninin valtio-opillinen pääteos. Neuvostovaltion luomisen johtavien periaatteiden selvittelyä.
114 siv. Hinta nid. 75: —.

KANSANKULTTUURI OY

Hinta 40:—

Helsinki 1949. Kustannusosakeyhtiö Yhteistyön kirjapaino